

EUROBAROMETRAS 71

VISUOMENĖS NUOMONĖ EUROPOS SĄJUNGOJE

2009 m. pavasaris

ŠALIES ATASKAITA

LIETUVA

Šį tyrimą užsakė ir koordinavo Komunikacijos generalinis direktoratas

Ši ataskaita buvo parengta Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje

Šis dokumentas neatspindi Europos Komisijos požiūrio
Jame pateiktos autoriaus interpretacijos ir nuomonės.

Ataskaitą parengė dr. Mindaugas Degutis

Lietuva Europos Sąjungoje.....	4
1. Esamos situacijos vertinimas ir ateities lūkesčiai.....	6
1.1. Pasitenkinimas savo gyvenimu	6
1.2. Esamos padėties vertinimas įvairiose srityse	10
1.3. Ateinančių metų lūkesčiai.....	16
1.4. Svarbiausios šalies problemos.....	20
2. Europos Sąjungos įvaizdis ir vertinimas	23
2.1. Narystės Europos Sąjungoje nauda.....	23
2.2. Europos Sąjungos įvaizdis.....	26
2.3. Lietuvos vieta Europos Sąjungoje	28
2.4. Europietiška tapatybė	29
3. ES ir šalies institucijų vertinimas, ES veikla	33
3.1. Pasitikėjimas šalies ir ES institucijomis	33
3.2. ES sprendimų įvairiose srityse vertinimas	35
3.3. Europos Sąjungos ateities prioritetai.....	37
4. Europos Sąjunga pasauliniame kontekste	38
4.1. Ekonominė krizė ir kovos su ja būdai.....	38
4.2. Europos Sąjunga ir žmogaus teisių gynimas	41
4.3. Europos Sąjungos ateities vizija	43
Priedas Nr. 1. Techninė informacija.....	49
Priedas Nr. 2. Klausimynas	51

Ivadas

2009 m. birželio mėn. visose 27 Europos Sąjungos valstybėse narėse vykdytas standartinis Eurobarometro tyrimas. Ši ataskaita yra skirta pagrindiniams studijos rezultatams apžvelgti.

Ataskaitoje Lietuvos gyventojų atsakymai į pagrindinius tyrimo klausimus yra analizuojami ir lyginami su visų 27 Europos Sąjungos narių atsakymų vidurkiais. Be to, pateikiamas palyginimas su ankstesniųjų tyrimų duomenimis ir analizuojami įvairių socialinių ir demografinių respondentų grupių apklausos rezultatai.

Tyrimo metu visoje Lietuvoje buvo apklaustas 1016 respondentų. Respondentų (amžius – 15 metų ir vyresni) atranka buvo vykdoma taikant atsitiktinės-tikimybinės atrankos metodą; ji reprezentuoja visos Lietuvos gyventojų nuomonę. Apklausa buvo vykdoma personalinio interviu būdu respondento namuose naudojant CAPI (*Computer Assisted Personal Interviews*) sistemą.

Apklausa vykdyta 2009 m. birželio 12–25 dienomis. Tyrimo klausimynas ir techninė informacija apie tyrimą pridedami kaip šios ataskaitos priedai.

Lietuva Europos Sąjungoje

Paskutinis pusmetis tiek Lietuvai, tiek visai Europos Sąjungai buvo sunkių išbandymų metas. Praėjusį rudenį Lietuvą apėmusi ekonomikos krizė per pastarąjį pusmetį įgavo iki šiol dar neregėtus mastus. Net niūriausios prognozės 2008 m. rudenį nepranašavo tokio didelio BVP nuosmukio ir tokio didelio nedarbo lygio augimo. Tačiau atrodo, kad pirmasis šokas, apėmęs Europą po 2008 m. rudens finansinės krizės, o Lietuvą po Seimo rinkimų, praeina. Ekspertams vis drąsiau prabylant apie pirmus atsigavimo požymius pasaulyje, žmonių nuotaikos po truputį stabilizuojasi, o viską apimantis pesimizmas traukiasi, užleisdamas vietą neutraliam požiūriui. Juolab, kad visi europiečiai puikiai supranta, kad ši krizė yra globali – jokia šalis pati viena savo problemų neišspręs. Todėl visų žvilgsniai ir krypta į tarptautines organizacijas - Europos Sąjungą, TVF, G20 – iš kurių tikimasi priemonių krizei įveikti.

Nors ekonomikos ir ypač darbo rinkos situacija šalyje vis dar yra vertinama kaip labai sudėtinga, ateitis neatrodo tokia jau niūri. Galvojančiųjų, kad ateinantys metai bus blogesni, nedaugėja, o kai kuriais atvejais jų ir mažiau. Viena vertus, nemaža dalis žmonių, ypač tų, kurie neprarado darbo ir neturėjo kreditinių įsipareigojimų dar nepajuto realaus krizės poveikio. Jiems poveikis buvo daugiau psichologinis, klausantis šokiruojančių neigiamų naujienų apie ūkio problemas. Tas pirminis šokas jau baigia praeiti. Kita vertus, iki šiol situacija jau tapo tokia bloga, kad tikėtis dar blogesnių laikų yra sunku. Tačiau nauja blogų naujienų arba skaudžių sprendimų, mažinančių pajamas ar didinančių mokesčius, banga gali paskatinti tolesnes neigiamas tendencijas.

Akivaizdu, kad dabartinės šalies valdžios sprendimai taip pat kelia daug abejonių Lietuvos piliečiams. Paprastai įvykus rinkimams ir suformavus naują šalies Vyriausybę, ši gauna pasitikėjimo kreditą, kuris gali didėti arba mažėti priklausomai nuo jos darbų vertinimo. Ir nors pasitikėjimas Vyriausybe palyginti su 2008 m. rudeniu (o tada dar buvo vertinama nueinanti Vyriausybė) šiek tiek išaugo, šis pokytis nebuvo toks didelis, kokio galima tikėtis atėjus naujai valdžiai, su kuria visuomenė paprastai sieja savo viltis. Tačiau tai neturėtų kelti nuostabos. Vyriausybė, pradėjusi veiklą nuo šokiruojančių naujienų apie ekonomikos būklę ir mokesčių didinimo bei viešųjų išlaidų mažinimo, vargu ar gali tikėtis didelio populiarumo. Ar jos darbai visuomenės bus įvertinti ilgalaikėje perspektyvoje, pamatysime po poros metų. Neabejotina, kad ši Vyriausybė yra priėmusi ir ne vieną kontraversišką sprendimą. Paklausti, kokiomis priemonėmis reikėtų kovoti su krizės padariniais, Lietuvos ir visos Europos gyventojai labai aiškų prioritetą teikia paramai smulkiam ir vidutiniam verslui. Deja, žiūrint į Seimo ir Vyriausybės sprendimus, dažnam turbūt atrodytų, kad šalies valdžia mato visai kitus prioritetus. Parama smulkiam

ir vidutiniam verslui galėtų sumažinti nedarbo problemą, kuri per pastarąjį pusmetį tiek Lietuvoje, tiek ir visoje ES užgožė visas kitas problemas.

Narystė Europos Sąjungoje ir toliau yra suvokiama kaip naudinga Lietuvai. Smuktelėjęs prieš pusmetį, šis rodiklis vėl truputį padidėjo šį pavasarį. Nors Europos Sąjunga ir nepakeitė savo nuomonės dėl Ignalinos AE uždarymo ir mūsų laukia nauji energetiniai iššūkiai metų pradžioje, nors Europos Centrinis Bankas ir Europos Komisija nesiūlė naujosios ES narės išimties tvarka įsivesti euro, Lietuvos gyventojai yra įsitikinę, kad narystė Sąjungoje yra teigiamas dalykas. Narystės nauda galėjome įsitikinti ir per pastarąjį pusmetį keliaudami pigiau apsipirkti kaimyninėje Lenkijoje. Juk tiek lietuviai, tiek kitų šalių gyventojai paklausti, kas jiems yra Europos Sąjunga, visų pirma, mini galimybę laisvai keliauti, mokytis ir dirbti. Galbūt jei tiek daug mūsų šalies žmonių nebūtų išvykę dirbti į kitas ES šalis, nedarbo problema būtų dar skaudesnė. Kita vertus, dabartinė krizė padėjo Lietuvos piliečiams atsikratyti iliuzijų, kad ES gali būti užuovėja nuo bet kokių negandų.

Faktą, kad lietuviai labai palankiai žiūri į Europos Sąjungą ir jos institucijas, patvirtina ir lengva D. Grybauskaitės pergalė Prezidento rinkimuose. Buvusios Europos Komisijos narės išrinkimas dar kartą patvirtina teigiamą ES institucijų įvaizdį ir tikėjimą jų kompetencija bei skaidrumu. Nepasitikėjimas šalies politinėmis institucijomis ir teisėsaugos sistema, o tuo pačiu ir socialinio teisingumo stokos jausmas buvo viena iš kertinių naujosios Prezidentės rinkiminės agitacijos idėjų. Jei Prezidentei ir Vyriausybei pavyks atkurti tikėjimą, kad šalyje kiekvienas žmogus gali tikėtis teisingumo, Lietuvos visuomenė taps žymiai tvirtesnė ir pajėgesnė solidariai kovoti su įvairiomis krizėmis. Nors kiti rinkimai – į Europos Parlamentą – Lietuvoje praėjo vangiai, jie davė ir teigiamų rezultatų. Žinančiųjų šią ES instituciją šalyje dar padaugėjo.

Nepaisant sunkmečio, dauguma europiečių ir lietuvių į tolimesnę ES perspektyvą žiūri labai optimistiškai. Dauguma ES piliečių tiki, kad ES ir po 20 metų liks stipri ekonominiu požiūriu, taps dar svarbesne diplomatine jėga, o jos plėtra neapsiribos vien tik Europos žemynu. Taigi, belieka šį europiečių optimizmą įgyvendinti darbais. Šis sunkmetis – puikus metas peržiūrėti savo prioritetus ir veiklos principus, atsikratyti nereikalingo balasto ir žengti į priekį sustiprėjus.

1. Esamos situacijos vertinimas ir ateities lūkesčiai

1.1. Pasitenkinimas savo gyvenimu

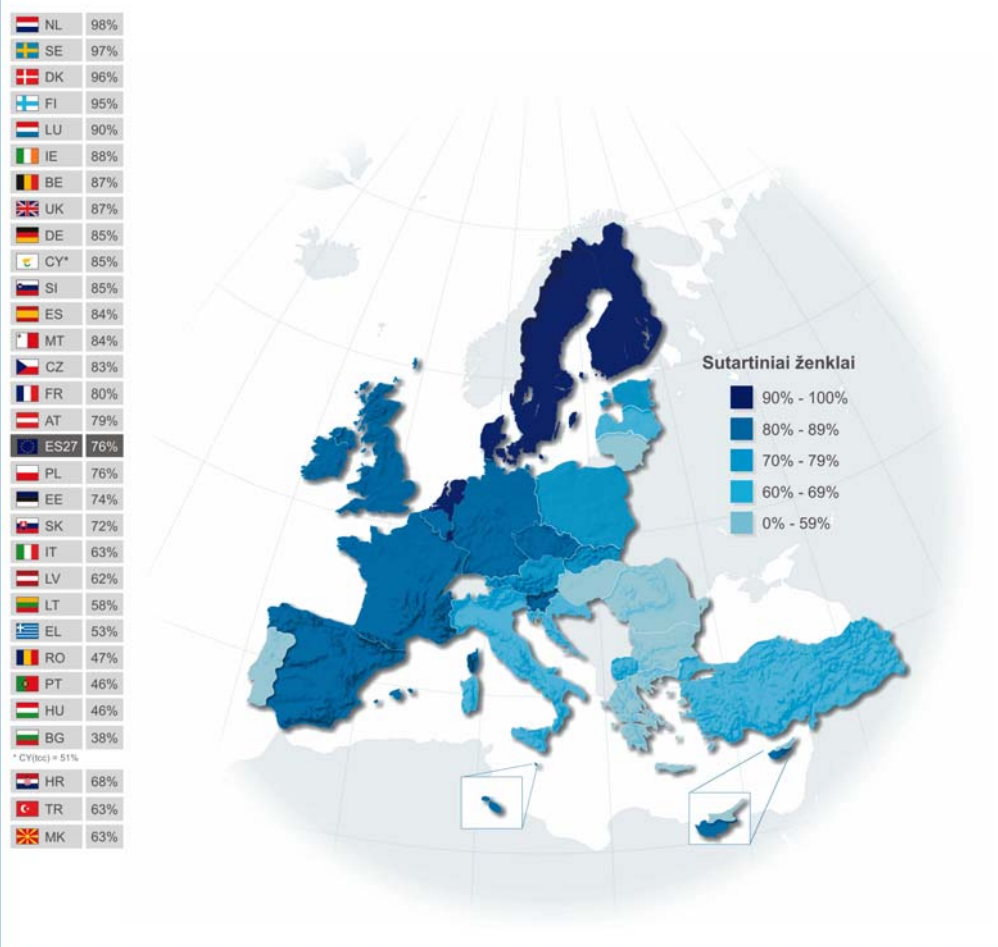
Palyginti su 2008 m. rudeniu, Lietuvos gyventojų, teigiančių, kad jie yra patenkinti dabartiniu savo gyvenimu, skaičius liko beveik toks pats - **šiuo metu mažiau nei 6 iš 10 lietuvių yra patenkinti savo dabartiniu gyvenimu**. Didžiausias šio rodiklio kritimas įvyko prieš pusę metų (palyginti su 2007 metais pasitenkinimas smuko 10 p.p.), šalyje prasidėjus ekonominei krizei. Ir nors šis rodiklis palyginti su praėjusiu pusmečiu yra nedaug pakitęs, teigti, kad jis stabilizavosi, yra per anksti. Nauja blogų naujienų banga arba tik dabar kai kuriuos žmones pasiekiančios krizės pasekmės gali paskatinti tolesnį patenkintųjų gyvenimu skaičiaus kritimą.

Pasitenkinimo gyvenimu lygis visoje ES taipogi liko beveik nepakitęs, tačiau jis yra vidutiniškai 20 procentinių punktų (toliau p.p) didesnis nei Lietuvoje. Beje, šiuo požiūriu gana stipriai skiriasi ir senosios bei naujosios ES narės: ES-15 pasitenkinimo vidurkis – 81 proc., ES-12 – tik 64 proc. Labiausiai iš visų ES gyventojų gyvenimu nepatenkinti bulgarai, vengrai, graikai ir rumunai, o labiausiai patenkinti – Danijos, Nyderlandų, Švedijos, Suomijos bei Liuksemburgo gyventojai (žr. 1 žemėlapi).

1 žemėlapis

Klausimas: QA3. Apskritai Jūs esate labai patenkintas (a), labiau patenkintas (a), labiau nepatenkintas (a) ar visiškai nepatenkintas (a) gyvenimu, kurį dabar gyvenate?

Atsakymai: Labai patenkintas (a) + Labiau patenkintas (a)

Ši apklausa buvo atlikta praėjus daugiau nei pusei metų po to, kai Lietuvos Vyriausybė ir Seimas priėmė programą skirtą ekonominei krizei įveikti. Tikėtina, kad apklausą atlikus keletu mėnesių anksčiau, nepatenkintųjų dalis galėjo būti dar didesnė. Nors neigiamų naujienų srautas nesiliauja, o ateityje Lietuvos matyt dar laukia ne vienas sunkus sprendimas susijęs su mokesčių didinimu ir išmokų iš biudžeto apkarpyimu, pirmasis krizės sukeltas šokas jau praėjo. Kita vertus, jei ekonomika neatsigaus artimiausiu metu, tikėtina, kad vis daugiau žmonių pradės jausti realias (o ne ekspertų bei žiniasklaidos piešiamas) krizės pasekmes. Augantis nedarbas, mažėjančios pajamos, augantys mokesčiai smukdys pragyvenimo lygį vis didesnei daliai žmonių. O kaip tiesiogiai finansinė padėtis susijusi su pasitenkinimu gyvenimu rodo ir 1 diagramoje pateikti

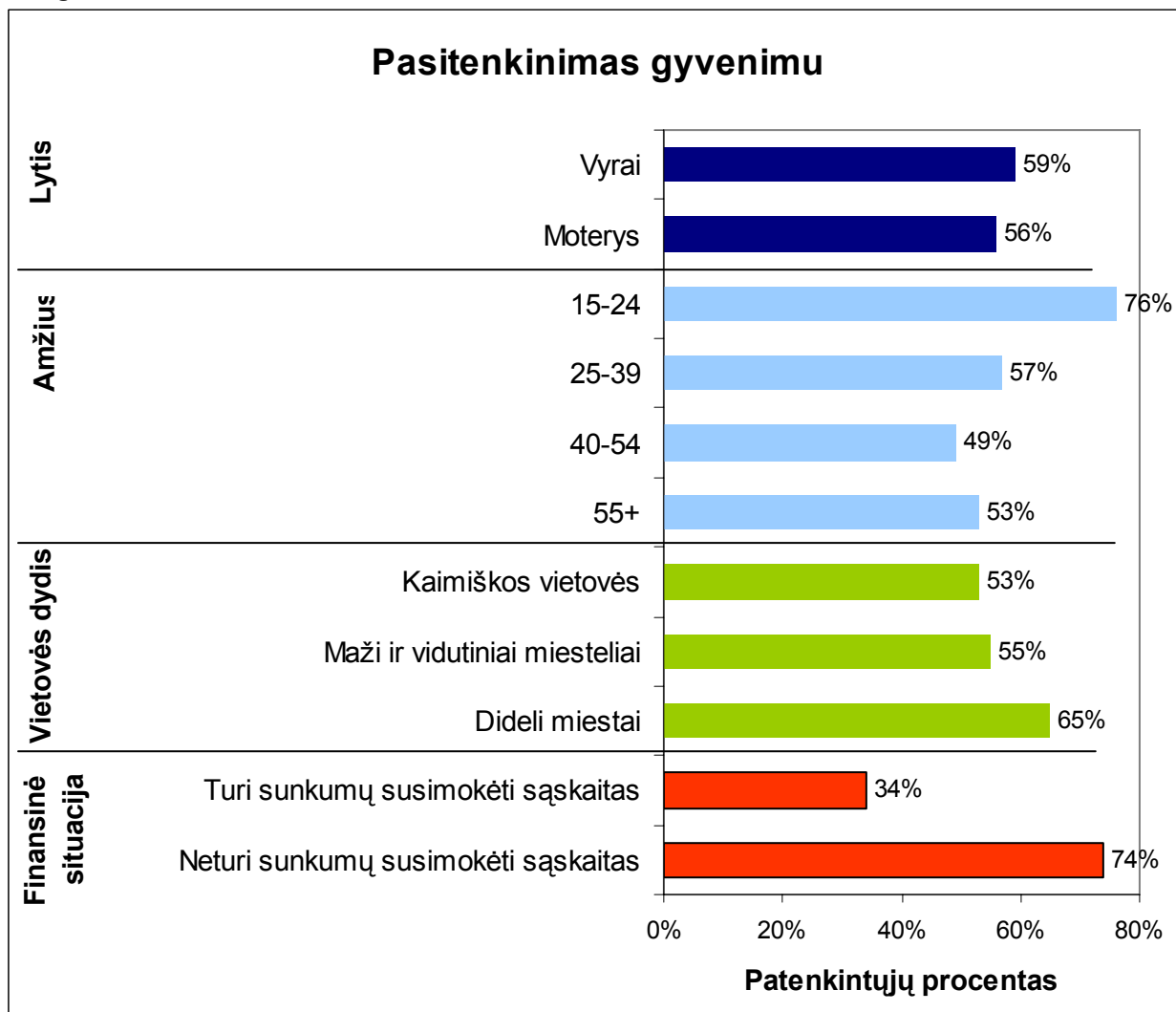
skaičiai: turintieji sunkumų susimokėti sąskaitas yra gerokai mažiau patenkinti savo gyvenimu, nei tokių sunkumų nepatiriantieji. Tad teigti, kad pasitenkinimas savo gyvenimu nebeturėtų smukti, ankstoka.

1 lentelė. Pasitenkinimas gyvenimu.				
	Lietuva 2009 pavasaris	Lietuva 2008 ruduo	ES – 27 2009 pavasaris	ES – 25 2008 ruduo
Patenkintas	57%	58%	77%	76%
Nepatenkintas	43%	41%	22%	23%
N/N	0%	1%	1%	1%

KLAUSIMAS: Apskritai Jūs esate labai patenkinta(s), labiau patenkinta(s), labiau nepatenkinta(s) ar visiškai nepatenkinta(s) gyvenimu, kurį dabar gyvenate?

Labiausiai patenkinti savo gyvenimu yra jauni žmonės – 15-24m. amžiaus Lietuvos piliečiai (žr. 1 diagramą). Labiau patenkinti savo gyvenimu yra ir didmiesčių gyventojai. Prieš pusę metų skirtumas tarp didmiesčių ir likusių vietovių gyventojų nebuvo didelis. Tad tikėtina, kad mažų miestų ir kaimiškų vietovių gyventojai greičiau pajuto krizės keliamas problemas. Taip pat matome, kad pasitenkinimas gyvenimu aiškiai siejasi su finansine situacija. Neturintieji finansinių rūpesčių yra gerokai labiau patenkinti gyvenimu. Kitos demografinės charakteristikos įtakos šiam rodikliui neturi.

1 diagrama

1.2. Esamos padėties vertinimas įvairiose srityse

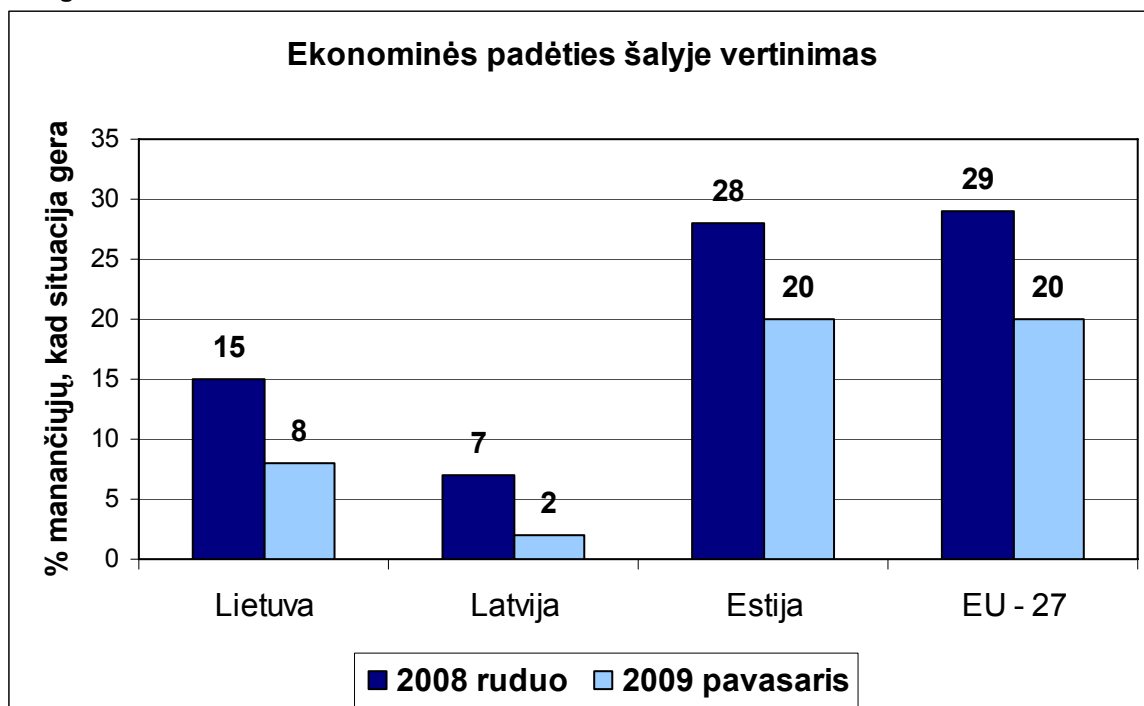
Lietuvos gyventojų nuomonė apie šalies ekonomikos padėtį ir toliau sparčiai blogėja. Per pastarąjį pusmetį manančiųjų, kad situacija yra gera, sumažėjo beveik per pusę ir dabar taip galvojančiųjų tėra 8 procentai (žr. 2 diagramą). Tiesa, turint galvoje tiek oficialiąją valdžios, tiek ir žiniasklaidos retoriką šiuo klausimu, greičiau yra stebėtina, kad beveik dešimtadalis šalies gyventojų vis dar mano situaciją esant gerą. Pokytis į neigiamą pusę būtų dar drastiškesnis jei šiuos skaičius palygintume su 2007 m. rudens skaičiais. Tuo metu 31 procentas apklaustųjų teigė, kad šalies ekonomikos būklė yra gera.

Panašios, tik dar stipresnės tendencijos matomos ir kalbant apie įsidarbinimo galimybes. Pastarasis pusmetis šalyje buvo masinių darbuotojų atleidimų ir beveik nulinės naujo darbo pasiūlos laikotarpis. Jei prieš pusę metų įmonės tik pradėjo kalbėti apie galimus atleidimus, tai šį pusmetį žodžiai virto darbais. Tenka pripažinti, kad ekonomikos problemų mastai viršijo prieš pusmetį teiktas prognozes, tad ir atleidžiamų darbuotojų skaičiai buvo netikėtai dideli. Taigi, nenuostabu, kad manančiųjų, jog įsidarbinimo situacija šalyje yra gera sumažėjo net 7 kartus, nuo 21 iki 3 procentų. Galima dar paminėti, kad 2007 m. rudenį net 50 procentų gyventojų manė, kad šioje srityje situacija yra gera.

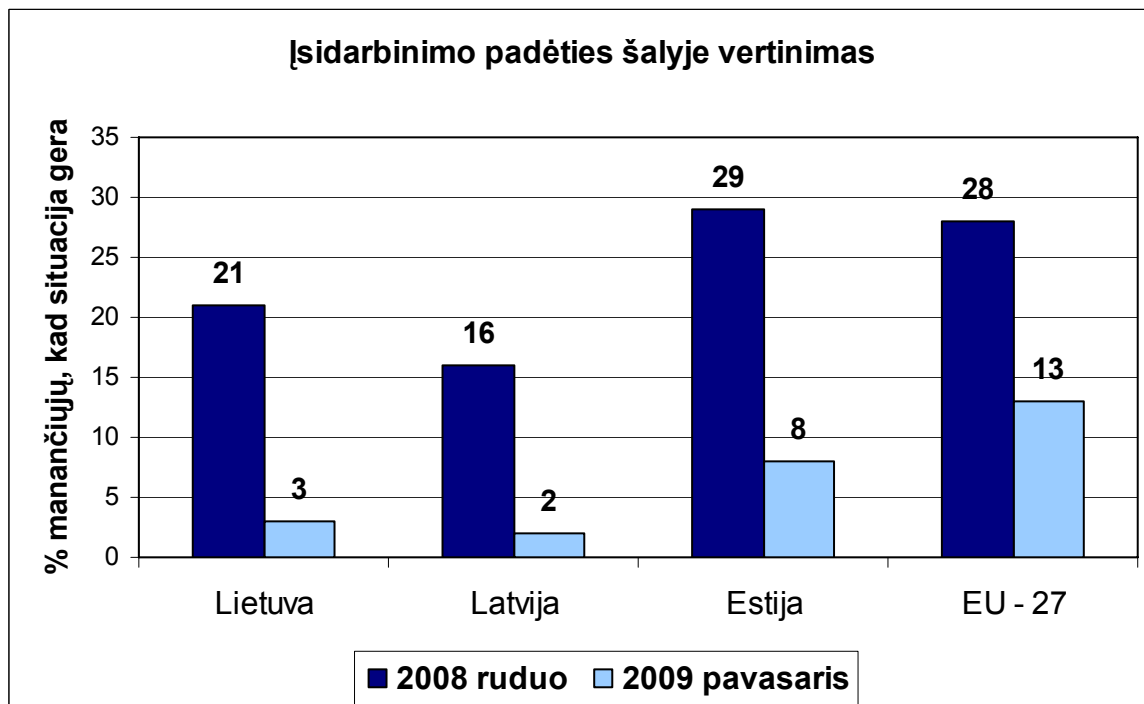
Kaimyninių šalių - Latvijos ir Estijos – gyventojai taip pat radikalčiai pakeitė savo nuomonę apie šalies būklę. Latvijoje ši tendencija dar stipresnė nei Lietuvoje. Estijos piliečiai keitė savo nuomonę į neigiamą pusę ne taip drastiškai galbūt dėl švelnesnių ekonomikos krizės apraiškų jų šalyje, o galbūt tiesiog dėl švelnesnės krizės retorikos. Tiesa, nedarbo perspektyva atrodo ir Estijos gyventojams yra ganėtinai aktuali. Tik 8 procentai jų situaciją šioje srityje vertina gerai. Galima priminti, kad 2007 m. rudenį situaciją gerai vertino 62 proc. estų.

Panaši gyventojų nuomonės tendencija stebima ir visos Europos Sąjungos mastu. Tiesa, pokyčiai čia nėra tokie stiprūs: viena vertus ne visose šalyse krizė yra tokia aštri kaip pas mus, kita vertus, iki krizės daugumos europiečių vertinimai nebuvo tokie teigiami, kaip Baltijos šalyse.

2 diagrama

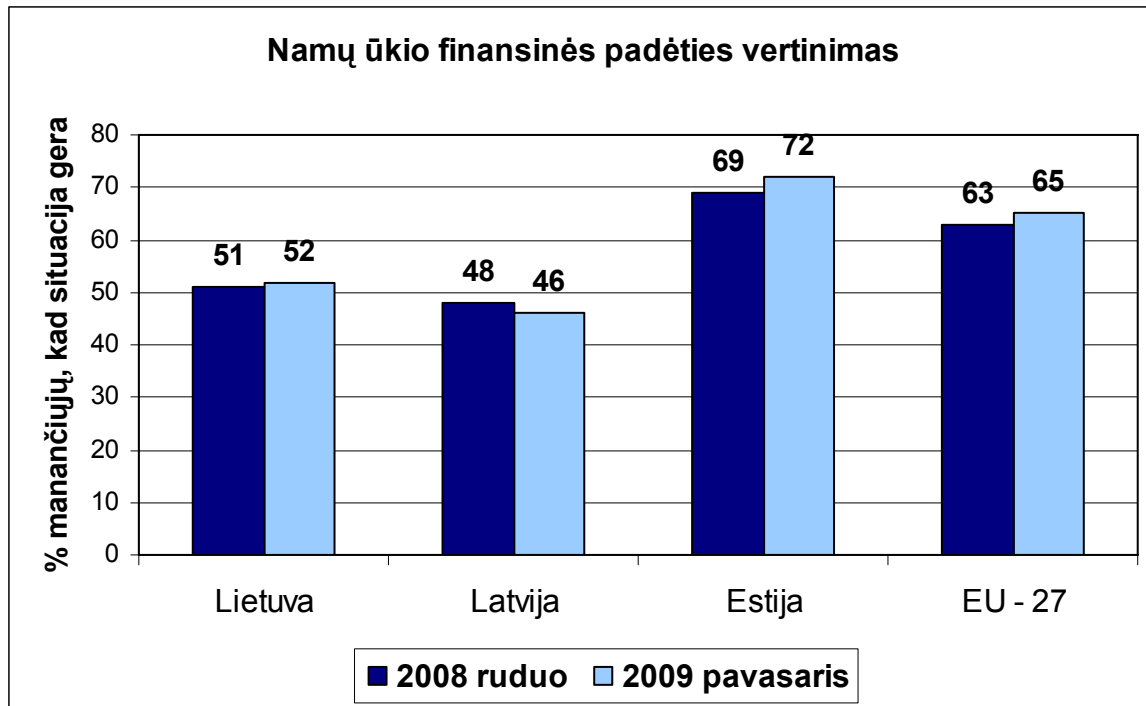

3 diagrama

Pastebėtina, kad nepaisant to, jog šalių ekonomikos, darbo rinkos situacija yra vertinama labai prastai, nuomonė apie savo namų ūkio finansinę padėtį lieka stabili ir pakankamai gera (žr. 4 diagramą). Lietuvoje šiek tiek daugiau nei pusė visų apklaustųjų teigia, kad jų namų ūkio finansinė padėtis yra gera. Tai beveik toks pats procentas, kaip ir prieš pusę metų. O štai Estijoje ir vidutiniškai ES netgi stebimas šioks toks pokytis į teigiamą pusę. Pavyzdžiui, Italijoje net 10 p.p. daugiau žmonių palyginti su 2008 m. rudeniu teigia, kad jų namų ūkio padėtis yra gera. Šie skaičiai rodo arba tai, kad žmonės sugebėjo nesunkiai prisitaikyti prie pakitusios situacijos ir sutvarkyti savo šeimos finansus taip, kad nekiltų problemų, arba tai, kad ekonominės krizės pasekmės dar nepasiekė daugumos gyventojų.

4 diagrama

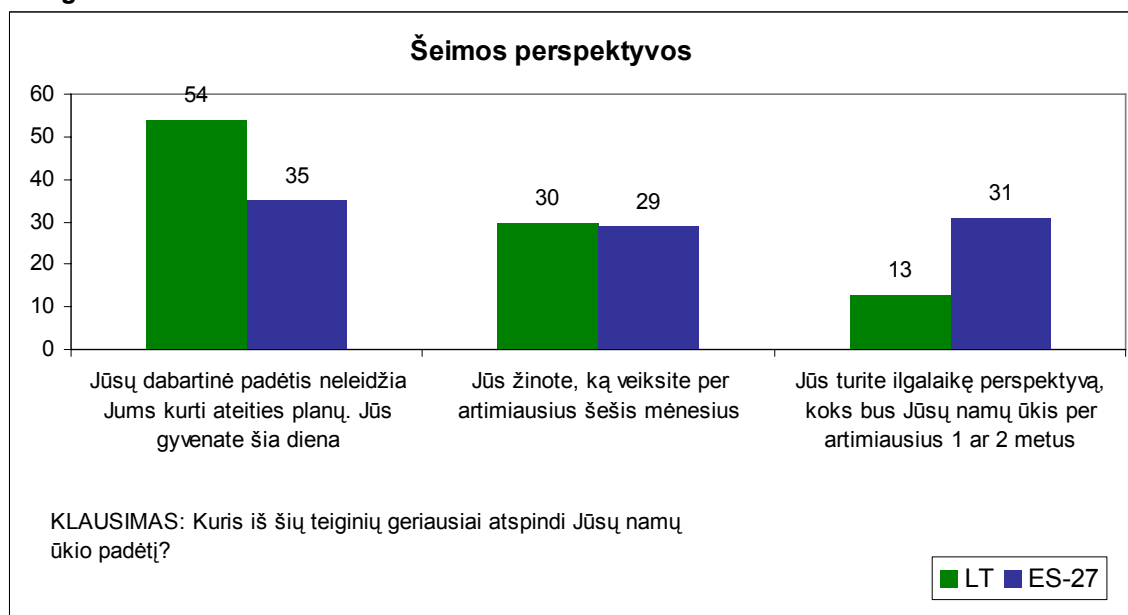
Idomu ir tai, kad per pastarąjį pusmetį, pažymėtą didelių ekonominių problemų ženklų, beveik nepasikeitė ir gyventojų finansiniai prioritetai (žr. 2 lentelę). Svarbiausi prioritetai tiek Lietuvos, tiek ir vidutiniškai visos ES gyventojams yra einamųjų sąskaitų apmokėjimas, santaupos nenumatytiems atvejams ir patogesniai gyvenimui. Tiesa, matyt galima kalbėti apie šiek tiek sustiprėjusį nerimą dėl galimo darbo netekimo ir didėjančią poreikį apsisaugoti nuo tokiu būdu galinčių kilti finansinių problemų.

2 lentelė. Šeimos finansiniai prioritetai				
	Lietuva		ES – 27	
	2009 pavasaris	2007 pavasaris	2009 pavasaris	2007 pavasaris
Apmokėti sąskaitas	67%	77%	59%	66%
Turėti santaupų nenumatytiems atvejams	53%	52%	44%	50%
Gyventi kaip galima geriau su dabartinėmis pajamomis	39%	39%	41%	44%
Apsaugoti šeimą mano ligos/nedarbingumo atveju	34%	31%	28%	23%
Finansiškai remti vaikus/anūkus	19%	19%	14%	14%
Grąžinti skolas	18%	19%	22%	22%
Pirkti namą/butą	9%	10%	12%	14%
Taupyti pensijai	8%	12%	16%	16%
Pradėti verslą	6%	7%	4%	3%

KLAUSIMAS: Kurie trys finansiniai reikalai Jums yra svarbiausi?

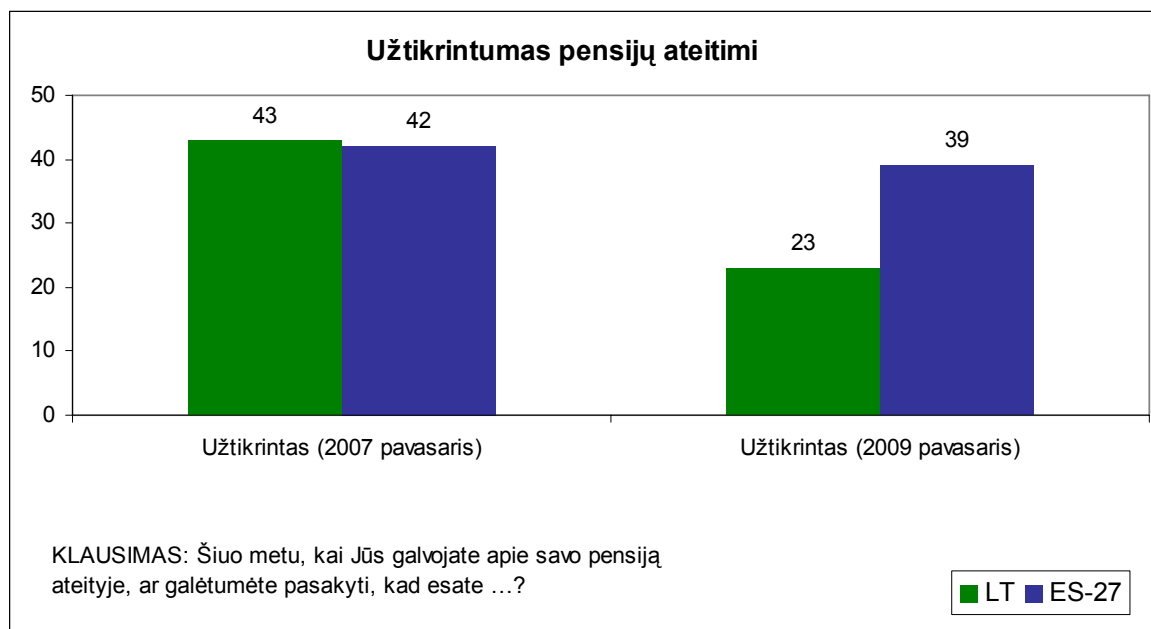
Tačiau akivaizdu, kad jei ekonominė krizė tiesiogiai (kol kas) ir nepaveikė daugumos šeimų finansinės padėties, ji sukėlė nerimą ir neaiškumą dėl ateities (žr. 5 diagramą). Ypač tai pasakytina apie Lietuvą. Daugiau nei pusė apklaustųjų teigia, kad jie gyvena šia diena ir nekuria jokių ateities planų. Matyt tai logiškai paaiškinama būsena, nes ekspertų prognozės dėl ekonomikos ateities, nedarbo lygio keičiasi taip greitai, kad planuoti net ir artimą perspektyvą yra gana keblu. ES vidutinis gyventojas šiuo požiūriu jaučiasi šiek tiek stabilesnis. Čia tik trečdalis gyvena šia diena, o kiti turi labiau ar mažiau ilgalaikę perspektyvą.

5 diagrama

Vienas iš šiame tyrime plačiau nagrinėtų klausimų taip pat buvo šalies pensijų sistema ir jos ateities vizijos. Pastarasis pusmetis buvo tikrai nelengvas Lietuvos socialinio draudimo sričiai. Sodra patiria didžiulį biudžeto deficitą ir vis daugiau yra kalbama apie būtinus pokyčius pensinio draudimo srityje. Sumažintos įmokos į antros pakopos pensinius fondus tebuvo pirmasis žingsnis gelbėjant Sodros padėtį. Tikėtini ir tolesni žingsniai, keičiant įmokų ar išmokų dydį ar net pensinį amžių. Matyt, visa tai ir kelia nerimą dėl pensijų sistemos ateities. Dar prieš 2 metus lietuviai buvo tokie pat užtikrinti pensijų sistemos ateitimi kaip ir vidutinis europietis, tačiau dabar situacija radikaliai pasikeitė. Viso labo kas ketvirtas Lietuvos gyventojas jaučiasi užtikrintas šiuo klausimu (žr. 6 diagramą). Europos Sąjungoje pokyčių beveik neįvyko. Nors finansų ir akcijų rinkų krizė skaudžiai palietė pensijų fondus, beveik toks pats europiečių procentas yra užtikrintas dėl pensijų ateities. Nenuostabu, kad šis požiūris labai stipriai priklauso nuo amžiaus. Vyresni europiečiai jaučiasi kur kas užtikrinčiau (53 procentai vyresnių nei 55 metų žmonių ir 55 procentai pensininkų jaučiasi užtikrintai dėl pensijų ateities palyginti su maždaug 30 procentų kitų amžiaus grupių žmonėmis). Tokia pati tendencija stebima ir Lietuvoje. Tikėtina, kad šie duomenys atspindi nerimą dėl senėjančios visuomenės ir galimų to problemų pensijų sistemai ateityje.

6 diagrama

Turint visa tai galvoje, tyrime buvo užduodamas klausimas apie tai, kokias išeitis regi ES gyventojai kalbant apie pensinės sistemos ateitį: didinti įmokas, didinti pensinį amžių ar mažinti išmokas. Tiek Lietuvos, tiek ir vidutiniškai visos ES gyventojai visų pirma pasisakytų už didesnių socialinio draudimo įmokų mokėjimą išlaikant dabartinį išėjimo į pensiją amžių. Antroje vietoje būtų išėjimo į pensiją laiko atitolinimas ir tik trečioje – išmokų mažinimas. Matyt toks pasirinkimas yra natūralus: tikimasi, kad problemos sprendimo našta guls ant darbdavių, mokesčių socialinio draudimo įmokas, pečių.

3 lentelė. Pensijų sistemos ateitis.				
	Lietuva		ES – 27	
	2009 pavasaris	2007 pavasaris	2009 pavasaris	2007 pavasaris
Ilgiau dirbti ir mokėti įmokas	16%	19%	21%	22%
Išlaikyti esamą pensinį amžių, bet mokėti didesnes socialinės apsaugos įmokas	38%	42%	30%	32%
Išlaikyti esamą pensinį amžių ir sutikti su tuo, jog gausite mažiau	14%	12%	12%	12%

KLAUSIMAS: Jei Jūs turėtumėte pasirinkti vieną iš galimybių, kurios garantuotų pensijų sistemos finansavimą Lietuvoje, kuri iš jų būtų Jums priimtinausia?

Nors daugiau negu pusė Lietuvos gyventojų ir dar didesnė dalis visų ES piliečių yra patenkinti savo gyvenimu, kur kas mažiau jų mano, kad reikalai jų šalyje ir Europos Sąjungoje krypta į gerąją pusę. Tiesa, ES reikalų atveju optimizmo yra šiek tiek daugiau. Taip pat pastebėtina, kad neigiama tendencija per pastarąjį pusmetį sulėtėjo. Jei nuo 2008 m. pavasario iki rudens manančiųjų, kad šalyje reikalai krypta į gerąją pusę sumažėjo **net 17 p.p., tai per pastarąjį pusmetį vos 6 p.p. (žr 4 lentelę)**; tuo tarpu, kad reikalai ES krypta į gerąją pusę, tiki 32 proc. Lietuvos gyventojų arba 2 p.p. daugiau nei prieš pusmetį. ES bendrai šiuo požiūriu atrodo pasiekta stabilizacija. Jei praeitą pusmetį buvo aiški neigiama tendencija, tai dabar ji yra visiškai minimaliai neigiama.

4 lentelė. Bendras esamos padėties įvertinimas.				
	Lietuva		ES – 27	
	2009 pavasaris		2009 pavasaris	
	<i>Lietuvoje</i>	<i>Europos Sąjungoje</i>	<i>Savo šalyje</i>	<i>Europos Sąjungoje</i>
Reikalai krypta į gerąją pusę	13% (-6 p.p.)	32% (+2 p.p.)	27% (-1 p.p.)	34% (-1 p.p.)
Reikalai krypta į blogąją pusę	73% (+8 p.p.)	35% (-4 p.p.)	50% (+1 p.p.)	35% (+1 p.p.)
Nei taip, nei ne	12% (-2 p.p.)	21% (+5 p.p.)	18% (-1 p.p.)	20% (+1 p.p.)

Skliaustuose pateiktas pokytis palyginti su 2008 m. rudens apklausa

KLAUSIMAS: Apskritai, ar, Jūsų manymu, šiuo metu reikalai krypta į gerąją pusę, ar į blogąją pusę...?

1.3. Ateinančių metų lūkesčiai

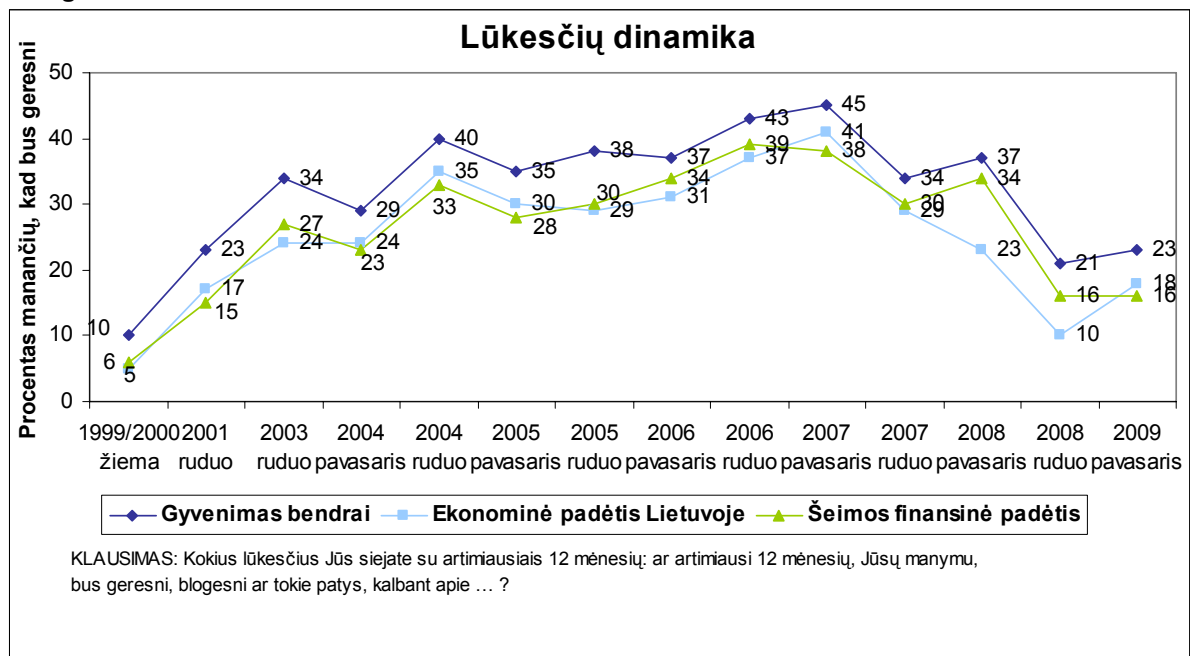
Per pusmetį nuo 2008 m. pavasario iki rudens optimistiškai įvairiose srityse nusiteikusių Lietuvos gyventojų procentas buvo smukęs 2 ir daugiau kartų. **Dabar tiek Lietuvoje, tiek ir visoje Europoje matome atsigavimo arba bent jau stabilizacijos ženklus.** Be abejo, tai gera naujiena šaliai ir visai Europos Sąjungai. Geros žinios apie ekonomiką didina vartotojų optimizmą ir pasitikėjimą, o šis savo ruožtu skatina vartojimą ir ekonomiką. Psichologinis ekonomikos raidos veiksnys ekonomikos ekspertų yra pripažįstamas jau seniai.

Tiesa, dar visai neseniai Lietuvos gyventojai buvo vieni didžiausių optimistų kalbėdami apie artimiausią tiek savo, tiek šalies ateitį. Dabar lietuviai artimiausius 12 mėnesių mato panašiai kaip vidutinis ES gyventojas, o kartais ir blogiau. Turint omenyje pastarųjų mėnesių kalbas apie tai, kad mūsų kaip ir kaimyninės šalys krizė paveiks stipriau, tai, matyt, yra visiškai suprantama.

2008 m. rudenį 10 procentų Lietuvos gyventojų manė, kad ateinantys metai bus geresni. Po pusmečio taip galvojančių yra 18 procentų (žr. 7 diagramą). Manančiųjų, kad ekonomikos situacija bus dar blogesnė nuo 60 procentų sumažėjo iki 47 procentų. Tai suprantama dar ir dėl to, kad pastaruoju metu visa situacija buvo vaizduojama taip blogai, kad tikėtis dar blogesnių laikų yra tiesiog sunku.

Panašios tendencijos yra ir kalbant apie šeimos finansinės situacijos ir darbo rinkos perspektyvas. Jei kalbant apie šalies ekonomikos būklę mes matome šią tokių optimizmo augimą, tai asmeninė situacija ir darbo perspektyvos vertinamos iš esmės taip pat kaip ir prieš pusę metų. Kylantys mokesčiai, mažėjantys atlyginimai, augantis nedarbas, neaiškumas dėl energetinių resursų kainų ateinančiais metais optimizmo neprideda.

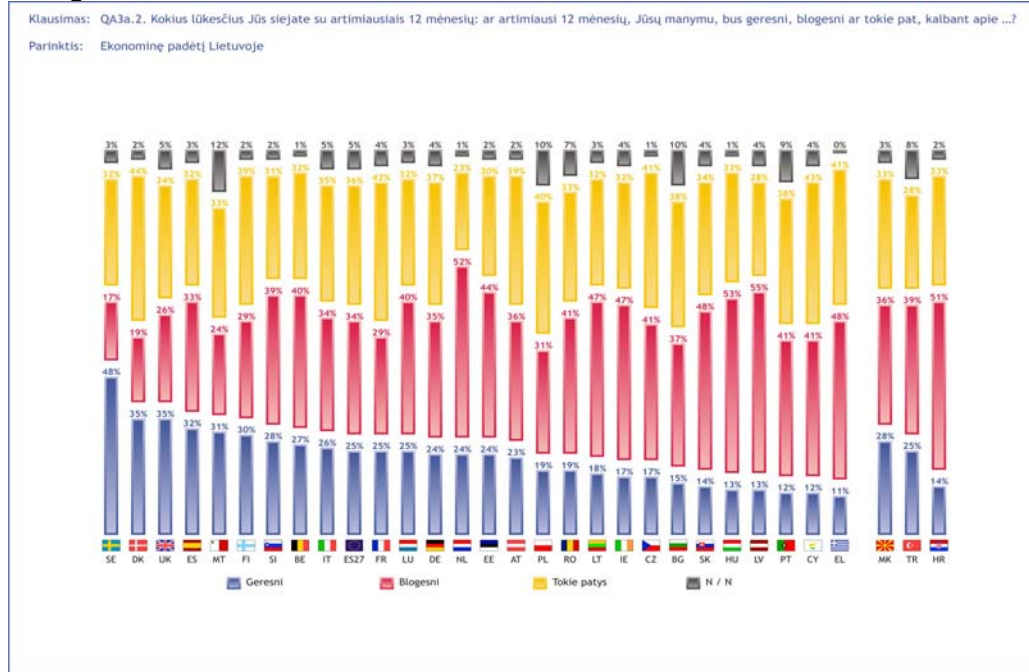
7 diagrama

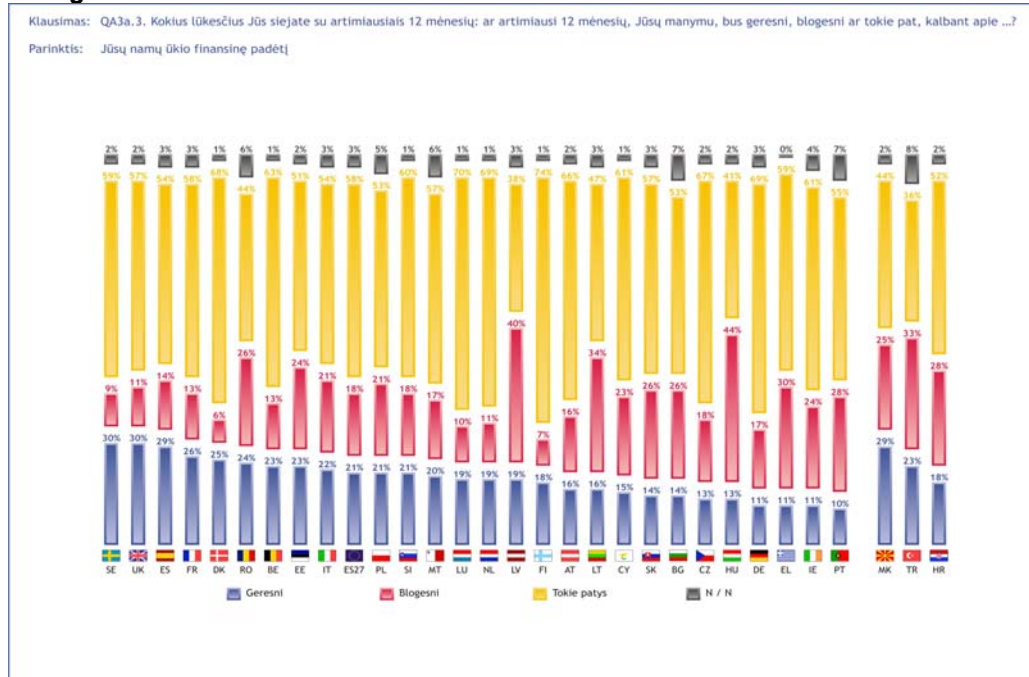
Tačiau Lietuvos gyventojai nėra patys didžiausi pesimistai Europos Sąjungoje nei kalbant apie šalies ekonomikos, nei kalbant apie namų ūkio finansinę perspektyvą. Ypač didelis pesimistų procentas yra Vengrijoje ir Latvijoje (žr. 8 diagramą). Tiesa, jų yra mažiau nei buvo prieš pusę metų. O štai Švedijoje, Danijoje, Didžiojoje Britanijoje, Maltoje manančiųjų, kad ateinantys metai bus geresni yra daugiau nei manančiųjų, kad jie bus blogesni.

Panašios tendencijos yra ir kalbant apie šeimos finansinę padėtį. Blogiausias optimistų ir pesimistų santykis yra Vengrijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Taip pat daugumoje Rytų ir Vidurio Europos šalių. O didžiojoje dalyje Vakarų Europos valstybių optimistų jau yra kur kas daugiau nei pesimistų, nors prieš pusę metų buvo atvirkščiai. Šie skaičiai rodo, kad Vakarų Europa jau patikėjo, kad blogiausi laikai praeityje ir tikisi, kad ekonomikos reikalai pradės tvarkytis ir finansiniai reikalai vėl gerės.

8 diagrama

9 diagrama

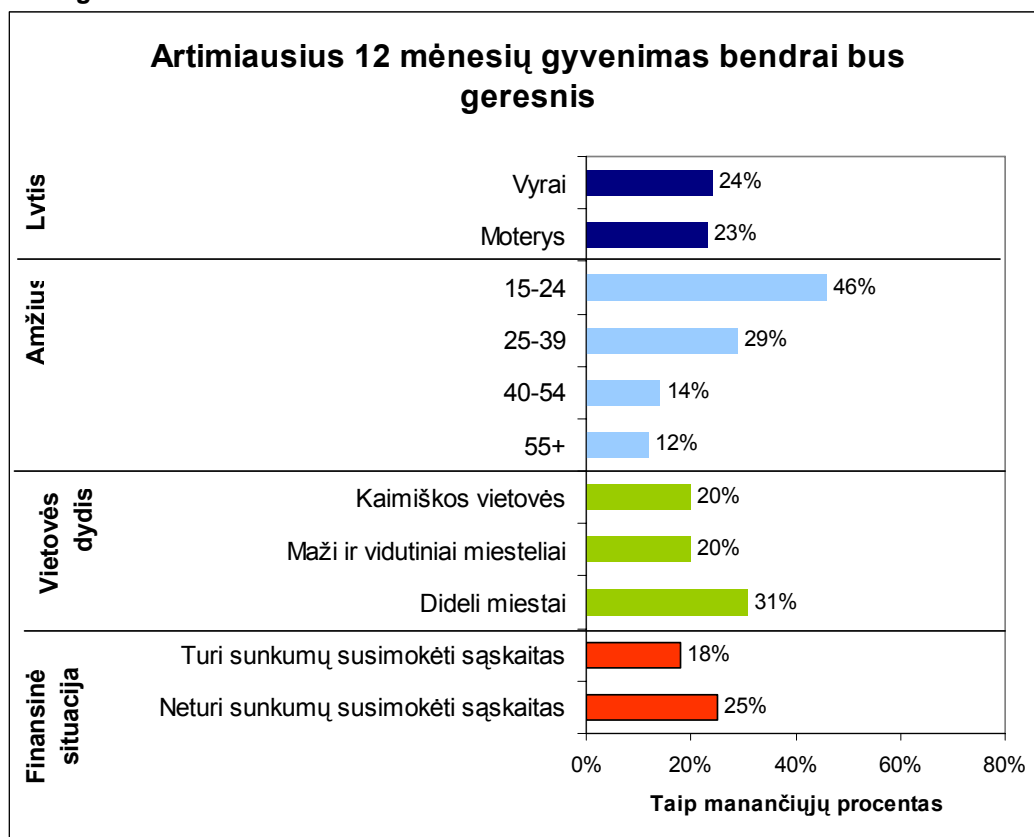

5 lentelė. Nuomonė apie artimiausius 12 mėnesių.						
	2008 ruduo	2009 pavasaris	2008 ruduo	2009 pavasaris	2008 ruduo	2009 pavasaris
Jūsų gyvenimą apskritai	Geresni		Blogesni		Tokie patys	
Lietuva	21%	23%	34%	32%	41%	42%
ES - 27	22%	27%	28%	14%	50%	56%
Ekonominę padėtį šalyje	Geresni		Blogesni		Tokie patys	
Lietuva	10%	18%	60%	47%	24%	32%
ES - 27	15%	25%	51%	34%	29%	36%
Jūsų šeimos finansinę padėtį	Geresni		Blogesni		Tokie patys	
Lietuva	16%	16%	36%	34%	45%	47%
ES - 27	18%	21%	27%	18%	52%	58%
Įsidarbinimo galimybes šalyje	Geresni		Blogesni		Tokie patys	
Lietuva	11%	14%	50%	52%	30%	29%
ES - 27	13%	20%	53%	44%	29%	32%
Jūsų asmenines galimybes rasti darbą	Geresni		Blogesni		Tokie patys	
Lietuva	12%	12%	33%	35%	29%	37%
ES - 27	18%	19%	12%	10%	58%	59%

Klausimas: Kokius lūkesčius Jūs siejate su artimiausiais 12 mėnesių; ar artimiausi 12 mėnesių, Jūsų manymu, bus geresni, blogesni ar tokie pat, kalbant apie ... ?

Kaip ir praėjusį rudenį, didžiausi optimistai vertindami savo gyvenimo perspektyvas išlieka jaunesnio amžiaus Lietuvos gyventojai (žr. 10 diagramą). Šiek tiek pozityviau į ateitį žiūri ir didžiųjų miestų gyventojai. Natūralu, kad neturintieji finansinių sunkumų taip pat dažniau galvoja, kad ateinantys dvylika mėnesių turėtų būti geresni.

10 diagrama

1.4. Svarbiausios šalies problemos

Per pastarąjį pusmetį įvyko nemažai pokyčių kalbant apie pagrindines visuomenės problemas. Jei dar prieš pusmetį svarbiausia problema buvo infliacija, tai dabar ją iš pirmojo trejetuko išstūmė nedarbas, ekonominė padėtis ir mokesčiai (žr. 6 lentelę). Ilgą laiką buvusios pagrindinės visuomenės problemos – nusikalstamumas ir infliacija – pasitraukė į antrąjį planą.

Be abejo, tokie pokyčiai gyventojų nuomonėje yra visiškai suprantami. Infliacijos mastai šiuo metu yra gerokai sumažėję, o pastaruosius mėnesius yra fiksuojama netgi defliacija, tad ši problema kol kas atrodo gana tolima, nors gali greitai grįžti, jei energetikos kainos vėl pradės sparčiai kopti į viršų. Taip pat ir nusikalstamumas neatrodo tokia jau didelė problema dėl to, kad yra didesnių už jį problemų. Prognozė, kad nusikaltimų krizės akivaizdoje gali sparčiai daugėti, nepasitvirtino, tad ir ši problema nublanko kitų kontekste.

Tačiau svarbiausia tiek Lietuvos gyventojams, tiek visiems europiečiams tapo nedarbo problema. Lietuvoje nedarbo lygiui artėjant prie 10 procentų, ji tampa aktuali beveik

kiekvienai šeimai. Jei ir netenka susidurti su ja tiesiogiai, potenciali grėsmė kybo virš daugumos dirbančiųjų. Nekalbant apie tai, kad darbuotojo ir darbdavio santykiai pasikeitė 180 laipsnių ir iniciatyvą diktuoti sąlygas perėmė pastarieji. Beje, nedarbas yra pagrindinė problema ir daugumoje kitų ES šalių.

Ekonomikos situacija ir mokesčiai – tai dar dvi problemos iš aktualiausių trejetuko. Tiek vienos, tiek kitos problemos svarba padidėjo 10 ir daugiau p.p. Neabejotina, kad dauguma gyventojų puikiai suvokia, kad, visų pirma, nuo bendros ekonominės padėties priklauso ir dauguma kitų veiksnių: nedarbas, pensijos, sveikatos apsauga ir t.t. Mokesčių pokyčiai taip pat daro poveikį kiekvienam šalies gyventojui.

Per pusmetį Lietuvoje, be jau minėto nusikalstamumo, sumažėjo svarba teikiama sveikatos apsaugos ir energetikos problemoms. Dėl pastarosios galbūt viskas ir aišku: energijos kainos šiek tiek mažėja, Ignalinos AE uždarymas ir galimas elektros kainų šuolis dar intensyviai neaptarinėjamas ir visuomenei atrodo esantis kažkur neapčiuopiamoje toluomoje. Bet šios problemos aktualumas neabejotinai gali greitai padidėti.

Visoje ES labiausiai akcentuojamos panašios problemos kaip ir Lietuvoje: visų pirma, nedarbas ir ekonominė padėtis. Šių problemų (ypač nedarbo) svarba taip pat padidėjo per paskutinį pusmetį. Tradiciškai labiau svarbios vidutiniam europiečiui atrodo imigracijos bei terorizmo problemos, o mažiau svarbi – energetikos problematika. Nepaisant to, kad nemaža dalis Vidurio Europos žiemą susidūrė su Rusijos ir Ukrainos konflikto sukeltais dujų tiekimo nesklandumais, šios problemos aktualumas nepadidėjo net labiausiai nukentėjusiose šalyse – Bulgarijoje, Slovakijoje. Galbūt pusė metų buvo pakankamas laikas užmiršti nesklandumams.

6 lentelė. Svarbiausios problemos Lietuvoje.				
	Lietuva	Lietuva	ES – 27*	ES – 27*
	2009 pavasaris	2008 ruduo	2009 pavasaris	2008 ruduo
Nedarbas	53%	14%	49%	26%
Ekonominė padėtis	48%	34%	42%	37%
Mokesčiai	22%	12%	7%	8%
Kylančios kainos, infliacija	21%	56%	21%	37%
Nusikalstamumas	17%	20%	16%	17%
Sveikatos apsaugos sistema	9%	14%	14%	16%
Energetika	8%	15%	2%	5%

Pensijos	6%	8%	9%	10%
Švietimo sistema	5%	7%	7%	7%
Imigracija	2%	3%	9%	9%
Aplinkos apsauga	1%	1%	5%	4%
Terorizmas	0%	1%	5%	5%
Gynyba, užsienio politika	0%	0%	1%	1%

KLAUSIMAS: Kokios dvi svarbiausios problemos šiuo metu iškyla Lietuvai?

**PASTABA: Kitų šalių piliečiams užduodamas klausimas apie jų šalį.*

Ekonominės problemos (bendra situacija, nedarbas, mokesčiai) yra svarbios visoms visuomenėms grupėms. Tačiau jos svarbesnės tams, kurias jos tiesiogiai labiau paveikia, t.y. darbingo amžiaus žmonėms. Taip pat nieko stebėtino, kad vyriausio amžiaus gyventojai svarbesnes nei vidutiniškai problemas sieja su sveikatos apsauga ir pensijomis. Jaunesniems (15–39 m. amžiaus) respondentams kur kas labiau rūpi nedarbas, migracija, švietimo sistema, aprūpinimas būstu, mokesčiai. Kaimo žmonėms labiau nei vidutiniškai svarbi atrodo nedarbo problema.

2. Europos Sąjungos įvaizdis ir vertinimas

2.1. Narystės Europos Sąjungoje nauda

Palankiausiai narystės Europos Sąjungoje atžvilgiu yra nusiteikę Slovakijos, Airijos, Estijos ir Danijos gyventojai: daugiau nei trys ketvirtadaliai šių šalių gyventojų mano, kad narystė ES yra naudinga jų šaliai (žr. 2 žemėlapij). Šie rodikliai yra kur kas didesni už ES vidurkį – tik šiek tiek daugiau negu pusė visų ES piliečių (56 proc.) mano, kad narystė ES yra naudinga jų šaliai. O mažiausia dalis gyventojų mano, kad narystė ES yra naudinga jų šaliai, Jungtinėje Karalystėje (34 proc.), Vengrijoje (36 proc.) ir Latvijoje (38 proc.), nors pastarosios dvi šalys yra naujai įstojusios į ES narės. Naujųjų ES – 12 šalių gyventojų, manančių, kad narystė naudinga šaliai, vidurkis yra 64 procentai. Senųjų 15 ES narių taip manančiųjų vidurkis – 54 proc.

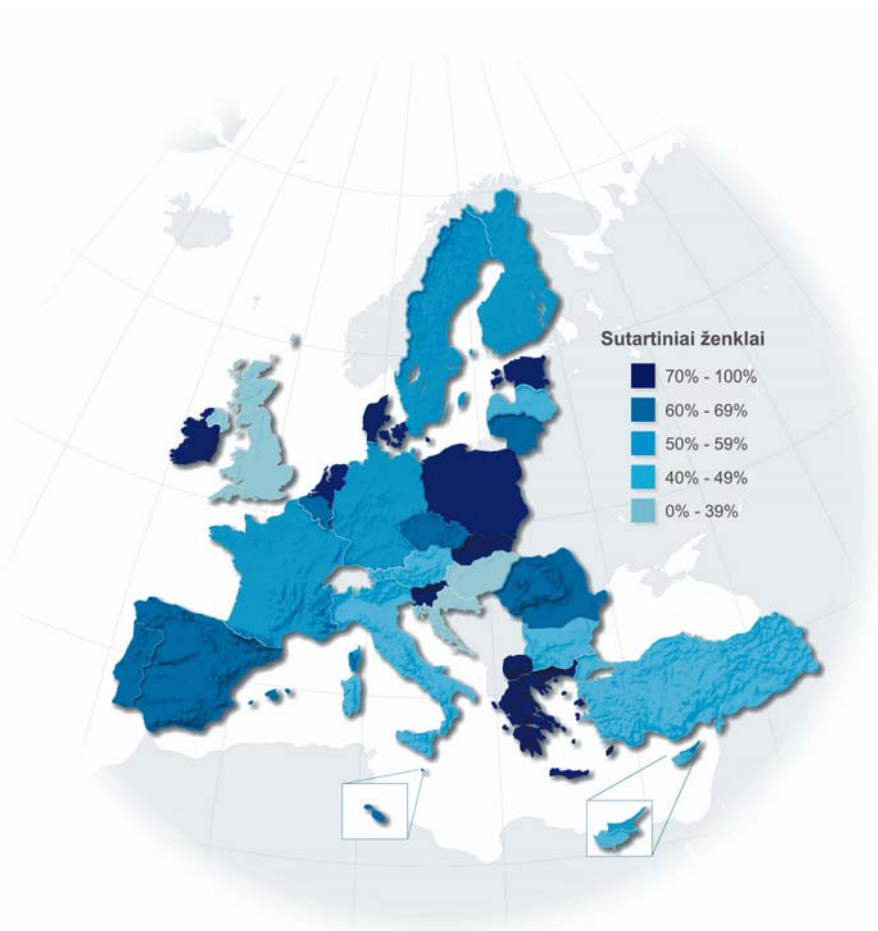
Palankumas Europos Sąjungai per pastarąjį pusmetį šiek tiek pakilo Lietuvoje (2 p.p.), o visoje Europos Sąjungoje liko nepakitęs. Tačiau Lietuvoje jis vis dar 10 p.p. mažesnis nei aukščiausioje taške 2007 metais (žr. 11 diagramą). Neabejotina, kad ekonominė krizė išskleidė kai kurių žmonių galbūt turėtas iliuzijas, kad Europos Sąjunga gali apsaugoti nuo bet kokių problemų. Europos Sąjunga taip pat nepuolė beatodairiškai gelbėti smunkančių Baltijos šalių ekonomikų, Europos Centrinis Bankas nepasiūlė išimties tvarka įsivesti euro, o Europos Komisija net ir po 2009 m. žiemos dujų tiekimo iš Rusijos sutrikimų nepakeitė nuomonės dėl Ignalinos AE uždarymo. Galbūt tam tikru metu dalis Lietuvos gyventojų turėjo dar didesnių lūkesčių ES atžvilgiu, kurie neišsipildė. Tai galėjo juos ir paskatinti pakeisti savo požiūrį į Europos Sąjungos teikiamą naudą. Nepaisant visko, Lietuvos gyventojai tebėra vieni palankiausiai ES nusiteikusių narystės Sąjungoje atžvilgiu.

2 žemėlapis

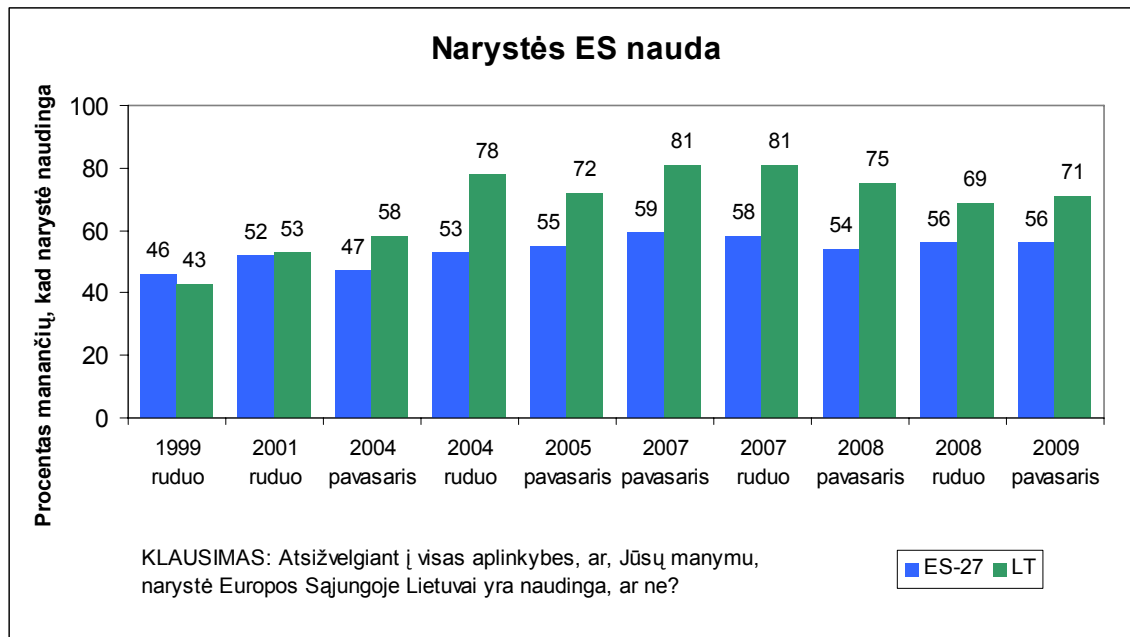
Klausimas: QA10a. Atsižvelgiant į visas aplinkybes, ar, Jūsų manymu, narystė Europos Sąjungoje (MŪSŲ ŠALIAI) yra naudinga ar ne?

Atsakymai: Taip, naudinga

	IE	79%
	EE	78%
	SK	77%
	DK	76%
	NL	76%
	PL	73%
	SI	71%
	EL	70%
	LT	69%
	RO	69%
	BE	68%
	LU	68%
	ES	63%
	CZ	62%
	PT	60%
	MT	60%
	DE	58%
	FI	57%
	ES27	56%
	SE	53%
	FR	51%
	LV	48%
	AT	47%
	CY*	43%
	BG	43%
	IT	41%
	UK	39%
	HU	39%
* CY (tcc) = 58%		
	MK	74%
	TR	48%
	HR	33%

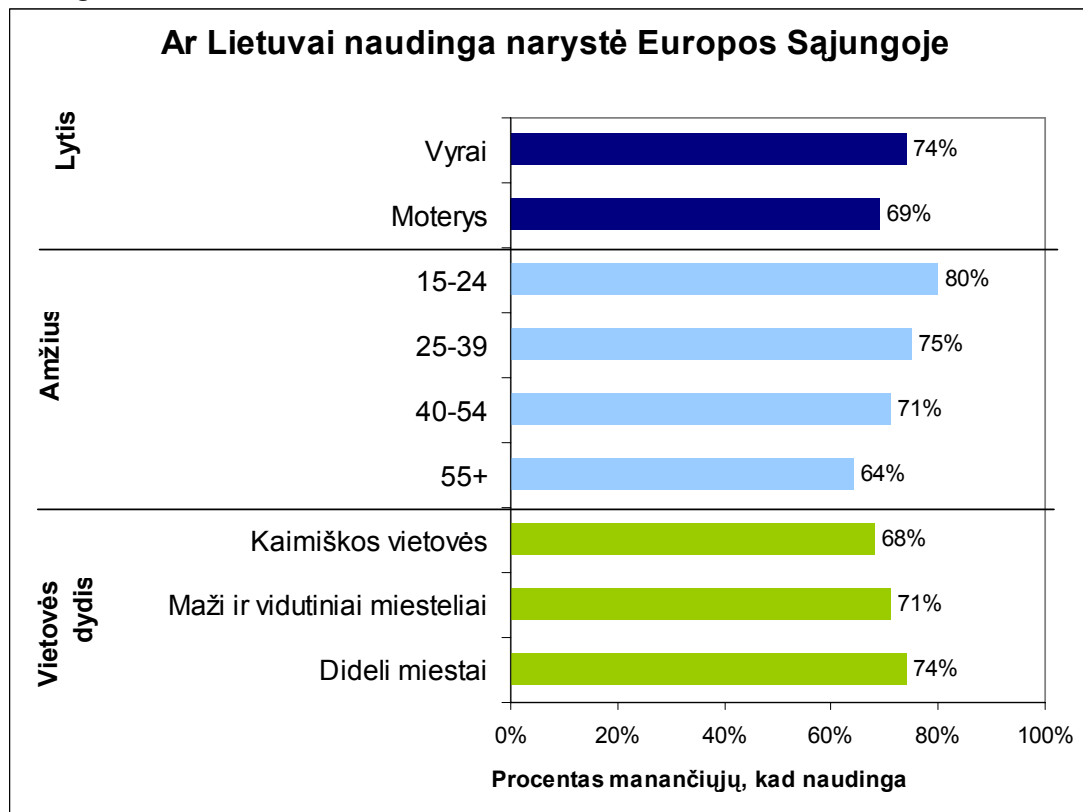

11 diagrama

Skirtingai nei ankstesniais metais, demografinės visuomenės grupės ėmė skirtis požiūriu į ES. Šiek tiek palankiau į ES žiūri jauniausieji, ir ne taip palankiai – vyriausieji Lietuvos gyventojai (žr. 12 diagramą). Bendrą palankumo ES pokytį nulėmė didmiesčių gyventojai. Per pusę metų manančiųjų, kad narystė ES yra naudinga Lietuvai didmiesčiuose padaugėjo net 11 p.p. Tad jei prieš pusmetį santykinai daugiau kaimiškųjų vietovių ir mažų miestų gyventojai labiau rėmė narystę ES, dabar yra atvirkščiai. Galbūt tokį pokytį iš dalies taip pat lėmė ekonominė krizė: jos akivaizdoje Europos Sąjunga yra kaip saugus užnugaris, kur gali pasieškoti darbo, kuri remia finansiškai, o esant reikalui galbūt ir gelbėtų šalies ekonomiką.

12 diagrama

2.2. Europos Sąjungos įvaizdis

Ilgą laiką vertinę Europos Sąjungos įvaizdį palankiau nei likusi Europa, šiemet Lietuvos gyventojai beveik susilygino su Europos Sąjungos vidurkiu. Lietuvoje ES įvaizdį teigiamai vertina 46 procentai, o visoje ES – 45 procentai apklaustųjų. Krizės laikotarpiu ES įvaizdis nukentėjo tiek Lietuvoje, tiek ir kitose ES šalyse. 2008 m. pavasarį Lietuvoje ir visoje ES įvaizdį teigiamai vertino atitinkamai 59 proc. ir 52 proc. Galbūt šis pokytis yra susijęs su užsitęsusiais ginčiais dėl ES sutarties, o galbūt bendras negatyvių nuostatų fonas atsirado dėl lėtėjančio ūkio augimo. Lietuvos gyventojai visada turėjo labai didelių lūkesčių dėl ES veiklos. Tačiau Europos Sąjunga taip pat neišvengė ekonominės krizės, o narystė joje Lietuvos nuo krizės taipogi neapsaugojo. Galbūt tai šiek tiek sumenkino jos įvaizdį.

Latvijos gyventojai Europos Sąjungą vertina prasčiau, o Estijos – panašiai kaip ir lietuviai: turinčiųjų teigiamą ES įvaizdį šiose šalyse yra atitinkamai 24 proc. ir 46 proc. gyventojų. Lenkijoje 52 procentai apklaustųjų tvirtina turį teigiamą ES įvaizdį.

7 lentelė. Europos Sąjungos įvaizdis.

	Lietuva 2009 pavasaris	Lietuva 2008 ruduo	ES – 27 2009 pavasaris	ES – 25 2008 ruduo
Labai teigiamas	5%	9%	6%	6%
Pakankamai teigiamas	41%	39%	39%	39%
Neutralus	45%	42%	36%	36%
Pakankamai neigiamas	6%	6%	12%	13%
Labai neigiamas	1%	1%	4%	4%
N/N	2%	3%	3%	2%

KLAUSIMAS: Ar Europos Sąjunga Jūsų akyse turi labai teigiamą, pakankamai teigiamą, neutralų, pakankamai neigiamą ar labai neigiamą įvaizdį?

Lietuvos ir visos Europos Sąjungos gyventojų požiūris į tai, ką jiems reiškia ES, sutampa tik iš dalies. Šis požiūris beveik nekinta jau keletą metų. **Lietuvos piliečiams Europos Sąjunga visų pirma reiškia laisvę keliauti, studijuoti ir dirbti kitose ES šalyse. Toliau Europos Sąjunga Lietuvos piliečiams asocijuojasi su ekonomine gerove, demokratija, kultūros įvairove, svaresniu žodžiu pasaulyje. O europiečiams apskritai ES yra laisvė keliauti, studijuoti ir dirbti, euras, taika, demokratija ir svaresnis žodis pasaulyje.** Visiems europiečiams, žymiai labiau nei lietuviams, ES asocijuojasi su biurokratija, pinigų švaistymu, nepakankama išorinių sienų apsauga. Lietuvoje niekada nebuvo akcentuojamos neigiamos Europos Sąjungos pusės, žiniasklaidoje gana retai pasitaiko straipsniai apie Europos Komisijos biurokratiją ar neefektyvų biudžeto lėšų panaudojimą ES institucijose. Lietuvoje kol kas neaktuali ir imigracijos problema. Be to, Lietuvoje tiesiog nėra nė vienos įtakingos ir skeptiškai Europos Sąjungos atžvilgiu nusiteikusios politinės jėgos, todėl ir asociacijos su ES šalyje pirmiausia teigiamos. Taip pat europiečiams ES vidutiniškai labiau asocijuojasi su nedarbu ir nusikalstamumu. Tai vėlgi yra senųjų ES narių įtaka. Jų gyventojai matyt yra linkę manyti, kad ES išsiplėtus, jų šalis užplūdo ne tik ieškantieji darbo iš Rytų Europos, bet ir tų šalių nusikaltėliai. Tiesa Lietuvoje, nuo 11 proc. iki 15 proc. padaugėjo žmonių, kuriems Europos Sąjunga asocijuojasi su pinigų švaistymu. Ar tai laikinas įvaizdžio pokytis, susijęs su krizės ekonominės laikotarpiu, ar ilgalaikė tendencija, parodys tolesni tyrimai.

8 lentelė. Europos Sąjungos įvaizdis.				
	Lietuva 2009 pavasaris	Lietuva 2008 ruduo	ES – 27 2009 pavasaris	ES – 25 2008 ruduo
Laisvę keliauti, studijuoti ir dirbti bet kur ES	56%	60%	42%	44%
Ekonominę gerovę	24%	24%	16%	17%
Demokratiją	19%	17%	22%	21%
Kultūros įvairovę	18%	17%	19%	20%
Svaresnį žodį pasaulyje	16%	15%	23%	23%
Eurą	15%	14%	33%	34%
Pinigų švaistymą	15%	11%	20%	19%
Taiką	13%	21%	25%	27%
Socialinę apsaugą	14%	9%	10%	9%
Biurokratiją	9%	6%	19%	17%
Mūsų kultūros savitumo praradimą	6%	6%	10%	11%
Nedarbą	8%	5%	13%	11%
Daugiau nusikaltimų	4%	4%	11%	14%
Nepakankamą išorinių sienų kontrolę	3%	3%	12%	16%

KLAUSIMAS: Ką Jums asmeniškai reiškia Europos Sąjunga? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

2.3. Lietuvos vieta Europos Sąjungoje

Lietuvos gyventojai turi dvilypį požiūrį į šalies vietą Europos Sąjungoje. Viena vertus, lietuviai mano, kad ES ne visada atsižvelgia į Lietuvos interesus, kita vertus, jie mano, kad Lietuva yra saugesnė, ekonomiškai stabilesnė būdama Europos Sąjungoje. Pagal šią dvilypę nuomonę galima spręsti, kad Lietuva kaip ES narė, gyventojų manymu, atsiduria dviprasmiškoje situacijoje: ji turi priimti ES principus ir reikalavimus (ES teisės normų ar Ignalinos atominės elektrinės uždarymo atvejais), tačiau už šią kainą gali užsitikrinti didesnę ekonominę stabilumą.

Beje, vidutiniškai ES piliečiai šiuo požiūriu šiek tiek skiriasi nuo Lietuvos piliečių. ES 49 procentai apklaustųjų mano, kad jų šalis yra ekonomiškai stabilesnė būdama ES nare, o taip pat daugiau apklaustųjų yra linkę sutikti nei nesutikti su teiginiu, kad į jų šalies interesus yra atsižvelgiama (žr. 9 lentelę).

Įdomesnis ir charakteringesnis yra skirtumas tarp ES atsakymų vidurkio ir Lietuvos gyventojų atsakymų į klausimus, ar šalyje ir ES yra atsižvelgiama į žmonių nuomonę. Daugiau Lietuvos gyventojų mano, kad į jų nuomonę labiau atsižvelgiama Europos Sąjungoje nei Lietuvoje. Europos Sąjungoje vidutiniškai linkstama manyti priešingai. Už Lietuvą prastesnis rezultatas yra tik Latvijoje (16 procentų teigiančių, kad šalyje atsižvelgiama į jų nuomonę). Danijoje ir Švedijoje šis rodiklis yra 90 proc. ir daugiau, Estijoje – 52 proc., Lenkijoje – 50 proc. Šie skaičiai dar kartą patvirtina, kad Lietuvoje Europos Sąjungos įvaizdis yra gerokai geresnis nei šalies valdžios įvaizdis.

9 lentelė. Lietuvos padėtis Europos Sąjungoje						
	Lietuva			ES – 27*		
	Linkęs sutikti	Linkęs nesutikti	N/N	Linkęs sutikti	Linkęs nesutikti	N/N
Aš manau, kad mes esame stabilesni ekonomiškai, nes Lietuva yra ES narė	56%	34%	10%	49%	41%	10%
Europos Sąjungoje atsižvelgiama į Lietuvos nuomonę	48%	41%	11%	61%	30%	9%
Europos Sąjungoje gerai atsižvelgiama į Lietuvos interesus	36%	50%	14%	44%	41%	15%
Europos Sąjungoje atsižvelgiama į mano nuomonę	29%	56%	15%	38%	53%	9%
Lietuvoje atsižvelgiama į mano nuomonę	18%	75%	7%	51%	43%	6%

KLAUSIMAS: Prašau pasakyti apie kiekvieną teiginį, ar Jūs linkęs/usi su juo sutikti, ar linkęs/-usi nesutikti?

* Kitų ES šalių gyventojai atsakinėja apie savo šalį

2.4. Europietiška tapatybė

Šiame Eurobarometre keletas klausimų buvo skirti tapatybės problematikai. Respondentai buvo klausiami tiek apie tautinę, tiek apie Europos tapatybę. Taip pat jie buvo prašomi pasakyti, su kuo tapatina save.

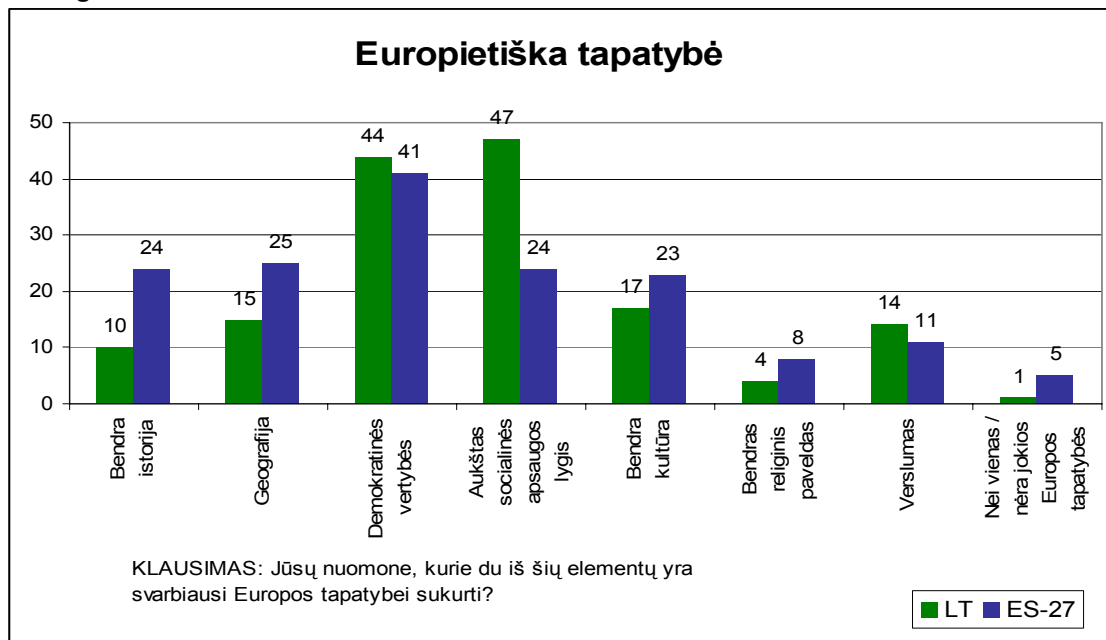
Lietuvos gyventojai ir vidutinis europietis suvokia europietiškos tapatybės šaknis ganėtinai skirtingai. Lietuvos piliečių manymu, Europos tapatybė, visų pirma, turėtų

remtis dviem kertiniais akmenimis: demokratijos vertybėmis ir aukštu socialinės apsaugos lygiu (žr. 13 diagramą). Vidutinis europietis tiek pat svarbos suteikia tik vienam iš šių elementų: demokratinėms vertybėms. Socialinės gerovės valstybės idėja kaip europietiškos tapatybės elementas lietuviams yra labiausiai būdingas visoje Europos Sąjungoje. Net Švedijoje ji kaip svarbų elementą įvardijo mažiau žmonių nei Lietuvoje – tik 44 procentai.

Vidutinis europietis šalia jau minėtųjų dviejų elementų mato ir dar bent tris: bendrą istoriją, geografiją bei bendrą kultūrą. Lietuvos gyventojams šie elementai yra gerokai mažiau svarbūs nei anksčiau minėtieji. Įdomu ir tai, kad religija visiškai nesvarbi kaip Europos tapatybės elementas (net Lenkijoje ją minėjo tik 14 procentų apklaustųjų, Maltoje – 12 proc.).

Akivaizdu, kad „lietuviškas“ Europos tapatybės apibrėžimas yra kur kas atviresnis, nei tas, kurio laikosi vidutinis europietis. Tapatintis su Europa pagal „lietuvišką“ sampratą galėtų kur kas daugiau šalių nei tuo atveju, jei į ją įtrauktume istoriją, geografiją ar kultūrą. Taigi, būtų galima teigti, kad vidutinis europietis yra kur kas konservatyvesnis dėl to, kokias šalis būtų galima įtraukti į Europos „klubą“. Kita vertus, toks požiūris matyt atspindi ir Lietuvos gyventojų lūkesčius Europos Sąjungos atžvilgiu: viltį, kad tapusi ES nare Lietuva netruks pasiekti ir jos gerovės lygį.

13 diagrama

Tiek Lietuvos, tiek ir visos Europos Sąjungos piliečiams būti savo tautos arba Europos atstovu reiškia, visų pirma, juo jaustis. Taip mano pusė lietuvių ir 4 iš 10 visų europiečių. Toliau Lietuvos gyventojų ir vidutinio europiečio nuomonės šiek tiek išsiskiria. Lietuviams norint būti lietuviu reikia mokėti lietuvių kalbą (žr. 10 lentelę). Vidutiniam europiečiui svarbiau būti gimusiam toje šalyje, kurios atstovu jis nori jaustis. Taip pat ir su Europos tapatybe: būti gimusiam čia vidutinio europiečio nuomone yra labai svarbu. Taip pat tiek Lietuvos, tiek ir kitų šalių žmonėms svarbus kriterijus yra bendros kultūrinės tradicijos. Vidutiniai europiečiai labiau nei lietuviai pabrėžia pilietinio aktyvumo, dalyvavimo rinkimuose svarbą norint jaustis savo tautos arba Europos atstovu

Taigi, Lietuvos gyventojai stipresnį akcentą tapatybėje deda kalbos kriterijui, o vidutinis europietis – kilmės ir pilietinio aktyvumo kriterijams.

10 lentelė. Lietuvos ir europiečio tapatybė.				
	Lietuva		ES – 27	
	Ką reiškia būti lietuviu	Ką reiškia būti europiečiu	Ką reiškia būti *	Ką reiškia būti europiečiu
Jaustis lietuviu (europiečiu)	54%	52%	42%	41%
Mokėti lietuvių kalbą (Mokėti ne tik gimtąją, bet dar kurią nors kitą Europos kalbą)	50%	30%	32%	18%
Turėti bendras lietuviškas (Europos) kultūrinės tradicijas	37%	25%	37%	31%
Būti gimusiu Lietuvoje (Europoje)	36%	24%	42%	39%
Būti išaugintam Lietuvoje (būti išaugintam kurioje nors Europos šalyje)	18%	20%	25%	27%
Bent vienas iš tėvų turi būti lietuvis (europietis)	17%	12%	13%	11%
Igyvendinti pilietines teises, pavyzdžiui, balsuoti Lietuvos (europiniuose) rinkimuose	16%	19%	29%	29%
Būti krikščionimi	13%	9%	10%	7%
Aktyviai veikti kurioje nors Lietuvos (Europos) asociacijoje arba organizacijoje	5%	3%	5%	5%
Nė vieno	0%	1%	1%	3%

KLAUSIMAS: Žmonės skirtingai įsivaizduoja, ką reiškia būti lietuviu. Jūsų nuomone, kurios iš pateiktų savybių svarbiausios, kad būtum lietuviu? Jūsų nuomone, kurios iš pateiktų savybių svarbiausios, kad būtum europiečiu? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

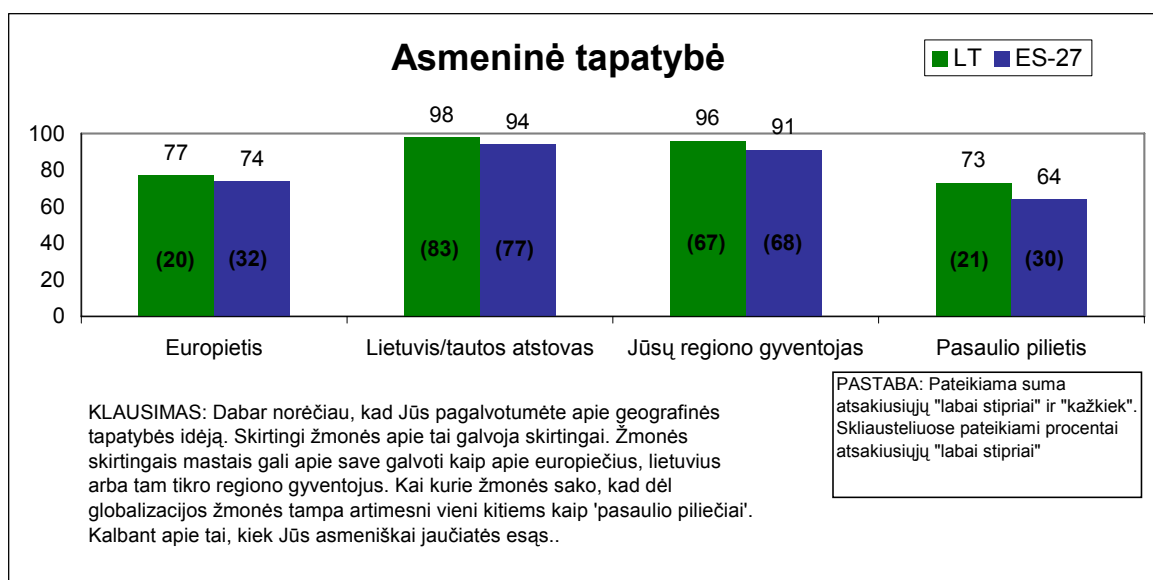
** Kiekvienos šalies gyventojai atsakinėja apie savo tautybę*

Galbūt dėl šių kriterijų europietiško jausmas vidutiniam europiečiui yra stipresnis nei lietuviui. 32 proc. visų Europos piliečių jaučiasi europiečiais „labai stipriai“. Lietuvoje tokių yra tik 20 procentų (žr. 14 diagramą). Nors besijaučiančių europiečiais „kažkiek“ Lietuvoje yra daugiau nei vidutiniškai Europoje. Šis skirtumas matyt nesunkiai suvokiamas: ilgą laiką buvę atskirti nuo Europos, mažiau mokėdami Vakarų Europos tautų kalbas, galų gale, būdami Europos Sąjungos pakraštyje, dar nesijaučiame tiek pat europiečiai kaip Vakarų Europos gyventojai.

Labiausiai europiečiai jaučiasi Liuksemburgo ir Švedijos gyventojai (atitinkamai 57 ir 50 procentų teigiančių, kad jie jaučiasi europiečiai „labai stipriai“). Už Lietuvą mažiau europiečiais jaučiasi graikai (13 procentų „labai stiprių“ europiečių), Jungtinės Karalystės (16 procentų), Italijos, Kipro gyventojai (po 17 procentų). Latvijoje tokių žmonių yra 25 procentai, Estijoje – 38 procentai, Lenkijoje – 33 procentai.

Tas pats pasakytina ir apie jautimąsi pasaulio piliečiu. Tačiau Lietuvos gyventojai save labai stipriai tapatina su lietuvių tauta bei savo regionu. Tai nėra didžiausi procentai visoje Europos Sąjungoje, bet jie gerokai lenkia vidurkį. Stipriausiai su savo tauta tapatinasi Suomijos, Švedijos, Kipro piliečiai (daugiau nei 90 procentų „labai stipriai“ jaučiasi esą savo tautos atstovai). Mažiausiai – italai (61 proc.), Liuksemburgo gyventojai (63 proc.), Jungtinės Karalystės ir Belgijos gyventojai (po 68 proc.)

14 diagrama

3. ES ir šalies institucijų vertinimas, ES veikla

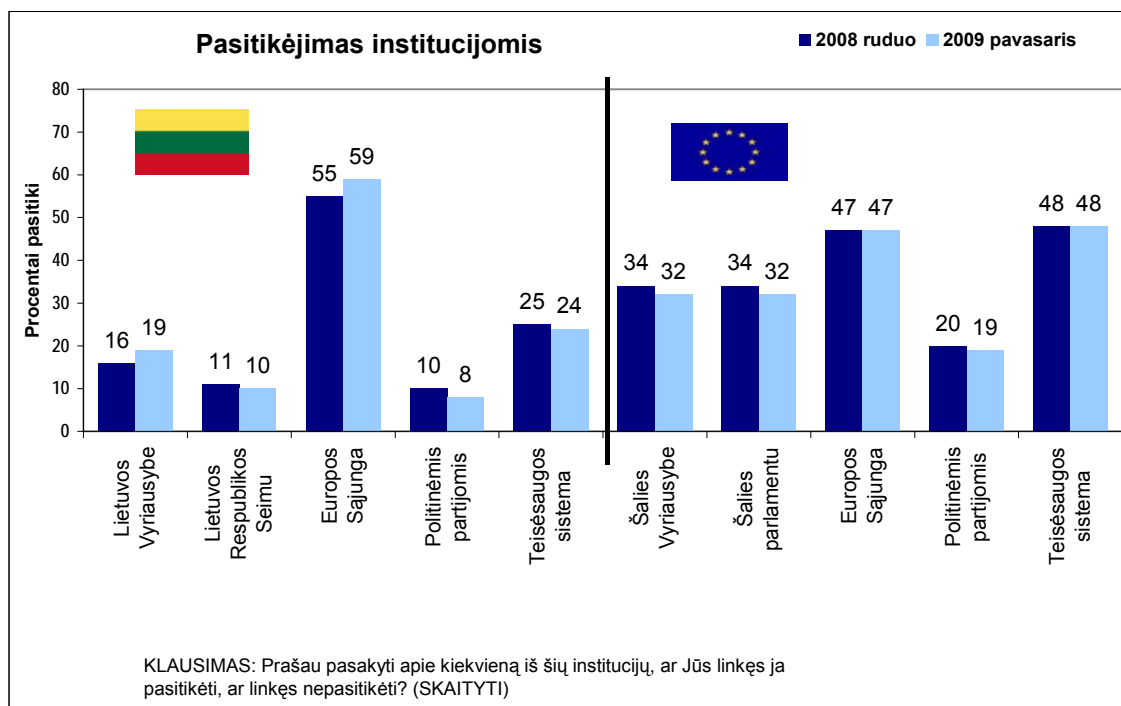
3.1. Pasitikėjimas šalies ir ES institucijomis

Kaip ir ankstesniais metais, taip ir šiuo metu išlieka tendencija, kad lietuviai nepasitiki šalies valstybinėmis institucijomis. 75 proc. Lietuvos gyventojų nepasitiki Lietuvos Vyriausybe (2008 m. rudenį – 84 proc.), o 86 proc. – Seimu (2008 m. rudenį - 89 proc.). Palyginti su 2008 m. rudeniu pasitikėjimas šiomis institucijomis šiek tiek išaugo. Tačiau jis nepadidėjo tiek, kiek dažniausiai padidėja įvykus rinkimams ir suformavus naują Vyriausybę vietoj tos, kuria buvo nusivilta. Naujai Vyriausybei papratai “suteikiamas” piliečių pasitikėjimo kreditas ir jos reitingai kadencijos pradžioje būna gerokai aukštesni nei nuėjusios Vyriausybės.

Tačiau tai visiškai nestebina, turint omenyje, kokioje sudėtingoje situacijoje pradėjo dirbti pastaroji Vyriausybė ir kokius nepopuliarius sprendimus ji privalėjo priimti. Mokesčius kelianti, išmokas iš biudžeto mažinanti ir kitus skaudžius visai visuomenei sprendimus priimanti Vyriausybė negali tikėtis didelio populiarumo. Tai, kad pasitikėjimas ja vis dar aukštesnis nei buvo ankstesniąja, priiminėjusia populiarius sprendimus ir didinusia biudžeto išlaidas, rodo, kad piliečiai suteikia pasitikėjimo “kreditą”. Suprasdami sunkią situaciją, į kurią papuolė šalis ir visa visuomenė, piliečiai neskuba visiškai pasmerkti dabartinės valdžios. Tačiau tikėtina, kad jei dabartiniai veiksmai neduos rezultatų pakankamai artimu metu, pasitikėjimas gali mažėti.

Valstybės institucijomis bei politinėmis partijomis lietuviai yra linkę pasitikėti mažiau negu vidutinis ES pilietis. Tuo tarpu Europos Sąjunga lietuviai pasitiki vis dar labiau nei ES-27 piliečiai. Tačiau turbūt svarbiausias skirtumas palyginti su Europos Sąjungos vidurkiu yra (ne)pasitikėjimas teisingumu, teisėsaugos sistema. Lietuvoje šiomis institucijomis pasitiki dvigubai mažiau piliečių (24 procentai) nei vidutiniškai ES piliečių (48 procentai). Šiuo rodikliu Lietuva lenkia tik Bulgariją. Šie skaičiai rodo, kad norint sugrąžinti pasitikėjimą valstybe ir jos institucijomis naujai valdžiai nepakaks vien subalansuoti valstybės biudžetą ir įveikti ekonominę krizę. Būtina atkurti tikėjimą, kad gyvename teisinėje valstybėje ir kiekvieno interesai čia gali būti apginti lygiomis teisėmis. Neveltui būtent socialinio teisingumo akcentai buvo tokie svarbūs ir naujosios Prezidentės rinkiminėje kampanijoje.

15 diagrama

Geriausiai žinomos Europos Sąjungos institucijos – Europos Parlamentas ir Europos Komisija. Europos Centrinį Banką teigia žiną 7 iš 10 gyventojų. Visas šias institucijas žino daugiau nei trys ketvirtadaliai lietuvių ir visų europiečių (žr. 11 lentelę). Beje, per pastarąjį pusmetį Lietuvoje pakilo visų institucijų, o ypač Europos Parlamento žinomumas. Tikėtina, kad tai susiję su birželį vykusiais rinkimais į Europos Parlamentą, kurie beveik sutapo su Eurobarometro apklausos vykdymo laiku.

11 lentelė. ES institucijų žinomumas		
	Lietuva	ES - 27
Europos Parlamenta	90% (+9 p.p.)	89%
Europos Komisija	79% (+6 p.p.)	78%
Europos Centrinį Banką	71% (+3 p.p.)	75%

KLAUSIMAS: Ar Jūs esate girdėjęs/usi apie?

Pasitikėjimas visomis ES institucijomis lieka pakankamai aukštas: maždaug pusė visų tiek Lietuvos, tiek ES piliečių pasitiki šiomis institucijomis. Tiesa stebimas šioks toks pasitikėjimo visomis institucijomis nuosmukis vidutiniškai visoje Europoje. Lietuvoje aiškiau sumažėjo pasitikėjimas Europos Centrinio Banku. Greičiausiai šis pokytis susijęs su bendra neigiama informacija apie bankinį sektorių: jų klaidas sukėlusias finansų krizę,

bankrotus, nepaaiškinamai didelius bankų vadovų atlyginimus. Neigiamas bankinės informacijos fonas veikia ir ECB įvaizdį.

12 lentelė. Pasitikėjimas ES institucijomis				
	Lietuva		ES - 27	
	2009 pavasaris	2008 ruduo	2009 pavasaris	2008 ruduo
Europos Parlamentu	54%	55%	48%	52%
Europos Komisija	49%	51%	44%	47%
Europos Centrinio Banku	44%	50%	44%	50%

KLAUSIMAS: Prašau pasakyti apie kiekvieną instituciją, ar Jūs linkę/usi ja pasitikėti, ar ne?

3.2. ES sprendimų įvairiose srityse vertinimas

Šio tyrimo metu respondentai buvo prašomi įvertinti Europos Sąjungos veiklą įvairiose srityse. Vertinama buvo 10 balų skalėje, kurioje kuo aukštesnis balas, tuo palankesnis vertinimas.

Pastebėtina, kad šiame klausime taip pat atsiskleidžia palankesnis nei vidutiniškai Lietuvos piliečių požiūris į Europos Sąjungą. Dauguma jų vertinimų yra aukštesni nei vidutiniškai ES. Ypač palankiai Lietuvoje yra vertinama veikla demokratijos ir taikos stiprinimo, paramos žemės ūkiui, mokslinių tyrimų ir naujovių srityse (žr. 13 lentelę). Vidutinis europietis taip pat palankiausiai vertina veiklą šiose srityse išskyrus paramą žemės ūkiui. Tačiau matyti čia atsiskleidžia nemažos dalies Europos Sąjungos piliečių nuostata, kad žemės ūkis yra remiamas per daug.

Prasčiausiai yra vertinamos sritys susijusios su žmonių gerovės užtikrinimu: kova su nedarbu, socialinių teisių apsauga, ekonomikos plėtros užtikrinimas. Be abejo, tai parodo žmonių lūkesčius dėl valstybės ir ES vaidmens šiose srityse ir tų lūkesčių neišsipildymą. Augantis nedarbo lygis, ekonomikos recesija yra svarūs argumentai būti nepatenkintam veiksmais šiose srityse nepaisant to, ar Europos Sąjungos institucijos buvo pajėgios pakeisti šią situaciją ar ne.

13 lentelė. Sprendimų vertinimas		
	Lietuva	ES - 27
	Vertinimo vidurkiai	
Demokratijos ir taikos pasaulyje skatinimas	6.7	5.6
Parama žemės ūkio	6.6	4.9
Bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir naujovių srityse	6.6	5.7
Vyrų ir moterų lygiateisiškumas	6	5.5
Kova su terorizmu	5.8	5.3
Aplinkos apsauga	5.7	5.2
Didžiausių pavojų sveikatai prevencija	5.4	5.2
Maisto saugos užtikrinimas	5.3	5.3
Kova su organizuotu nusikalstamumu	5.2	5
Nenutrūkstamo energijos tiekimo užtikrinimas	5.2	5.4
Ekonominio vystymosi užtikrinimas	5	4.6
Socialinių teisių apsauga	4.9	4.8
Kova su nedarbu	4.3	3.9

KLAUSIMAS: Prašau įvertinti Europos Sąjungos veiklą kiekvienoje iš šių sričių skalėje nuo 1 iki 10. '1' reiškia, kad Europos Sąjungos veikla tam tikroje srityje yra „visiškai nepatenkinama“, o '10' reiškia, kad jos veikla yra „labai patenkinama“.

Nepaisant to, kad kai kuriose srityse ES veikla yra vertinama tik vidutiniškai, dauguma tiek Lietuvos, tiek ir visos ES piliečių norėtų, kad tose srityse būtų priimama daugiau sprendimų visos Sąjungos mastu. Galbūt tokį rezultatą galima traktuoti ir kaip vertinimą, kad Europos Sąjungos institucijos yra per mažai veiklios ar joms yra suteikiama per mažai kompetencijų.

14 lentelė. Sprendimų priėmimas				
Reikėtų ...	Lietuva		ES - 27	
	Daugiau sprendimų ES lygiu	Mažiau sprendimų ES lygiu	Daugiau sprendimų ES lygiu	Mažiau sprendimų ES lygiu
Demokratijos ir taikos pasaulyje skatinimas	85%	7%	81%	11%
Bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir naujovių srityse	83%	8%	78%	13%
Kova su terorizmu	81%	11%	81%	12%
Parama žemės ūkiui	79%	13%	64%	26%
Nenutrūkstamo energijos tiekimo užtikrinimas	77%	15%	76%	15%

Ekonominio vystymosi užtikrinimas	72%	20%	70%	22%
Kova su organizuotu nusikalstamumu	71%	22%	78%	15%
Maisto saugos užtikrinimas	69%	23%	70%	21%
Didžiausių pavojų sveikatai prevencija	69%	21%	72%	20%
Aplinkos apsauga	65%	27%	77%	16%
Vyrų ir moterų lygiateisiškumas	63%	24%	72%	17%
Socialinių teisių apsauga	61%	30%	64%	27%
Kova su nedarbu	57%	34%	60%	31%

KLAUSIMAS: Prašau pasakyti apie kiekvieną iš šių sričių, ar, Jūsų manymu, daugiau sprendimų šioje srityje turėtų būti priimti Europos Sąjungos lygiu, ar atvirkščiai, mažiau sprendimų turėtų būti priimami Europos Sąjungos lygiu?

3.3. Europos Sąjungos ateities prioritetai

Kalbėdami apie Europos Sąjungos ateities prioritetus 52 procentai Lietuvos gyventojų ir 61 procentas visų europiečių pritaria euro įvedimui visoje Europos Sąjungoje. Tolesnei ES plėtrai pritaria 57 procentai Lietuvos gyventojų ir 43 procentai visų europiečių. Beje, Lietuvoje šis skaičius sumažėjo net 6 procentiniais punktais palyginti su 2008 m. rudeniu. Galbūt tai taip pat ekonomikos sunkmečio rezultatas. Nauji nariai, be abejonės, reikštų finansinę paramą jiems ir mažėjančias paramos lėšas seniau ES narėmis tapusioms šalims.

Lietuvos gyventojų nuomone, tam, kad ateityje Europos Sąjunga būtų stipresnė, labiausiai reikėtų pabrėžti ekonomikos, energetikos ir socialinius klausimus, o mažiausio dėmesio nusipelno kultūros politika, gynybos politika, moksliniai tyrimai (žr. 15 lentelę). Sąsaja su aktualiausiomis Lietuvos gyventojams problemomis yra pakankamai akivaizdi: ekonomikos, socialiniai, energetikos klausimai tiesiogiai siejasi su pragyvenimo lygio, nedarbo kainų, infliacijos problematika, o ji Lietuvoje visada buvo ir dar, matyt, ilgai liks aktuali.

Vidutinio europiečio nuomone, siekiant stiprinti Europos Sąjungą pirmenybė taip pat teiktina ekonomikai, imigracijos problemoms, sveikatos apsaugos ir socialiniams klausimams. Taip pat vidutinis europietis gerokai daugiau svarbos ateityje teikia ir aplinkos apsaugos sričiai. Energetika tuo pat metu vidutiniam ES piliečiui atrodo gerokai mažiau svarbi nei Lietuvos piliečiams. Akivaizdu, kad dauguma Europos gyventojų šiuo požiūriu jaučiasi kur kas saugiau nei lietuviai. Mažiausiai svarbios yra kultūros politikos, Europos gynybos politikos, transporto ir energetikos infrastruktūros sritys.

15 lentelė. Klausimai, kuriuos turi spręsti ES institucijos siekdamos sustiprinti ES

	Lietuva		ES - 27	
	2009 pavasaris	2008 ruduo	2009 pavasaris	2008 ruduo
Ekonomikos reikalai	55%	<i>n.d.</i>	33%	<i>n.d.</i>
Energetikos klausimai	39%	50%	19%	30%
Socialiniai ir sveikatos apsaugos klausimai	32%	40%	26%	27%
Kova su nusikalstamumu	21%	30%	23%	29%
Vidaus rinka	15%	25%	13%	18%
Europos užsienio politika	12%	17%	11%	16%
Europos švietimo politika	12%	11%	13%	13%
Solidarumas su skurdesniais regionais	11%	11%	18%	20%
Transporto ir energetikos infrastruktūra	11%	<i>n.d.</i>	8%	<i>n.d.</i>
Imigracijos klausimai	10%	16%	25%	29%
Aplinkos klausimai	9%	8%	21%	27%
Moksliniai tyrimai	8%	9%	10%	15%
Europos gynybos politika	7%	16%	7%	14%
Kultūros politika	4%	5%	5%	6%

KLAUSIMAS: Pastaraisiais metais Europos integracija vyko tam tikrose srityse. Jūsų manymu, į kurias sritis Europos institucijos turėtų susitelkti ateinančiais metais, kad ateityje Europos Sąjunga stiprėtų?

4. Europos Sąjunga pasauliniame kontekste

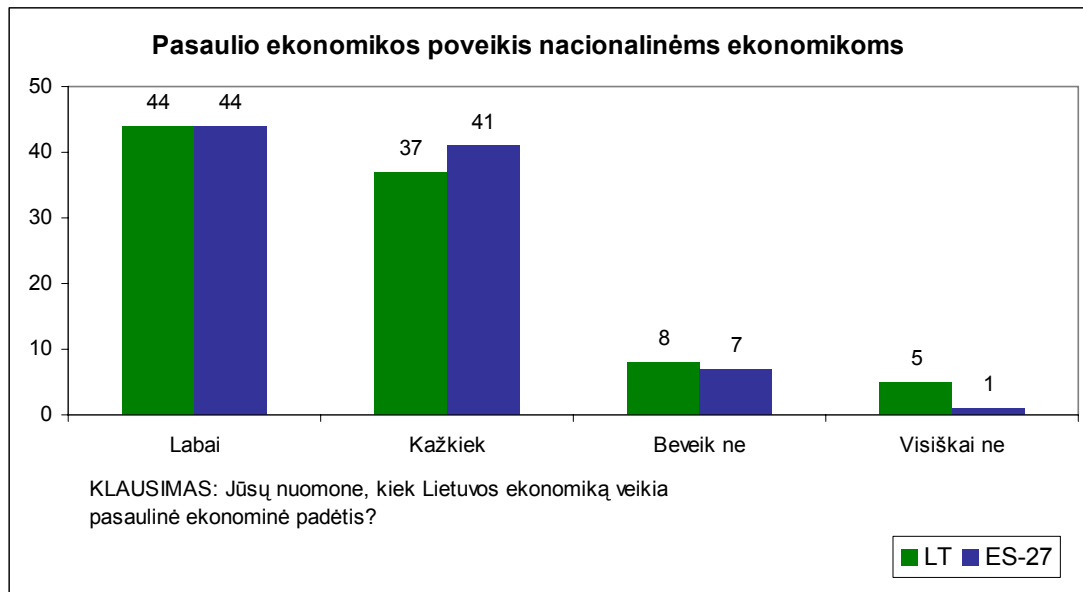
Šiame Eurobarometro tyrime nemaža dalis klausimų buvo skirti aptarti Europos Sąjungos padėtį pasauliniame kontekste, šio laikmečio aktualiją – ekonominę krizę - bei pakalbėti apie ES perspektyvas šiek tiek tolimesnėje ateityje.

4.1. Ekonominė krizė ir kovos su ja būdai

Dauguma tiek Lietuvos, tiek ir visos Europos Sąjungos gyventojų mano, kad jų šalį pasaulio ekonomikos padėtis veikia labai arba bent jau iš dalies (žr. 16 diagramą). Įsitikinusių, kad poveikis yra labai minimalus arba jo visai nėra, Lietuvoje tėra 13 procentų, o visoje ES - tik 8 procentai. Šis įsitikinimas visiškai nepriklauso nuo šalies

dydžio ar jos ekonomikos stiprumo. Didžiausia dalis manančiųjų, kad pasaulinė ekonomika daro poveikį jų šalies ekonomikai yra Nyderlanduose (96 proc.), Vokietijoje (95 proc.). Mažiausiai taip manančiųjų yra Lenkijoje (72 proc.), Portugalijoje (76 proc.) ir Jungtinėje Karalystėje (78 proc.).

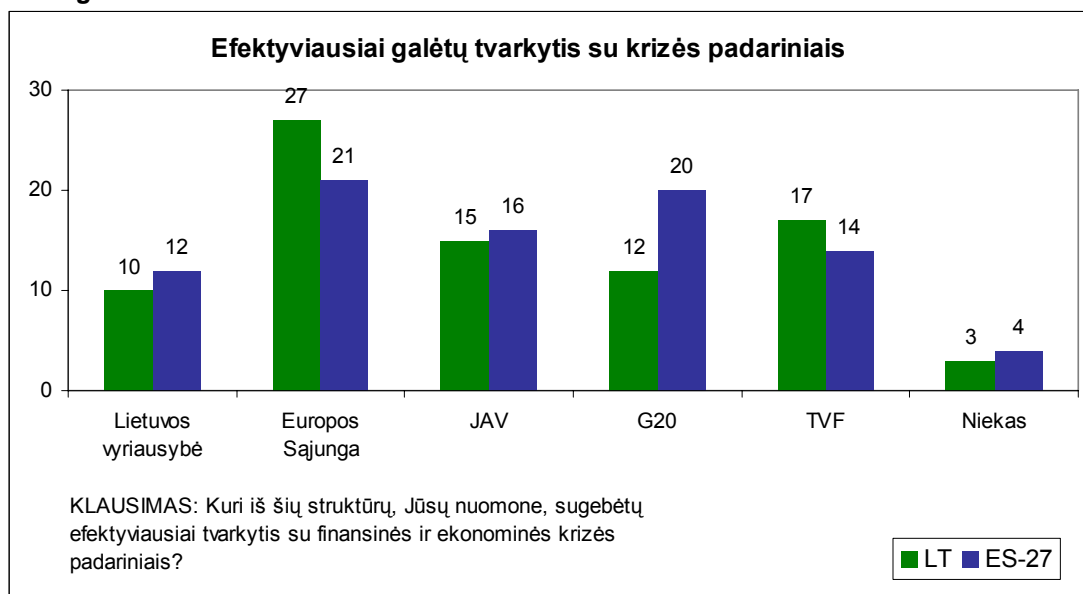
16 diagrama

Lietuvos gyventojų manymu, šalies Vyriausybė yra mažiausiai tinkama institucija tvarkytis su šios finansų ir ekonominės krizės padariniais. Taip įsitikinusių yra viso labo 10 procentų (žr. 17 diagramą). Tiesa, analogiška situacija yra ir kitose ES valstybėse: dauguma jų gyventojų mano, kad jų šalies Vyriausybės yra paskutinėje vietoje pagal pajėgumą kovoti su krize. Toks įsitikinimas yra natūralus, turint omenyje šios krizės priežastis, mastą ir glaudžius šiuolaikinių ekonomikų tarpusavio ryšius. Pavieniai šalių veiksmai šioje situacijoje yra ne tokie efektyvūs kaip globalios priemonės.

Todėl dauguma lietuvių ir europiečių mano, kad kovoti su padariniais sėkmingiausiai galėtų tarptautinės organizacijos, visų pirma, pati Europos Sąjunga. Dėl kitų institucijų Lietuvos ir ES gyventojų nuomonės šiek tiek skiriasi. Po ES, toliau lietuviai prioritetą teikia TVF ir JAV, o vidutinis europietis – G20 ir JAV. JAV dažniausiai žiniasklaidoje yra minima kaip šios krizės pirminis šaltinis, tad nėra nieko keisto, kad jai žmonių priskiriama ir pareiga tvarkytis su krizės pasekmėmis. Kita vertus, tiek lietuviai, tiek europiečiai puikiai suvokia, kad JAV vis dar tebėra didžiausia pasaulio ekonomika ir nuo jos gyvybingumo priklauso ir kitų šalių gerovė.

17 diagrama

Tiek Lietuvos, tiek ir visos Europos gyventojai labai panašiai suvokia, kokios priemonės labiausiai tiktų įveikti krizę. Visų pirma, tai parama mažoms ir vidutinėms įmonėms (žr. 16 lentelę). Kitas prioritetas, anot respondentų, turėtų būti parama neturintiems darbo. Dėl trečiojo prioriteto nuomonės šiek tiek išsiskiria: lietuviai mano, kad reikėtų imtis investicijų į energetiką ir aplinkos apsaugą, o vidutinis europietis mano, kad reikėtų investuoti į švietimą ir mokslinius tyrimus. Tai matyt natūralu, nes Lietuvai energetikos problemos yra gerokai aktualesnės nei daugumai kitų ES šalių.

Atsakymai į šį klausimą parodo ištis racionalų daugumos mūsų šalies ir visos Europos Sąjungos gyventojų požiūrį į ekonomikos veikimą ir jos gaivinimo priemones. Dauguma gyventojų nesitiki, kad bus taikomos tiesioginės paramos žmonėms priemonės, remiami skurstantieji ar pensininkai. Dauguma mano, kad visų pirma svarbu atgaivinti tą verslą, kuris įdarbina didelę dalį darbuotojų, suteikia nepriklausomybę juo užsiimantiems bei kuriam šiuo metu sunkiausia. Tačiau tenka abejoti, ar dabartinės (o taip pat ir ankstesnių) Lietuvos Vyriausybės veiksmai yra skirti būtent šiam prioritetui įgyvendinti.

16 lentelė. Krizės įveikimo priemonės		
	Lietuva	ES - 27
Parama mažoms ir vidutinėms įmonėms	41%	37%
Parama bedarbiams	26%	27%
Investicijos į energetiką ir aplinkos apsaugą	21%	16%
Investicijos į švietimą/mokymus/mokslinius tyrimus	18%	26%

Parama skurdžiausiesiems	18%	20%
Parama didelėms bendrovėms / pramonei	16%	15%
Garantuoti sveikatos priežiūros paslaugas	16%	13%
Investicijos į infrastruktūras	15%	16%
Parama pensininkams	12%	12%

KLAUSIMAS: Kurioms dviems iš šių priemonių Europos Sąjunga turėtų teikti pirmenybę siekdama padėti žmonėms įveikti finansinės ir ekonominės krizės pasekmes?

4.2. Europos Sąjunga ir žmogaus teisių gynimas

Respondentai šiame tyrime buvo klausiami apie ES vaidmenį ginant žmogaus teises pasaulyje. Jiems buvo užduotas klausimas, kokie turėtų būti ES užsienio politikos prioritetai žmogaus teisių kontekste. Iš atsakymų į šiuos klausimus yra akivaizdu, kad nemaža dalis Lietuvos gyventojų mano, kad Lietuva taip pat yra ta šalis, kurioje dar reikėtų ginti žmogaus teises. Lietuvos piliečiai kalbėdami apie galimus ES prioritetus į pirmą vietą iškėlė tas problemas, kurios aktualios ir Lietuvai, t.y. socialines ir ekonomines teises bei kovą su prekyba žmonėmis (žr. 17 lentelę). Vidutinio europiečio požiūriu tai taip pat svarbūs prioritetai, tačiau dauguma jų mano, kad pirmiausia ES turėtų rūpintis vaikų teisėmis. Šis akcentas būtų dar ryškesnis, jei žvelgtume atskirai į 15 senujų (ir santykinai turtingųjų) ES narių bei 12 naujųjų (ir santykinai mažiau turtingų) narių. Pirmojoje grupėje vaikų teises prioritetu laiko net 38 procentai apklaustųjų, o antrojoje grupėje socialines ir ekonomines teises – 42 procentai apklaustųjų.

Tad akivaizdu, kad nemaža dalis Lietuvos, o taip pat ir kitų mažiau turtingų ES narių gyventojų šiuos teiginius apie žmogaus teisių gynimą taiko ir savo šaliai. O Vakarų Europos gyventojai, greičiausiai, galvoje turi tas šalis, kurios nepriklauso Europos Sąjungai ir kuriose iš tiesų egzistuoja didelės problemos dėl žmogaus teisių apsaugos.

17 lentelė. Pagrindiniai ES užsienio politikos prioritetai žmogaus teisių klausimais

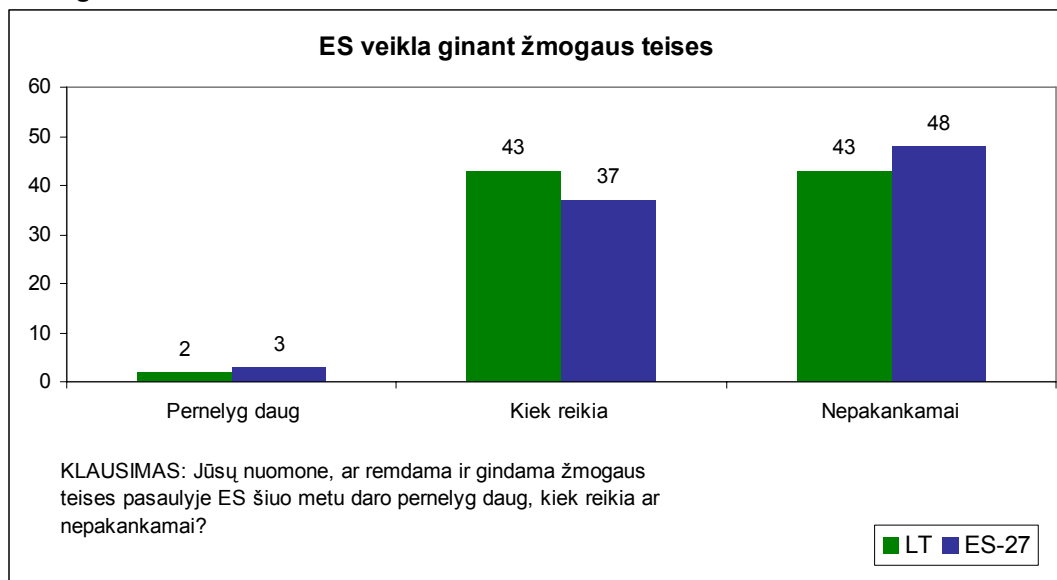
	Lietuva	ES - 27
Socialinės ir ekonominės teisės	53%	33%
Kova prieš prekybą žmonėmis	43%	33%
Žodžio laisvė	29%	30%
Vaikų teisės	23%	36%
Nešališko teismo nebuvimas	16%	10%
Moterų teisės	14%	20%

Žiniasklaidos laisvė	14%	9%
Kova su rasizmu, ksenofobija ir diskriminacija	13%	28%
Kova prieš kankinimus	10%	18%
Kova prieš įkalinimus be teismo nagrinėjimo	8%	8%
Mirties bausmės panaikinimas	4%	14%
Mažumų ir etninių grupių narių teisės	4%	8%
Nė vienas	1%	1%

KLAUSIMAS: Kurie iš šių klausimų dėl žmogaus teisių turėtų būti pagrindiniai Europos Sąjungos užsienio politikos prioritetai?

Dauguma tiek Lietuvos, tiek visos ES gyventojų mano, kad Europos Sąjunga žmogaus teisių srityje veikia per mažai arba tik tiek kiek reikia (žr. 18 diagramą).

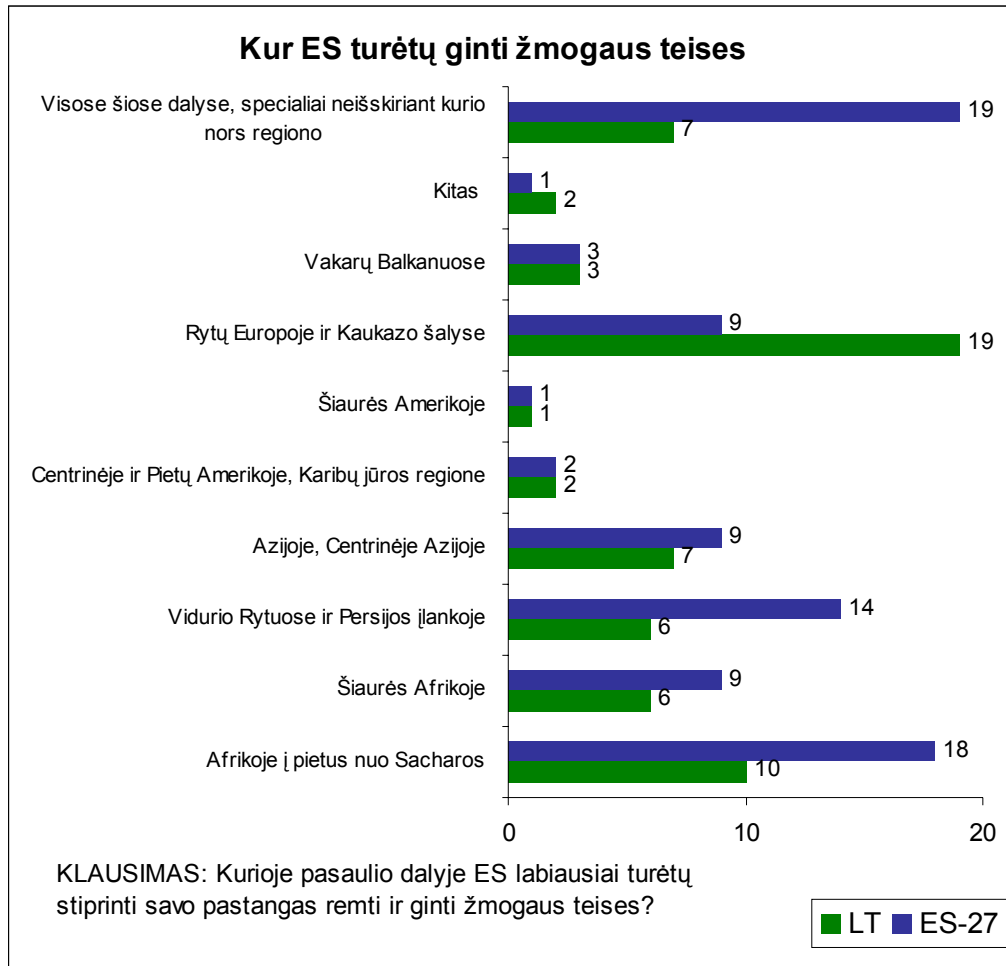
18 diagrama

Teiginį, kad nemaža dalis Lietuvos gyventojų kalbėdami apie žmogaus teisių gynimą turi galvoje ir savo šalį, patvirtina ir atsakymai į klausimą, kur ES turėtų vykdyti šią veiklą. Dauguma Lietuvos gyventojų nurodo Rytų Europą bei Kaukazo šalis (žr. 19 diagramą), tikėtina, turėdami galvoje ne tik kai kurias mūsų rytines kaimynines šalis, kuriose žmogaus teisės neabejotinai yra užtikrinamos per menkai. Matyt, dalis žmonių turi omenyje ir pačią Lietuvą. Vidutinis europietis, visų pirma, mano, kad ES žmogaus teises turėtų ginti Afrikoje bei Vidurio Rytuose ir Persijos įlankoje. Taip pat daug ES piliečių

mano, kad žmogaus teisės turi būti ginamos visame pasaulyje, neišskiriant kurio nors vieno regiono.

19 diagrama

4.3. Europos Sąjungos ateities vizija

Šiame tyrime Europos piliečiai buvo prašomi įsivaizduoti, kokia bus Europos Sąjunga po 20 metų. Nors ir matydami galimų ateities problemų, europiečiai iš esmės yra optimistai galvodami apie tai, kas laukia Europos Sąjungos po 20 ar daugiau metų. 74 procentai Lietuvos gyventojų ir 64 procentai visų europiečių į ES ateitį žiūri optimistiškai.

Dauguma Lietuvos gyventojų mano, kad ateityje gyvenimas ES bus lengvesnis (žr. 18 lentelę). Vidutinis europietis šiuo požiūriu nėra toks optimistas: manančiųjų, kad gyvenimas bus lengvesnis, yra maždaug tiek pat, kiek ir manančiųjų, kad jis bus sunkesnis arba toks pats. Beje, lietuviai yra didžiausi optimistai šiuo požiūriu. Toliau

seka latviai (46 procentai mano, kad gyvenimas bus lengvesnis) ir bulgarai (45 proc.). Mažiausiai optimizmo šiuo požiūriu turi austrai (11 proc. mano, kad gyvenimas bus lengvesnis), Liuksemburgo gyventojai (15 proc.) ir vokiečiai bei prancūzai (po 18 proc.). Labai aiškus skirtumas yra tarp senųjų 15 ir naujųjų 12 ES narių (atitinkamai 25 ir 39 proc. manančių, kad gyvenimas bus lengvesnis). Akivaizdu, kad Rytų Europos šalys nepaisydamos dabartinės krizės tikisi, kad gyvenimas ateityje turėtų gerėti ir tas pagerėjimas taip pat yra susijęs su naryste ES.

18 lentelė. Gyvenimas ES 2030 m.

	Lietuva	ES - 27
Lengvesnis	59%	28%
Sunkesnis	8%	32%
Nei lengvesnis, nei sunkesnis	22%	30%

KLAUSIMAS: Įsivaizduokite, kokia bus Europos Sąjunga 2030 metais. Palyginti su nūdiena, europiečių gyvenimas bus...?

Paprašyti įvertinti, kurie dalykai ateities Europos Sąjungoje bus svarbesni, Lietuvos gyventojai ir vidutinis europietis turi iš dalies skirtingas vizijas. Daugiau Lietuvos gyventojų mano, kad ateityje bus svarbesnė ekonomika nei aplinka, solidarumas nei individualizmas, darbas nei laisvalaikis, tvarka nei asmens laisvė (žr. 19 lentelę). Europos Sąjungoje šios nuostatos nėra taip aiškiai išreikštos. Vidutiniam europiečiui atrodo, kad ekonomika ateityje bus apytikriai tiek pat svarbi, kaip ir aplinka, solidarumo reikės tiek pat, kiek ir individualizmo, o tvarka bus tiek pat reikalinga kiek ir asmens laisvė. Tik dėl darbo prioriteto prieš laisvalaikį visi sutinka daugmaž vienodai. Beje, šiuo atveju nėra labai ryškaus skirtumo tarp Vakarų ir Rytų Europos. Naujosios ES narės tik šiek tiek labiau akcentuoja tvarkos poreikį bei solidarumą.

19 lentelė. Įvairių dalykų svarba ateities ES.

	Kuris dalykas ateities ES bus svarbesnis		
	Ekonomika	Vienodai svarbūs abu	Aplinka
Lietuva	39%	21%	31%
ES - 27	33%	23%	31%
	Solidarumas	Vienodai svarbūs abu	Individualizmas
Lietuva	50%	14%	20%
ES - 27	35%	18%	31%
	Darbas	Vienodai svarbūs abu	Laisvalaikis

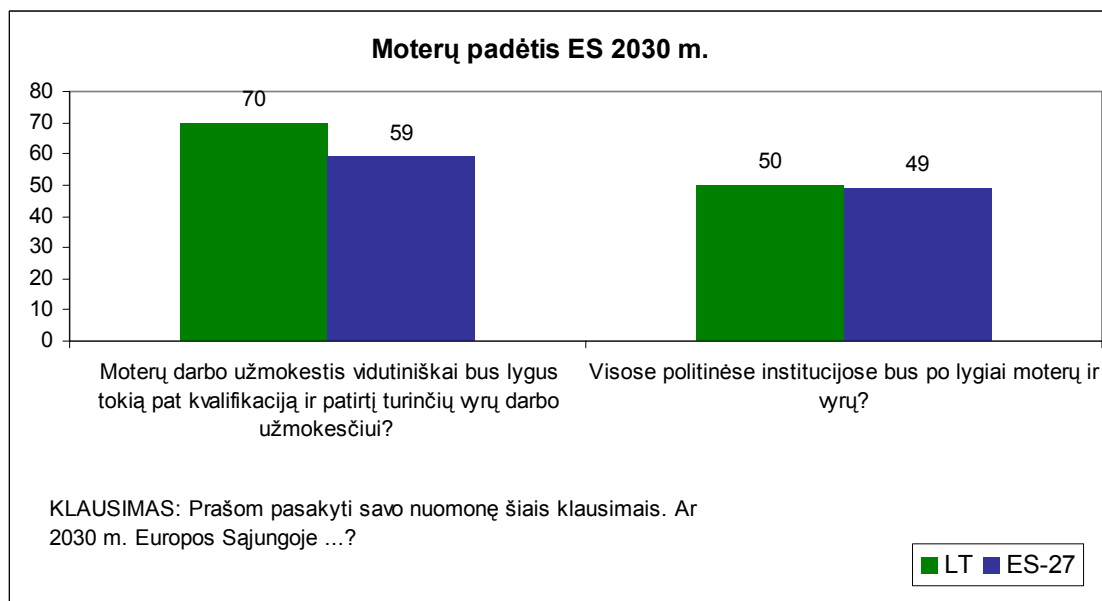
Lietuva	54%	24%	15%
ES - 27	46%	23%	19%
	Tvarka	Vienodai svarbūs abu	Asmens laisvė
Lietuva	40%	22%	30%
ES - 27	35%	21%	30%

Klausimas: Jūsų nuomone, 2030 metais Europos Sąjungoje žmonės gyvens visuomenėje, kuriai bus svarbesnė ... ?

Net 61 procentas Lietuvos gyventojų mano, kad 2030 m. ES bus skiriama daugiau laiko šeimai. Tai akivaizdžiai prieštarauja anksčiau minėtiems nuostatai, kad darbas ES bus prioritetas prieš laisvalaikį po 20 metų. Vidutiniškai ES galvojančių, kad šeimai bus skiriama daugiau nei dabar laiko yra tik 31 procentas. Dauguma europiečių (44 proc.) mano, kad šeimai bus skiriama mažiau laiko.

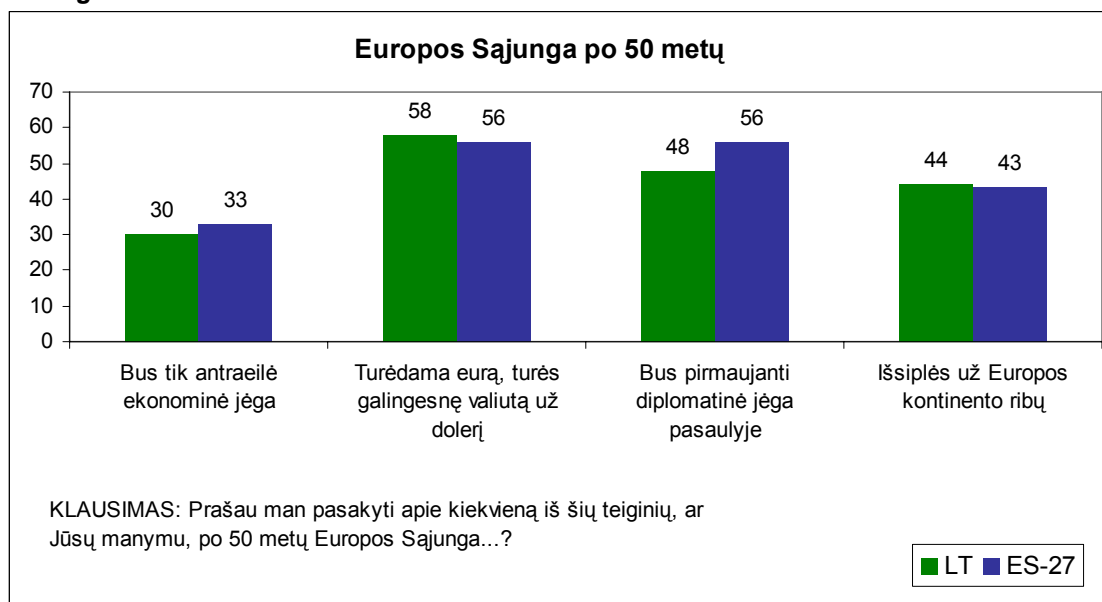
Dauguma lietuvių ir ES gyventojų yra įsitikinę, kad po 20 metų Europos Sąjungoje tos pačios kvalifikacijos vyrų ir moterų atlyginimai bus vienodi (žr. 20 diagramą). Beje, tuo labiau įsitikinę yra vyrai (visoje ES taip galvoja 62 procentai vyrų ir tik 55 procentai moterų). Labiausiai tuo įsitikinę Kipro, Maltos ir Graikijos gyventojai (daugiau nei 70 proc.). Mažiausiai – Austrijos ir Vengrijos gyventojai (po 45 proc.). Europiečiai ir lietuviai nėra tokie tikri, kad po 20 metų vyrų ir moterų bus po lygiai politinėse institucijose, tačiau vis tiek yra pakankamai optimistiški ir šiuo požiūriu. Šiuo atveju skirtumas tarp vyrų ir moterų nuomonių nėra toks didelis (atitinkamai 51 ir 48 procentai).

20 diagrama

Dauguma europiečių tiki, kad Europos Sąjungos euras tolimoje ateityje bus stipresnis nei JAV doleris, o ES bus pirmaujanti diplomatijos jėga pasaulyje. Lietuviai pastaruoju požiūriu nėra tokie dideli optimistai, nors ir nemažai jų galvoja taip pat (žr. 21 diagramą). Labiausiai ES pajėgumu tapti svarbiausia diplomatijos jėga tiki Vokietijos ir Maltos gyventojai (po 66 proc.), taip pat švedai (63 proc.) ir danai (62 proc.). Mažiausiai tuo tiki Latvijos gyventojai (33 proc.), slovėnai (41 proc.), vengrai (42 proc.). Beje, Latvijos gyventojai yra vieni labiausiai pesimistiškai nusiteikusių ES ateities atžvilgiu. Net 48 procentai jų galvoja, kad ES bus antraeilė ekonominė jėga, tik 46 procentai jų tiki, kad euras bus stipresnė valiuta nei JAV doleris. Tiesa, didžiausi pesimistai dėl ES ekonominio vaidmens yra Kipro ir Jungtinės Karalystės gyventojai (atitinkamai 54 ir 51 procentas jų galvoja, kad ES po 50 metų bus antraeilė ekonominė jėga). Optimistiškiausi šiuo požiūriu yra vokiečiai (viso labo 21 proc. netikinčių ES ekonominėmis galimybėmis). Kad ES išsiplės už Europos žemyno ribų labiausiai yra įsitikinę Graikijos ir Kipro gyventojai (atitinkamai 56 ir 53 procentai) – tai matyt jų reakcija į galimą Turkijos narystę ES. Mažiausiai tuo tiki Vengrijos (26 proc.), Maltos ir Nyderlandų gyventojai (po 32 proc.).

21 diagrama

Tad nors ES pačių jos piliečių akimis laukia pakankamai šviesi ateitis, vis tik joje taip pat bus problemų. O tos problemos po 20 metų, anot europiečių, bus ganėtinai panašios į dabartines: visų pirma ekonominė padėtis, nedarbas ir nusikalstamumas (žr. 20 lentelę). Lietuvos gyventojai taip pat mano, kad pagrindinės problemos bus susijusios su ekonomika ir nusikalstamumu. Tačiau Lietuvos gyventojai gerokai mažiau akcentuoja nedarbą, o taip pat pensijų, sveikatos priežiūros, infliacijos problemas. Kita vertus, lietuviams ateityje aktualesnė atrodo energetikos problematika.

Natūralu, kad vis netylant kalboms apie visuomenės senėjimą, Europoje kyla susirūpinimas dėl pensijų sistemų problemų. Taip pat visuomenės senėjimas gali kelti daugiau problemų ir efektyvios sveikatos priežiūros srityje. Taigi, šios ateities pasaulio tendencijos atsispindi ir ES piliečių požiūryje. Kita vertus, nepaisant daugybės kalbų apie galimus drastiškus klimato pokyčius dar šiame šimtmečiuje, tik kas 6 Europos gyventojas mano, kad aplinkos apsauga gali kelti didelių rūpesčių po 20 metų.

Lyginant dabartines ir įsivaizduojamas po 20 metų Lietuvos gyventojų problemas akivaizdu, kad ateitis kelia daugiau nerimo nei dabartinė situacija imigracijos, aplinkos apsaugos ir net terorizmo požiūriu. Vertindami visuomenės raidos perspektyvas, Lietuvos gyventojai mano, kad būtent šiose srityse jau ne tokioje tolimoje ateityje galime turėti daugiau problemų nei jų turime dabar.

20 lentelė. Pagrindinės visuomenės problemos 2030 m.

	Lietuva	ES - 27
Ekonominė padėtis	26	23
Nusikalstamumas	20	18
Energija	19	11
Aplinkos apsauga	18	16
Imigracija	16	13
Mokesčių sistema	10	6
Sveikatos priežiūros sistema	9	15
Pensijos	9	17
Nedarbas	8	20
Kylančios kainos / infliacija	7	12
Terorizmas	7	9
Aprūpinimas būstu	5	6
Krašto apsauga / Užsienio reikalai	4	4
Švietimo sistema	4	5
Nežino, neturi nuomonės	11	8

KLAUSIMAS: Vis dar įsivaizduojant kaip atrodytų 2030 m., jūsų nuomone, su kokiais dviem svarbiausiais klausimais tuomet susidurs Lietuva 2030 metais?

EUROBAROMETER 71.3 TECHNICAL SPECIFICATIONS

Between the 12th of June and the 6th of July 2009, TNS Opinion & Social, a consortium created between TNS plc and TNS opinion, carried out wave 71.3 of the EUROBAROMETER, on request of the EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Communication, "Research and Political Analysis".

The EUROBAROMETER 71.3 covers the population of the respective nationalities of the European Union Member States, resident in each of the Member States and aged 18 years and over (16 years and over in Austria). The basic sample design applied in all states is a multi-stage, random (probability) one. In each country, a number of sampling points was drawn with probability proportional to population size (for a total coverage of the country) and to population density.

In order to do so, the sampling points were drawn systematically from each of the "administrative regional units", after stratification by individual unit and type of area. They thus represent the whole territory of the countries surveyed according to the EUROSTAT NUTS II (or equivalent) and according to the distribution of the resident population of the respective nationalities in terms of metropolitan, urban and rural areas. In each of the selected sampling points, a starting address was drawn, at random. Further addresses (every Nth address) were selected by standard "random route" procedures, from the initial address. In each household, the respondent was drawn, at random (following the "closest birthday rule"). All interviews were conducted face-to-face in people's homes and in the appropriate national language. As far as the data capture is concerned, CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) was used in those countries where this technique was available.

ABBREVIATIONS	COUNTRIES	INSTITUTES	N° INTERVIEWS	FIELDWORK DATES	POPULATION 15+
BE	Belgium	TNS Dimarso	983	15/06/2009 07/07/2009	8.786.805
BG	Bulgaria	TNS BBSS	1.023	12/06/2009 22/06/2009	6.647.375
CZ	Czech Rep.	TNS Aisa	1.094	13/06/2009 26/06/2009	8.571.710
DK	Denmark	TNS Gallup DK	1.012	12/06/2009 02/07/2009	4.432.931
DE	Germany	TNS Infratest	1.521	17/06/2009 03/07/2009	64.546.096
EE	Estonia	Emor	1.006	12/06/2009 02/07/2009	887.094
IE	Ireland	TNS MRBI	1.006	17/06/2009 02/07/2009	3.375.399
EL	Greece	TNS ICAP	1.000	12/06/2009 02/07/2009	8.691.304
ES	Spain	TNS Demoscopia	1.002	16/06/2009 03/07/2009	38.536.844
FR	France	TNS Sofres	1.038	12/06/2009 30/06/2009	46.425.653
IT	Italy	TNS Infratest	1.036	13/06/2009 01/07/2009	48.892.559
CY	Rep. of Cyprus	Synovate	505	12/06/2009 30/06/2009	638.900
LV	Latvia	TNS Latvia	1.008	12/06/2009 30/06/2009	1.444.884
LT	Lithuania	TNS Gallup Lithuania	1.016	12/06/2009 25/06/2009	2.846.756
LU	Luxembourg	TNS ILReS	530	17/06/2009 06/07/2009	388.914
HU	Hungary	TNS Hungary	1.004	13/06/2009 01/07/2009	8.320.614
MT	Malta	MISCO	500	12/06/2009 29/06/2009	335.476
NL	Netherlands	TNS NIPO	1.000	12/06/2009 03/07/2009	13.017.690
AT	Austria	Österreichisches Gallup-Institut	1.015	12/06/2009 03/07/2009	7.004.205
PL	Poland	TNS OBOP	1.000	18/06/2009 02/07/2009	32.155.805
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1.010	16/06/2009 03/07/2009	8.080.915
RO	Romania	TNS CSOP	1.012	12/06/2009 23/06/2009	18.246.731
SI	Slovenia	RM PLUS	1.012	12/06/2009 28/06/2009	1.729.298
SK	Slovakia	TNS AISA SK	1.065	13/06/2009 30/06/2009	4.316.438
FI	Finland	TNS Gallup Oy	1.012	16/06/2009 06/07/2009	4.353.495
SE	Sweden	TNS GALLUP	1.068	14/06/2009 03/07/2009	7.562.263
UK	United Kingdom	TNS UK	1.352	12/06/2009 28/06/2009	50.519.877
TOTAL			26.830	12/06/2009 06/07/2009	453.722.173

For each country a comparison between the sample and the universe was carried out. The Universe description was derived from Eurostat population data or from national statistics offices. For all countries surveyed, a national weighting procedure, using marginal and intercellular weighting, was carried out based on this Universe description. In all countries, gender, age, region and size of locality were introduced in the iteration procedure. For international weighting (i.e. EU averages), TNS Opinion & Social applies the official population figures as provided by EUROSTAT or national statistic offices. The total population figures for input in this post-weighting procedure are listed above.

Readers are reminded that survey results are estimations, the accuracy of which, everything being equal, rests upon the sample size and upon the observed percentage. With samples of about 1,000 interviews, the real percentages vary within the following confidence limits:

Observed percentages	10% or 90%	20% or 80%	30% or 70%	40% or 60%	50%
Confidence limits	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

Priedas Nr. 2. Klausimynas

Q1	Kokia Jūsų pilietybė? Nurodykite valstybes (-ę), kurių piliečiais esate.
----	--

(GALIMI KELI ATSAKYMAI)

	(138-170)
Belgija	1,
Danija	2,
Vokietija	3,
Graikija	4,
Ispanija	5,
Prancūzija	6,
Airija	7,
Italija	8,
Liuksemburgas	9,
Olandija	10,
Portugalija	11,
Jungtinė Karalystė (Didžioji Britanija, Šiaurės Airija)	12,
Austrija	13,
Švedija	14,
Suomija	15,
Kipro Respublika	16,
Čekijos Respublika	17,
Estija	18,
Vengrija	19,
Latvija	20,
Lietuva	21,
Malta	22,
Lenkija	23,
Slovakija	24,
Slovėnija	25,
Bulgarija	26,
Rumunija	27,
Kitos valstybės	32,
N / N	33,

1) SOCIALINIAI EKONOMINIAI RODIKLIAI

QA1	Apskritai Jūs esate labai patenkintas (-a), labiau patenkintas (-a), labiau nepatenkintas (-a) ar visiškai nepatenkintas (-a) gyvenimu, kurį dabar gyvenate?
-----	--

(SKAITYTI)

	(191)
Labai patenkintas (-a)	1
Labiau patenkintas (-a)	2
Labiau nepatenkintas (-a)	3
Visiškai nepatenkintas (-a)	4
N/N	5

QA2a	Kaip Jūs įvertintumėte esamą padėtį kiekvienoje iš šių sričių?
------	--

(RODYTI KORTELĘ SU SKALE - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Labai gera	Gana gera	Prasta	Labai bloga	NN
(192)	1 Lietuvos ekonomikos padėtis	1	2	3	4	5
(193)	2 Europos ekonomikos padėtis	1	2	3	4	5
(194)	3 Ekonomikos padėtis pasaulyje	1	2	3	4	5
(195)	4 Jūsų asmeninė padėtis, susijusi su darbu	1	2	3	4	5
(196)	5 Jūsų namų ūkio finansinė padėtis	1	2	3	4	5
(197)	6 Lietuvos darbo rinkos padėtis	1	2	3	4	5
(198)	7 Aplinkos padėtis Lietuvoje	1	2	3	4	5

EB71.1 QA3a (ITEMS 1 TO 6) + EB70.1 QA4a (ITEM 7)

QA2b KLAUSTI TIK CY (TCC) - KITŲ KLAUSTI QA3a

QA3a NEKLAUSTI CY (TCC) - CY (TCC) KLAUSTI QA3b

QA3a	Kokius lūkesčius Jūs siejate su artimiausiais 12 mėnesių: ar artimiausi 12 mėnesių, Jūsų manymu, bus geresni, blogesni ar tokie pat, kalbant apie ...?
------	--

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Geresni	Blogesni	Tokie patys	N / N
(206)	1 Jūsų gyvenimą apskritai	1	2	3	4
(207)	2 Ekonominę padėtį Lietuvoje	1	2	3	4
(208)	3 Jūsų namų ūkio finansinę padėtį	1	2	3	4
(209)	4 Įsidarbinimo galimybes Lietuvoje	1	2	3	4
(210)	5 Jūsų asmenines galimybes rasti darbą	1	2	3	4
(211)	6 Ekonominę padėtį ES	1	2	3	4
(212)	7 Ekonominę padėtį pasaulyje	1	2	3	4

QA4a	Kokios dvi svarbiausios problemos šiuo metu aktualiausios Lietuvai?
------	---

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - NE DAUGIAU 2 ATSAKYMŲ)

(220-237)

Nusikalstamumas	1,
Ekonominė padėtis	2,
Kylančios kainos / infliacija	3,
Mokesčių sistema	4,
Nedarbas	5,
Terorizmas	6,
Krašto apsauga / Užsienio politika	7,
Aprūpinimas būstu	8,
Imigracija	9,
Sveikatos priežiūros sistema	10,
Švietimo sistema	11,
Pensijos	12,
(TIK A DALIAI) Aplinkos apsauga	13,
(TIK B DALIAI) Aplinka (N)	14,
Klausimai, susiję su energetika	15,
Nei viena (NESKAITYTI) (N)	16,
Kita (NESKAITYTI)	17,
N/N	18,

EB71.1 QA5a TREND MODIFIED

QA5a	O su kokiomis dviem svarbiausiomis problemomis Jūs šiuo metu susiduriate asmeniškai?
------	--

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - NE DAUGIAU 2 ATSAKYMŲ)

(238-255)

Nusikalstamumas	1,
Ekonominė padėtis	2,
Kylančios kainos / infliacija	3,
Mokesčių sistema	4,
Nedarbas	5,
Terorizmas	6,
Krašto apsauga / Užsienio politika	7,
Būstas	8,
Imigracija	9,
Sveikatos priežiūros sistema	10,
Švietimo sistema	11,
Pensijos	12,
(TIK A DALIAI) Aplinkos apsauga	13,
(TIK B DALIAI) Aplinka (N)	14,
Klausimai, susiję su energetika	15,
Nei viena (NESKAITYTI) (N)	16,
Kita (NESKAITYTI)	17,
N / N	18,

2) ES VERTINIMAS

QA6a IR QA7a KLAUSTI TIK ES27 - FYROM, TR ir HR KLAUSTI AQ6b - CY (tcc) KLAUSTI QA6c

QA6a Apskritai kalbant, ar, Jūsų manymu, narystė Europos Sąjungoje Lietuvai yra ...?

(SKAITYTI)

(292)

Teigiamas dalykas	1
Neigiamas dalykas	2
Nei teigiamas, nei neigiamas	3
N/N	4

EB71.1 QA6a

QA7a Atsižvelgiant į visas aplinkybes, ar, Jūsų manymu, narystė Europos Sąjungoje Lietuvai yra naudinga, ar ne?

(293)

Taip, naudinga	1
Ne, nenaudinga	2
N/N	3

EB71.1 QA7a

KLAUSIMUS QA6b IR QA7b KLAUSTI TIK FYROM, TR ir HR - ES27 KLAUSTI QA8a - CY (tcc) KLAUSTI QA6c

QA6c IR QA7c KLAUSTI TIK CY (tcc) - KITŲ KLAUSTI QA8a

NEKLAUSTI QA8a CY(tcc) – CY(tcc) PEREITI PRIE QA8b

QA8a Bendrai kalbant, ar, Jūsų manymu, šiuo metu reikalai krypsta į gerąją pusę, ar į blogąją pusę...?

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Reikalai krypsta į gerąją pusę	Reikalai krypsta į blogąją pusę	Nei taip, nei ne (NESKAITYTI)	N/N
--	------------	--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	-----

(298)	1	Lietuvoje	1	2	3	4
(299)	2	Europos Sąjungoje	1	2	3	4

QA9	Norėčiau Jums užduoti klausimą apie tai, kiek Jūs pasitikite tam tikromis institucijomis. Prašau pasakyti apie kiekvieną iš šių institucijų, ar Jūs linkęs ja pasitikėti, ar linkęs nepasitikėti?
-----	---

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Linkęs pasitikėti	Linkęs nepasitikėti	N/N
--	------------	-------------------	---------------------	-----

(302)	1	Teise / Lietuvos teisėsaugos sistema	1	2	3
(303)	2	Politinėmis partijomis	1	2	3
(304)	3	Lietuvos Vyriausybė	1	2	3
(305)	4	Lietuvos Respublikos Seimu	1	2	3
(306)	5	Europos Sąjunga	1	2	3
(307)	6	Jungtinėmis Tautomis	1	2	3

EB71.1 QA9 (item 3-5) + EB70.1 QA12 (item 1-2,6)

KLAUSTI VISŲ

QA10	Apskritai kalbant, Europos Sąjunga Jums sukuria labai teigiamą, greičiau teigiamą, neutralų, greičiau neigiamą ar labai neigiamą įvaizdį?
------	---

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

	(308)
Labai teigiamą	1
Gana teigiamą	2
Neutralų	3
Gana neigiamą	4
Labai neigiamą	5
N/N	6

EB71.1 QA10

QA11	Ką Jums asmeniškai reiškia Europos Sąjunga?
------	---

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI – GALIMI KELI ATSAKYMAI - KEISTI SKAITYMO TVARKĄ IŠ VIRŠAUS Į APAČIĄ / IŠ APAČIOS Į VIRŠŲ)

	(309-324)
Taika	1,
Ekonominė gerovė	2,
Demokratija	3,
Socialinė apsauga	4,
Laisvę keliauti, studijuoti ir dirbti bet kur ES	5,
Kultūros įvairovė	6,
Svaresnį žodį pasaulyje	7,
Eurą	8,
Nedarbą	9,
Biurokratiją	10,
Pinigų švaistymą	11,
Mūsų kultūros savitumo praradimą	12,
Daugiau nusikaltimų	13,
Nepakankamą išorinių sienų kontrolę	14,
Kita (NESKAITYTI)	15,
N/N	16,

QA12a	Prašau pasakyti apie kiekvieną teiginį, ar jūs linkęs/-usi su juo sutikti, ar linkęs/-usi nesutikti?
-------	--

	(SKAITYTI)	Linkęs sutikti	Linkęs nesutikti	N / N
(325)	1 Aš manau, kad mes esame stabilesni ekonomiškai, nes Lietuva yra ES narė	1	2	3
(327)	3 Europos Sąjungoje atsižvelgiama į mano nuomonę	1	2	3
(328)	4 Lietuvoje atsižvelgiama į mano nuomonę	1	2	3
(329)	5 Aš suprantu, kaip veikia Europos Sąjunga	1	2	3
(330)	6 Europos Sąjungoje atsižvelgiama į Lietuvos nuomonę	1	2	3
(331)	7 Europos Sąjungoje gerai atsižvelgiama į Lietuvos interesus	1	2	3

EB70.1 QA15a TREND MODIFIED

KLAUSIMĄ QA12b KLAUSTI TIK CY (tcc) - KITŲ KLAUSTI QA13

KLAUSTI VISŲ

QA13	Ar Jūs esate girdėjęs/-usi apie?
------	----------------------------------

	(SKAITYTI)	TAIP	NE	N / N
(336)	1 Europos Parlamentą	1	2	3
(337)	2 Europos Komisiją	1	2	3
(338)	3 Europos Centrinį Banką	1	2	3

EB70.1 QA16 TREND MODIFIED

QA14	Apie kiekvieną Europos instituciją pasakykite prašau, ar Jūs labiau linkęs/-usi ja pasitikėti, ar labiau nepasitikėti?
------	--

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Linkęs pasitikėti	Linkęs nepasitikėti	N/N
(339)	1 Europos Parlamentu	1	2	3
(340)	2 Europos Komisija	1	2	3
(341)	3 Europos Centrinio Banku	1	2	3

QA15	Prašau pasakyti apie kiekvieną teiginį, ar Jūs pritariate šiam teiginiui ar ne?
------	---

	(SKAITYTI - ROTUOTI)	UŽ	PRIEŠ	N/N
--	----------------------	----	-------	-----

(342)	1	Europos pinigų sąjunga su bendra valiuta euru	1	2	3
(343)	2	Tolimesnė Europos Sąjungos plėtra, ateityje įtraukiant kitas šalis	1	2	3
(344)	3	Spartesnis Europos kūrimo tempas vienoje grupėje šalių, nei kitose šalyse	1	2	3

EB70.1 QA27 TREND MODIFIED

QA16	Prašau pasakyti apie kiekvieną iš šių sričių, ar, Jūsų manymu, daugiau sprendimų šioje srityje turėtų būti priimti Europos Sąjungos lygiu, ar atvirkščiai, mažiau sprendimų turėtų būti priimami Europos Sąjungos lygiu?
------	--

(RODYTI KORTELE SU SKALE - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Daugiau sprendimų priimami Europos Sąjungos lygiu	Mažiau sprendimų priimami Europos Sąjungos lygiu	Nereikia pokyčių (NESKAITYTI)	N/N
--	------------	---	--	-------------------------------	-----

(345)	1	Kova su nedarbu	1	2	3	4
(346)	2	Socialinių teisių apsauga	1	2	3	4
(347)	3	Ekonominio vystymosi užtikrinimas	1	2	3	4
(348)	4	Kova su organizuotu nusikalstamumu	1	2	3	4
(349)	5	Kova su terorizmu	1	2	3	4
(350)	6	Maisto saugos užtikrinimas	1	2	3	4
(351)	7	Aplinkos apsauga	1	2	3	4
(352)	8	Didžiausių pavojų sveikatai prevencija	1	2	3	4
(353)	9	Vyrų ir moterų lygiateisiškumas	1	2	3	4
(354)	10	Parama žemės ūkiui	1	2	3	4
(355)	11	Demokratijos ir taikos pasaulyje skatinimas	1	2	3	4
(356)	12	Bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir naujovių srityse	1	2	3	4
(357)	13	Nenutrūkstamo energijos tiekimo užtikrinimas	1	2	3	4

QA17	Prašau įvertinti Europos Sąjungos veiklą kiekvienoje iš šių sričių skalėje nuo 1 iki 10. '1' reiškia, kad Europos Sąjungos veikla tam tikroje srityje yra „visiškai nepatenkinama“, o '10' reiškia, kad jos veikla yra „labai patenkinama“.
------	---

(RODYTI KORTELE SU SKALE - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	1 Visiškai nepa- tenki- na	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Labai pate- nkin- ama	N/N
--	------------	--	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------------------	-----

(358-359)	1	Kova su nedarbu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	2	Socialinių teisių apsauga	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(360-361)	3	Ekonominio vystymosi užtikrinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(362-363)	4	Kova su organizuotu nusikalstamumu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(364-365)	5	Kova su terorizmu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(366-367)	6	Maisto saugos užtikrinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(368-369)	7	Aplinkos apsauga	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(370-371)	8	Didžiausių pavojų sveikatai prevencija	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(372-373)	9	Vyrų ir moterų lygiateisiškumas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(374-375)	10	Parama žemės ūkio	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(376-377)	11	Demokratijos ir taikos pasaulyje skatinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(378-379)	12	Bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir naujovių srityse	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(380-381)	13	Nenutrūkstamo energijos tiekimo užtikrinimas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(382-383)													

EB65.1 QA13 TREND MODIFIED

KLAUSTI QA18a A DALYJE - DĖL KITŲ PEREITI PRIE QA18b

QA18a	Pastaraisiais metais Europos vienijimasis buvo sutelktas ties įvairiais klausimais. Jūsų manymu, kuriuos aspektus Europos institucijos turėtų pabrėžti ateinančiais metais, kad ateityje Europos Sąjunga būtų stipresnė?
-------	--

(RODYTI KORTELE - SKAITYTI - KEISTI EILIŠKUMĄ - NE DAUGIAU 3 ATSAKYMŲ)

	(384-401)
Vidaus rinka	1,
Kultūros politika	2,
Europos užsienio politika	3,
Europos gynybos politika	4,
Imigracijos klausimai	5,
Europos švietimo politika	6,
Aplinkos klausimai	7,
Energetikos klausimai	8,
Solidarumas su skurdžiaisiais regionais	9,
Moksliniai tyrimai	10,
Socialiniai ir sveikatos apsaugos klausimai	11,
Kova su nusikalstamumu	12,
Kova su klimato kaita	13,
Ekonomikos reikalai	14,
Transporto ir energetikos infrastruktūra	15,
Kitas (NESKAITYTI)	16,
Nė vienas iš šių (NESKAITYTI)	17,
N / N	18,

QA18b	Jūsų nuomone, kuriems iš šių klausimų Europos Sąjungos institucijos ateinančiais metais turėtų skirti daugiausiai dėmesio, kad ateityje ES sutvirtėtų?
-------	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - KEISTI EILIŠKUMĄ - NE DAUGIAU 3 ATSAKYMŲ)
(402-419)

Europos Sąjungos vidaus rinka	1,
Kultūros politika	2,
Užsienio politika	3,
Gynybos politika	4,
Imigracijos klausimai	5,
Švietimo politika	6,
Aplinkos klausimai	7,
Energetikos klausimai	8,
Parama skurdesniems regionams	9,
Moksliniai tyrimai ir inovacijos	10,
Socialiniai ir sveikatos apsaugos klausimai	11,
Kova su nusikalstamumu	12,
Kova su klimato pokyčiais	13,
Ekonominiai reikalai	14,
Transporto ir energetikos infrastruktūra	15,
Kitas (NESKAITYTI)	16,
Nė viena iš šių (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	17,
N / N	18,

NEW

3) KLAUSIMAI APIE PIRMININKAVIMĄ EUROPOS SĄJUNGAI

KLAUSIMUS NUO QA19 IKI QA22 KLAUSTI TIK ES27 - KITOS ŠALYS EITI | QB1

QA19	Europos Sąjungoje kiekviena šalis narė paeiliui pirmininkauja Europos Sąjungos Tarybai šešis mėnesius. Šiuo metu - Čekijos Respublikos eilė. Ar pastaruoju metu ką nors skaitėte laikraščiuose, girdėjote per radiją ar televiziją arba matėte internete apie čekų pirmininkavimą?
------	--

(420)

Taip	1
Ne	2
N / N	3

EB70.1 QA29

KLAUSIMĄ QA20 KLAUSTI TIK FR - KITŲ ES27 KLAUSTI QA21

KLAUSIMĄ QA21 KLAUSTI TIK ES27 - KITOS ŠALYS EITI | QB1

QA21	Nuo 2009 m. liepos 1-osios - Švedijos eilė. Ar pastaruoju metu ką nors skaitėte laikraščiuose, girdėjote per radiją ar televiziją arba matėte internete apie Švedijos pirmininkavimą?
------	---

(422)

Taip	1
Ne	2
N / N	3

ES, PASAULIS IR GLOBALIZACIJA

QB1a Jūsų nuomone, kurie iš šių dalykų yra svarbiausi apsprendžiant šalies arba šalių grupės visuotinę galią ir įtaką pasaulyje? Visų pirma?

QB1b O antroje vietoje?

(RODYTI KORTELĘ - VIENAS ATSAKYMAS STULPELYJE)

(SKAITYTI - IŠ APAČIOS Į VIRŠŲ / IŠ VIRŠUS Į APAČIA)	(444)	(445)
	QB1a	QB1b
	PIRMIAUSIA	ANTROJE VIETOJE
Jos ekonominė galia	1	1
Jos politinė įtaka	2	2
Jos karinė galia	3	3
Jos kultūrinė įtaka	4	4
Kitas (NESKAITYTI)	5	5
Nė vieno (NESKAITYTI)	6	6
N / N	7	7

NEW

QB2a Jūsų nuomone, kurie iš šių dalykų geriausiai apibūdina Europos Sąjungą? Visų pirma?

QB2b O antroje vietoje?

(RODYTI KORTELĘ - VIENAS ATSAKYMAS STULPELYJE)

(SKAITYTI - IŠ APAČIOS Į VIRŠŲ / IŠ VIRŠUS Į APAČIA KAIP QB1)	(446)	(447)
	QB2a	QB2b
	PIRMIAUSIA	ANTROJE VIETOJE
Jos ekonominė galia	1	1
Jos politinė įtaka	2	2
Jos karinė galia	3	3
Jos kultūrinė įtaka	4	4
Kitas (NESKAITYTI)	5	5
Nė vieno (NESKAITYTI)	6	6
N / N	7	7

NEW

QB3 Prašau pasakyti, ar Jūs visiškai sutinkate, greičiau sutinkate, greičiau nesutinkate ar visiškai nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių.

(RODYTI KORTELĘ SU SKALE - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI - ROTUOTI)	Visiškai sutinkate	Greičiau sutinkate	Greičiau nesutinkate	Visiškai nesutinkate	N / N
(448)	1 Globalizacija suteikia progą ekonomikos augimui	1	2	3	4	5
(449)	2 Globalizacija padidina socialinę nelygybę	1	2	3	4	5
(450)	3 Globalizacija reikalauja bendrųjų taisyklių pasauliniu lygiu („pasaulinio lygio valdymo“)	1	2	3	4	5

QB4a	Kuris iš šių dviejų teiginių yra artimiausias Jūsų nuomonei apie globalizaciją?
------	---

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(451)

Globalizacija suteikia gerų progų Lietuvos bendrovėms dėl atsiveriančių rinkų	1
Globalizacija sukelia grėsmę užimtumui ir bendrovėms Lietuvoje	2
N/N	3

EB70.1 QA33a

KLAUSTI QB4b TIK CY (tcc) - KITOS ŠALYS EITI QB5a

KLAUSIMĄ QB5a KLAUSTI ES27 PADALINTOS GRUPĖS A - KITI EITI QB5b

QB5a	Kiek Jūs sutinkate ar nesutinkate su šiuo teiginiu: Europos Sąjunga padeda apsaugoti Europos piliečius nuo neigiamo globalizacijos poveikio?
------	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)
--

(453)

Visiškai sutinkate	1
Linkęs sutikti	2
Linkęs nesutikti	3
Visiškai nesutinkate	4
N/N	5

EB71.1 QA17a

KLAUSIMĄ QB5b KLAUSTI ES27 PADALINTOS GRUPĖS B - KITI EITI QB6
--

QB5b	Kiek Jūs sutinkate ar nesutinkate su šiuo teiginiu: Europos Sąjunga suteikia Europos piliečiams galimybę gauti daugiau naudos iš teigiamo globalizacijos poveikio?
------	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)
--

(454)

Visiškai sutinkate	1
Linkęs sutikti	2
Linkęs nesutikti	3
Visiškai nesutinkate	4
N / N	5

EB71.1 QA17b

NEKLAUSTI QB6a CY(tcc) - CY(tc) PEREITI PRIE QB6b

QB6a	Jūsų nuomone, kiek Lietuvos ekonomiką veikia pasaulinė ekonominė padėtis?
------	---

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)
--

(455)

Labai	1
Kažkiek	2
Beveik ne	3
Visiškai ne	4
N / N	5

QB7	Jūsų manymu, ar Europos ekonomikos būklė yra geresnė, blogesnė ar tokia pati kaip ... ekonomika?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ)

	(SKAITYTI)	Geresnė	Blogesnė	Tokia pati kaip ir	N / N
--	------------	---------	----------	--------------------	-------

(457)	1	Amerikos	1	2	3	4
(458)	2	Japonijos	1	2	3	4
(459)	3	Kinijos	1	2	3	4
(460)	4	Indijos	1	2	3	4
(461)	5	Rusijos	1	2	3	4
(462)	6	Brazilijos	1	2	3	4

EB69.2 QA50

PASAULINIS VALDYMAS EKONOMINĖS KRIZĖS KONTEKSTE / ES VAIDMUO

QB8	Kuri iš šių struktūrų, Jūsų nuomone, sugebėtų efektyviausiai tvarkytis su finansinės ir ekonominės krizės padariniais?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - ROTUOTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

	(463)
Lietuvos Vyriausybė	1
Europos Sąjunga	2
JAV	3
G20	4
Tarptautinis valiutos fondas (TVF)	5
Kita (NESKAITYTI)	6
Nė vienas (NESKAITYTI)	7
N / N	8

EB71.1 QD3 TREND MODIFIED

KLAUSTI QB9 IR QB10 TIK EU27 - CY(tcc) PEREITI PRIE QC1b - DĖL KITŲ PEREITI PRIE QC1a

QB9	Kiek sutinkate arba nesutinkate, kad Europos Sąjunga turi pakankamai galių bei priemonių apginti savo ekonominius interesus pasaulinėje ekonomikoje (M)
-----	---

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

	(464)
Visiškai sutinku	1
Linkęs sutikti	2
Linkęs nesutikti	3
Visiškai nesutinku	4
N / N	5

EB71.1 QA18 TREND MODIFIED

QB10	Kurioms dviem iš šių priemonių Europos Sąjunga turėtų teikti pirmenybę siekdama padėti žmonėms įveikti finansinės ir ekonominės krizės pasekmes?
------	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - ROTUOTI - NE DAUGIAU 2 ATSAKYMŲ)

	(465-476)
Investicijos į švietimą/mokymus/mokslinius tyrimus	1,
Investicijos į infrastruktūrą	2,
Investicijos į energetiką ir aplinkos apsaugą	3,
Parama didelėms bendrovėms / pramonei (N)	4,
Parama mažoms ir vidutinėms įmonėms	5,
Garantuoti sveikatos priežiūros paslaugas	6,
Parama pensininkams	7,
Parama bedarbiams	8,
Parama skurdžiausiems	9,
Kitos (NESKAITYTI)	10,
Nė viena (NESKAITYTI)	11,
N / N	12,

VERTYBĖS

KLAUSIMO QC1a NEKLAUSTI CY (tcc) - CY (tcc) KLAUSTI QC1b

QC1a Prašau pasakyti, kiek Jūs sutinkate su kiekvienu iš šių teiginių ...?

(RODYTI KORTELĘ SU SKALE - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Visiškai sutinkate	Greičiau sutinkate	Greičiau nesutinkat e	Visiškai nesutinkat e	N / N
(497)	1 Valstybė per daug kišasi į mūsų gyvenimą	1	2	3	4	5
(498)	2 (PADALINTAS A) Lietuva turėtų teikti pirmenybę ekonomikos augimui, net jei jis paveiktų aplinką	1	2	3	4	5
(499)	3 (PADALINTAS B) Lietuva turėtų teikti pirmenybę aplinkos apsaugai, net jei tai paveiktų ekonomikos augimą	1	2	3	4	5
(500)	4 Laisva konkurencija yra geriausia ekonominės gerovės garantija	1	2	3	4	5

EB69.2 QD1a TREND MODIFIED

KLAUSIMĄ QC1b KLAUSTI TIK CY (tcc) - KITŲ KLAUSTI QC2

KLAUSTI VISŲ

QC2 Jei artimoje ateityje mūsų gyvenimo būdas pasikeistų kaip nurodyta, jūsų nuomone, tai būtų teigiamas dalykas, neigiamas arba nei teigiamas, nei neigiamas dalykas?

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Teigiamas dalykas	Neigiamas dalykas	Nei teigiamas, nei neigiamas	N / N
(505)	1 Mažiau dėmesio būtų skiriama pinigams ir materialiajam turtui	1	2	3	4
(506)	2 Daugiau dėmesio būtų skiriama technologijos plėtojei	1	2	3	4

NEW

QC3 Kuriems dviem iš pateiktų dalykų mūsų visuomenė turėtų skirti daugiau dėmesio, norėdama įveikti pagrindinius pasaulinius iššūkius?

(RODYTI KORTELĘ - PERSKAITYTI - APVERSTI - DAUGIAUSIA 2 ATSAKYMAI)

	(507-515)
Aplinkos apsauga	1,
Socialinė lygybė ir solidarumas	2,
Laisva prekyba / rinkos ekonomika	3,
Kultūrinė įvairovė ir atvirumas kitiems	4,
Progresas ir novatoriškumas	5,
Tradicijos	6,
Kita (IRAŠYTI)	7,
Nė vieno (NESKAITYTI)	8,
N / N	9,

QC4	Kurie iš pateiktų teiginių geriausiai apibūdina jūsų nuomonę apie tai, kaip pakeisti mūsų visuomenę?
-----	--

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(516)

Svarbių visuomenės pokyčių reikėtų siekti po truputį, net jei tai ilgiau truktų	1
Visuomenės pokyčių galima pasiekti tik greitai veikiant, net jei priemonės kartais būtų radikalios	2
Nėra reikalo keisti mūsų visuomenę (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
N / N	4

NEW

QC5	Kurie trys finansiniai reikalai Jums yra svarbiausi?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - NE DAUGIAU 3 ATSAKYMŲ)

(517-528)

Apmokėti sąskaitas	1,
Taupyti pensijai	2,
Gražinti skolas	3,
Pirkti namą/butą	4,
Finansiškai remti vaikus/anūkus	5,
Apsaugoti šeimą mano ligos/nedarbingumo atveju	6,
Turėti santaupų nenumatytiems atvejams	7,
Gyventi kaip galima geriau su dabartinėmis pajamomis	8,
Pradėti verslą	9,
Nei vienas (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	10,
Kita (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	11,
N/N	12,

EB63.2 QD1 TREND MODIFIED

QC6	Net jei dabar neieškote darbo, kuris iš šių dalykų jums asmeniškai būtų svarbiausias?
-----	---

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(529)

Geras atlyginimas	1
Saugus darbas	2
Įdomus darbas	3
N / N	4

KLAUSIMAI APIE ŽMOGAUS TEISES

QD1	Kurie iš šių klausimų dėl žmogaus teisių turėtų būti pagrindiniai Europos Sąjungos užsienio politikos prioritetai?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - KEISTI EILIŠKUMĄ - NE DAUGIAU 3 ATSAKYMŲ)
--

(550-564)

Mirties bausmės panaikinimas	1,
Kova prieš kankinimus	2,
Vaikų teisės	3,
Motelių teisės	4,
Kova prieš prekybą žmonėmis	5,
Socialinės ir ekonominės teisės	6,
Žodžio laisvė	7,
Žiniasklaidos laisvė	8,
Kova prieš įkalinimą be teismo nagrinėjimo	9,
Nešališko teismo nebuvimas	10,
Kova su rasizmu, ksenofobija ir diskriminacija	11,
Mažumų ir etninių grupių narių teisės	12,
Kitas (NESKAITYTI)	13,
Nė vieno (NESKAITYTI)	14,
N / N	15,

NEW

QD2	Jūsų nuomone, ar remdama ir gindama žmogaus teises pasaulyje ES šiuo metu daro pernelyg daug, kiek reikia ar nepakankamai?
-----	--

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(565)

Per nelyg daug	1
Kiek reikia	2
Nepakankamai	3
N / N	4

NEW

QD3	Kiek jaučiatės esąs informuotas apie konkrečią ES veiklą ginant žmogaus teises pasaulyje?
-----	---

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(566)

Labai gerai informuotas	1
Gana gerai informuotas	2
Nelabai gerai informuotas	3
Visiškai neinformuotas	4
N / N	5

QD4	Kurioje pasaulio dalyje ES labiausiai turėtų stiprinti savo pastangas remti ir ginti žmogaus teises?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - ROTUOTI - TK VIENAS ATSAKYMAS)

(567-568)

Afrikoje į pietus nuo Sacharos	1
Šiaurės Afrikoje	2
Vidurio Rytuose ir Persijos įlankoje	3
Azijoje, Centrinėje Azijoje	4
Centrinėje ir Pietų Amerikoje, Karibų jūros regione	5
Šiaurės Amerikoje	6
Rytų Europoje ir Kaukazo šalyse	7
Vakarų Balkanuose	8
Kitas (NESKAITYTI)	9
Visose šiose dalyse, specialiai neišskiriant kurio nors regiono (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	10
Nė vieno (NESKAITYTI)	11
N / N	12

NEW

NAUJOS TEMOS

1) TAPATYBĖ

QE1	Jūsų nuomone, kurie du iš šių elementų yra svarbiausi Europos tapatybei sukurti?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - KEISTI EILIŠKUMĄ - NE DAUGIAU 2 ATSAKYMŲ)

(589-598)

Bendra istorija	1,
Geografija	2,
Demokratinės vertybės	3,
Aukštas socialinės apsaugos lygis	4,
Bendra kultūra	5,
Bendras religinis paveldas	6,
Verslumas	7,
Kitas (NESKAITYTI)	8,
Nei vienas / nėra jokios Europos tapatybės (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	9,
N / N	10,

NEW

KLAUSTI QE2 IR QE3 TIK EU27 - DĖL KITŲ PEREITI PRIE QE4

QE2	Žmonės skirtingai įsivaizduoja, ką reiškia būti lietuviu. Jūsų nuomone, kurios iš pateiktų savybių svarbiausios, kad būtum lietuviu?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - KEISTI EILIŠKUMĄ - NE DAUGIAU 3 ATSAKYMŲ)

(599-611)

Būti krikščionimi	1,
Turėti bendras lietuviškas kultūrines tradicijas	2,
Būti gimusiu Lietuvoje	3,
Bent vienas iš tėvų turi būti lietuvis	4,
Jaustis lietuviu	5,
(TIK VIENAKALBĖMS ŠALIMS) Mokėti lietuvių kalbą	6,
Igyvendinti pilietines teises, pavyzdžiui, balsuoti Lietuvos rinkimuose	8,
Būti išaugintam Lietuvoje	9,
Aktyviai veikti kurioje nors Lietuvos asociacijoje arba organizacijoje	10,
Kita (NESKAITYTI)	11,
Nė vieno (NESKAITYTI)	12,
N / N	13,

QE3	Jūsų nuomone, kurios iš pateiktų savybių svarbiausios, kad būtum europiečiu?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - KEISTI EILIŠKUMĄ - NE DAUGIAU 3 ATSAKYMŲ)

(612-623)

Būti krikščionimi	1,
Turėti bendras Europos kultūrinės tradicijas	2,
Būti gimusiu Europoje	3,
Bent vienas iš tėvų turi būti europietis	4,
Jaustis europiečiu	5,
Mokėti ne tik gimtąją, bet dar kurią nors kitą Europos kalbą	6,
Igyvendinti pilietines teises, pavyzdžiui, balsuoti europiniuose rinkimuose	7,
Būti gimusiu kurioje nors Europos šalyje	8,
Aktyviai veikti kurioje nors asociacijoje arba organizacijoje, kurioje veikia ir kiti ES piliečiai	9,
Kita (NESKAITYTI)	10,
Nė vieno (NESKAITYTI)	11,
N / N	12,

NEW

Dabar norėčiau, kad Jūs pagalvotumėte apie geografinės tapatybės idėją. Skirtingi žmonės apie tai galvoja skirtingai. Žmonės skirtingais mastais gali apie save galvoti kaip apie europiečius, lietuvius arba tam tikro regiono gyventojus. Kai kurie žmonės sako, kad dėl globalizacijos žmonės tampa artimesni vieni kitiems kaip 'pasaulio piliečiai'.

QE4	Kalbant apie tai, kiek Jūs asmeniškai jaučiatės esąs...
-----	---

(RODYTI KORTELĘ SU SKALE)

	(SKAITYTI - ROTUOTI)	Labai stipriai	Kažkiek	Beveik ne	Visiškai ne	N / N
(624)	1 Europietis	1	2	3	4	5
(625)	2 Lietuvis	1	2	3	4	5
(626)	3 Jūsų regiono gyventojas	1	2	3	4	5
(627)	4 Pasaulio pilietis	1	2	3	4	5

EB69.2 QB1

2) LAIKO SKALĖ: ATEITIS - EUROPOS SĄJUNGA 2030 METAIS

QF1	Ar Jūs esate labai optimistiškai, gana optimistiškai, gana pesimistiškai ar labai pesimistiškai nusiteikę dėl Europos Sąjungos ateities?
-----	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(648)

Labai optimistiškai	1
Gana optimistiškai	2
Gana pesimistiškai	3
Labai pesimistiškai	4
N / N	5

QF2	Įsivaizduokite, kokia bus Europos Sąjunga 2030 metais. Palyginti su nūdienu, europiečių gyvenimas bus...?
-----	---

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(649)

Lengvesnis	1
Sunkesnis	2
Nei lengvesnis, nei sunkesnis	3
N / N	4

NEW

a) PROGNOZĖS 2030 METAMS

QF3	Jūsų nuomone, 2030 metais Europos Sąjungoje žmonės gyvens visuomenėje, kuriai bus svarbesnė ekonomika ar aplinka?
-----	---

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(650)

Ekonomika	1
Aplinka	2
Abi bus vienodai svarbios (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	4
N / N	5

NEW

QF4	Jūsų nuomone, 2030 metais Europos Sąjungoje žmonės gyvens visuomenėje, kuriai bus svarbesnis solidarumas ar individualizmas?
-----	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(651)

Solidarumas	1
Individualizmas	2
Abu bus vienodai svarbūs (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	4
N / N	5

NEW

QF5	Jūsų nuomone, žmonės gyvens visuomenėje, kuriai bus svarbesnis darbas ar laisvalaikis?
-----	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(652)

Darbas	1
Laisvalaikis	2
Abu bus vienodai svarbūs (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	4
N / N	5

QF6	Jūsų nuomone, 2030 metais Europos Sąjungoje žmonės gyvens visuomenėje, kuriai bus svarbesnė tvarka ar asmens laisvė?
-----	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(653)

Tvarka	1
Asmens laisvė	2
Abi bus vienodai svarbios (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	4
N / N	5

NEW

QF7	Jūsų nuomone, žmonės galės skirti daugiau ar mažiau laiko šeimai?
-----	---

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(654)

Daugiau laiko	1
Mažiau laiko	2
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
N / N	4

NEW

QF8	Jūsų nuomone, 2030 metais Europos Sąjungoje žmonės gyvens visuomenėje, kuri bus labiau ar mažiau pakanti etninėms bei religinėms mažumoms?
-----	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(655)

Labiau pakanti	1
Mažiau pakanti	2
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
N / N	4

NEW

b) KO TIKIMASI 2030 METAIS

QF9	Pakalbėkime apie Jūsų viltis, bet ne apie ateities prognozes. Norėtumėte, kad 2030 m. Europos Sąjungoje būtų visuomenė, kuriai būtų svarbesnė ekonomika ar aplinka?
-----	---

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(656)

Ekonomika	1
Aplinkos	2
Visuomenė, kuriai abi būtų vienodai svarbios (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	4
N / N	5

QF10	Norėtų mėti, kad 2030 m. Europos Sąjungoje būtų visuomenė, kuriai svarbesnis solidarumas ar individualizmas?
------	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(657)

Solidarumas	1
Individualizmas	2
Visuomenė, kuriai abu būtų vienodai svarbūs (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	4
N / N	5

NEW

QF11	Norėtų mėti, kad būtų visuomenė, kuriai bus svarbesnis darbas ar laisvalaikis?
------	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(658)

Darbas	1
Laisvalaikis	2
Visuomenė, kuriai abu būtų vienodai svarbūs (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	4
N / N	5

NEW

QF12	Norėtų mėti, kad 2030 m. Europos Sąjungoje būtų visuomenė, kuriai būtų svarbesnė tvarka ar asmens laisvė?
------	---

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(659)

Tvarka	1
Asmens laisvė	2
Visuomenė, kuriai abi būtų vienodai svarbios (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	4
N / N	5

NEW

QF13	Norėtų mėti, kad būtų visuomenė, kurioje žmonės galės daugiau ar mažiau laiko skirti šeimai?
------	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(660)

Daugiau laiko	1
Mažiau laiko	2
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
N / N	4

QF14	Norėtumėte, kad 2030 m. Europos Sąjungoje būtų visuomenė, labiau ar mažiau pakanti tautinėms ir religinėms mažumoms?
------	--

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(661)

Labiau pakanti	1
Mažiau pakanti	2
Jokių pokyčių, visuomenė liks, kokia buvusi (SPONTANIŠKAS ATSAKYMAS)	3
N / N	4

NEW

QF15	Prašom pasakyti savo nuomonę šiais klausimais. Ar 2030 m. Europos Sąjungoje ...?
------	--

(RODYTI KORTELĘ - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Taip, galbūt	Ne, galbūt ne	N / N
--	------------	--------------	---------------	-------

(662)

1	Moterų darbo užmokestis vidutiniškai bus lygus tokią pat kvalifikaciją ir patirtį turinčių vyrų darbo užmokesčiui?	1	2	3
2	Visose politinėse institucijose bus po lygiai moterų ir vyrų?	1	2	3

(663)

NEW

QF16	Ar norėtumėte, kad 2030 m. Europos Sąjungoje būtų visuomenė, kurioje ...?
------	---

(RODYTI KORTELĘ - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Taip, tikrai	Taip, kažkiek	Ne, nelabai	Ne, tikrai ne	N / N
--	------------	--------------	---------------	-------------	---------------	-------

(664)

1	Moterų darbo užmokestis vidutiniškai būtų lygus tokią pat kvalifikaciją ir patirtį turinčių vyrų darbo užmokesčiui?	1	2	3	4	5
2	Visose politinėse institucijose būtų po lygiai moterų ir vyrų?	1	2	3	4	5

(665)

QF17	Prašau man pasakyti apie kiekvieną iš šių teiginių, ar Jūsų manymu, po 50 metų Europos Sąjunga...?
------	--

(RODYTI KORTELE - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI - KEISTI EILIŠKUMĄ)	Taip, galbūt	Ne, galbūt ne	N / N
(666)	1 Bus tik antraeilė ekonominė jėga	1	2	3
(667)	2 Turėdama eurą, turės galingesnę valiutą už dolerį	1	2	3
(668)	3 Bus pirmaujanti diplomatinė jėga pasaulyje	1	2	3
(669)	4 Išsiplės už Europos kontinento ribų	1	2	3

EB67.2 QA38 TREND MODIFIED

QF18	Vis dar įsivaizduojant kaip atrodytų 2030 m., jūsų nuomone, su kokiais dviem svarbiausiais klausimais tuomet susidurs Lietuva 2030 metais?
------	--

(RODYTI KORTELE – SKAITYTI - NE DAUGIAU 2 ATSAKYMŲ)

	(670-686)
Nusikalstamumas	1,
Ekonominė padėtis	2,
Kylančios kainos / infliacija	3,
Mokesčių sistema	4,
Nedarbas	5,
Terorizmas	6,
Krašto apsauga / Užsienio reikalai	7,
Aprūpinimas būstu	8,
Imigracija	9,
Sveikatos priežiūros sistema	10,
Švietimo sistema	11,
Pensijos	12,
Aplinkos apsauga (A dalis){13}Aplinka (B dalis)	13,
Energija	14,
Kita (NESKAITYTI)	15,
Nė vieno (NESKAITYTI)	16,
N / N	17,

3) REGIONINĖ DIMENSIJA

KLAUSTI QG TIK EU27 - DĖL KITŲ PEREITI PRIE QH

QG1	Jūsų manymu, kuris iš įvairių viešosios valdžios lygių - Europos lygis, šalies lygis, regioninis ar vietinis lygis, turi daugiausia įtakos Jūsų gyvenimo sąlygoms?
-----	--

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

	(707)
Europos lygis	1
Šalies lygis	2
Regioninis ar vietinis lygis	3
N / N	4

QG2	Jūsų manymu, ar pakankamai atsižvelgiama į regioninės arba vietos valdžios nuomonę sprendžiant dėl Europos Sąjungos politikos?
-----	--

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(708)

Pakankamai	1
Nepakankamai	2
N / N	3

EB70.1 QH2

IMIGRACIJA

KLAUSTI VISŲ

QH1	Prašau pasakyti, ar Jūs linkę sutikti, ar linkę nesutikti, su kiekvienu iš šių teiginių.
-----	--

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Linkę sutikti	Linkę nesutikti	Priklauso nuo situacijos (NESKAITYTI)	N / N
--	------------	---------------	-----------------	---------------------------------------	-------

(729)	1	Kitų etninių grupių žmonės praturtina Lietuvos kultūrinį gyvenimą	1	2	3	4
(731)	3	Kitų etninių grupių žmonių buvimas yra nesaugumo priežastis	1	2	3	4
(732)	4	Kitų etninių grupių žmonių buvimas padidina nedarbą Lietuvoje	1	2	3	4
(734)	6	Mums reikia imigrantų, kurie dirbtų tam tikruose mūsų ekonomikos sektoriuose	1	2	3	4
(735)	7	Imigrantų atvykimas į Europą gali efektyviai išspręsti Europos gyventojų senėjimo problemą	1	2	3	4
(736)	8	Imigrantai gali atlikti svarbų vaidmenį plėtojant geresnį tarpusavio supratimą ir toleranciją visų kitų pasaulio dalių atžvilgiu	1	2	3	4
(737)	9	(A DALIS) Imigrantų įnašas mokant mokesčius yra didesnis, negu jų gaunama sveikatos apsaugos ir socialinė parama (N)	1	2	3	4
(738)	10	(B DALIS) Legaliai imigrantų įnašas mokant mokesčius yra didesnis, negu jų gaunama sveikatos apsaugos ir socialinė parama (N)	1	2	3	4

5) ES PILIEČIAI / KETINIMAI VEIKTI

QI1	Dabar pakalbėkime apie mokėjimą už priežiūrą. Ar Jūs jau turėjote mokėti, šiuo metu mokate ar manote, kad vieną dieną Jūs mokėsite už profesionalią kurio nors iš savo tėvų priežiūrą namuose ar priežiūros įstaigoje? Prašau man nurodyti visus tinkamus atsakymus.
-----	--

(SKAITYTI - GALIMI KELI ATSAKYMAI)

(759-763)

Taip, praėjus jau mokėjote	1,
Taip, mokate dabar	2,
Taip, manote mokėti ateityje	3,
Ne, nė vienas iš šių	4,
N / N	5,

EB67.3 QA13

QI2	Ar manote, kad ateityje Jums būtų suteikta tinkama pagalba ir ilgalaikė priežiūra, jei Jums jos prireiktų?
-----	--

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(764)

Taip, tikrai	1
Taip, galbūt	2
Ne, galbūt ne	3
Ne, tikrai ne	4
N / N	5

NEW

6) SOCIALINĖS SISTEMOS ĮVERTINIMAS - ŠIANDIEN IR RYTOJ

NEKLAUSTI QJ1a CY(tcc) - CY(tcc) PEREITI PRIE QJ1b

QJ1a	Prašau pasakyti, ar Jūsų manymu kiekvienas iš šių teiginių tinka Lietuvos socialinio aprūpinimo sistemai? Mūsų socialinio aprūpinimo sistema...
------	---

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Gana gerai tinka	Gana blogai tinka	Nei taip, nei ne (NESKAITYTI)	N / N
--	------------	------------------	-------------------	-------------------------------	-------

(785)	1	Užtikrina pakankamai plačią apsaugą	1	2	3	4
(786)	2	Galėtų pasitarnauti modeliu kitoms šalims	1	2	3	4
(787)	3	Yra per brangi Lietuvos visuomenei	1	2	3	4

QJ2a	Dabar pagalvokime apie Lietuvos socialinio aprūpinimo sistemą 2030 m. Jūsų nuomone, 2030 m. jūsų šalies socialinio aprūpinimo sistema
------	---

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Taip, tikrai	Ne, galbūt ne	N / N
--	------------	--------------	---------------	-------

(791)	1	Apims pakankamai sričių	1	2	3
(792)	2	Bus pernelyg brangi Lietuvos visuomenei	1	2	3

NEW

KLAUSTI QJ2b TIK CY(tcc) - DĖL KITŲ PEREITI PRIE QJ3

PENSIJOS

KLAUSTI VISŲ

QJ3	Šiuo metu, kai Jūs galvojate apie savo pensiją ateityje, ar galėtumėte pasakyti, kad esate ...?
-----	---

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(815)

Labai užtikrintas	1
Greičiau užtikrintas	2
Greičiau neužtikrintas	3
Visiškai neužtikrintas	4
N / N	5

EB66.3 QA15 TREND MODIFIED

NEKLAUSTI QJ4a ir QJ5b CY (tcc) - KLAUSTI QJ4a, JEI „ŠIUO METU DIRBA“, KODAI 5-18
KLAUSIME D15a - CY (tcc) PEREITI Į QJ4b - KITŲ KLAUSTI QJ5c

QJ4a	Jei Jūs turėtumėte pasirinkti vieną iš galimybių, kurios garantuotų pensijų sistemos finansavimą Lietuvoje, kuri iš jų būtų Jums priimtinausia?
------	---

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(816)

Ilgiau dirbti ir mokėti įmokas	1
Išsilaikyti pensijinį amžių ir padidinti savo socialinės apsaugos įmokas	2
Išsilaikyti esamą pensijinį amžių ir sutikti su tuo, jog gausite mažiau	3
Visos trys galimybės kartu (NESKAITYTI)	4
Nei viena iš paminėtų (NESKAITYTI)	5
N / N	6

QJ5a	Jūsų manymu, kuri iš šių galimybių, skirtų pensijų sistemos Lietuvoje finansavimui, būtų labiausiai priimtina dirbančiam žmogui?
------	--

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(817)

Ilgiau dirbti ir mokėti įmokas	1
Išsilaikyti pensijinį amžių ir padidinti savo socialinės apsaugos įmokas	2
Išsilaikyti esamą pensijinį amžių ir sutikti su tuo, jog gausite mažiau	3
Visos trys galimybės kartu (NESKAITYTI)	4
Nei viena iš paminėtų (NESKAITYTI)	5
N / N	6

EB66.3 QA16d TREND MODIFIED

KLAUSTI QJ4b IR QJ5b TIK CY(tcc) - KLAUSTI QJ4b, JEI "ŠIUO METU DIRBA", KODAI NUO 5 IKI 18 D15a - DĖL KITŲ PEREITI PRIE QJ5b

KLAUSTI VISŲ

QJ6	Kuris iš šių teiginių geriausiai atspindi Jūsų namų ūkio padėtį?
-----	--

(SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(820)

Jūsų dabartinė padėtis neleidžia Jums kurti ateities planų. Jūs gyvenate šia diena	1
Jūs žinote, ką veiksate per artimiausius šešis mėnesius	2
Jūs turite ilgalaikę perspektyvą, koks bus Jūsų namų ūkis per artimiausius 1 ar 2 metus	3
Kita	4
N/N	5

EB65.3 QE14a TREND MODIFIED

QJ7	Prašau pasakyti, ar Jūs visiškai sutinkate, greičiau sutinkate, greičiau nesutinkate ar visiškai nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?
-----	--

(RODYTI KORTELE - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Visiškai sutinku	Greičiau sutinku	Greičiau nesutinku	Visiškai nesutinku	N / N
(821)	1 Lietuvoje sunku rasti gerą darbą, netgi turint puikią kvalifikaciją	1	2	3	4	5
(823)	3 Norint likti užimtam, reikia keisti darbą kas keleri metai	1	2	3	4	5

QJ8	Dabar pagalvokime apie užimtumo padėti Lietuvoje 2030 m. Jūsų nuomone, 2030 m. ...?
-----	---

(VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Taip, tikrai	Ne, tikrai ne	N / N
--	------------	--------------	---------------	-------

(824)	1	Lietuvoje bus sunku rasti gerą darbą, netgi turint puikią kvalifikaciją	1	2	3
(826)	3	Norint likti užimtam, reikės keisti darbą kas keleri metai	1	2	3

NEW

DEMOGRAFINIAI DUOMENYS

D1	Politikoje kalbama apie „kairiuosius“ ir „dešiniuosius“. Kaip Jūs įvertintume savo pažiūras šioje skalėje?
----	--

(RODYTI KORTELĘ) - (INT.: NEPASAKINĖTI – JEIGU RESPONDENTAS ABEJOJA, KLAUSTI DAR KARTĄ)

(943-944)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kairė									Dešinė
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Atsisakė (NESKAITYTI) 11

N / N 12

D7	Jūsų dabartinė šeimyninė padėtis
----	----------------------------------

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(945-946)

SUSITUOKĘ ARBA DAR KARTĄ SUSITUOKĘ	
Gyvenate be vaikų	1
Gyvenate su vaikais iš šios santuokos	2
Gyvenate su vaikais iš buvusios santuokos	3
Gyvenate su vaikais iš šios ir buvusios santuokos	4
NESUSITUOKĘ GYVENATE SU PARTNERIU	
Gyvenate be vaikų	5
Gyvenate su vaikais iš šios santuokos	6
Gyvenate su vaikais iš buvusios santuokos	7
Gyvenate su vaikais iš šios ir buvusios santuokos	8
NESUSITUOKĘ	
Gyvenate be vaikų	9
Gyvenate su vaikais	10
IŠSISKYRĘ ARBA SEPARACIJOJE	
Gyvenate be vaikų	11
Gyvenate su vaikais	12
NAŠLAUJATE	
Gyvenate be vaikų	13
Gyvenate su vaikais	14
Kita (NESKAITYTI)	15
Atsisakė (NESKAITYTI)	16

D8	Kiek Jums buvo metų, kai Jūs baigėte mokytis dieniniame skyriuje?		
	(INT.: JEIGU „TEBESIMOKO“ KODUOTI '00' - JEIGU „NESIMOKĖ“ KODUOTI '01' - JEIGU „ATSISAKĖ“ KODUOTI '98' - JEIGU „N / N“ KODUOTI '99')		
	(947-948)		
	<input type="text"/>		
	EB71.2 D8		
	NĖRA KLAUSIMO D9		
D10	Lytis		
			(949)
	Vyras		1
	Moteris		2
	EB71.2 D10		
D11	Kiek Jums metų?		
	(950-951)		
	<input type="text"/>		
	EB71.2 D11		
	NĖRA KLAUSIMŲ NUO D12 IKI D14		
	D15b KLAUSIMĄ KLAUSTI TIK TŲ, KURIE DABARTINIŲ METŲ NEDIRBA JOKIO APMOKAMO DARBO, KODAI 1 - 4 D15a KLAUSIME.		
D15a	Kuo Jūs dabar užsiimate?		
D15b	Ar anksčiau Jūs dirbote apmokamą darbą? Koks buvo Jūsų paskutinis užsiėmimas?		
		(952-953)	(954-955)
		D15a	D15b
		DABARTINIS	PASKUTINIS
	NEDIRBA		
	Prižiūri namus, apsiperka (namų šeimininkė) arba be jokio užsiėmimo, nedirba	1	
	Studentas	2	
	Bedarbis ar laikinai nedirbantis	3	
	Pensininkas ar nedarbingas dėl ligos, invalidumo	4	
	INDIVIDUALI VEIKLA (pats sau darbdavys)		
	Ūkininkas	5	5
	Žvejys	6	6
	Individualiai dirbantis specialistas (teisininkas, privačios praktikos gydytojas, buhalteris, architektas ir pan.)	7	7
	Parduotuvės savininkas, amatininkas, kita individuali veikla	8	8
	Verslininkas, įmonės savininkas (vienas ar su partneriais)	9	9
	SAMDOMAS DARBUOTOJAS		
	Samdomas specialistas (gydytojas, teisininkas, buhalteris, architektas)	10	10
	Aukščiausio lygio vadovas, direktorius (vadovaujantys direktoriai, generaliniai direktoriai, kiti direktoriai)	11	11
	Vidurinės grandies vadovas, kiti vadovai (skyriaus vadovas, jaunesnysis vadybininkas, mokytojas, techninis darbuotojas)	12	12
	Samdomas darbuotojas, daugiausiai dirbantis biure	13	13
	Samdomas darbuotojas, daugiausiai keliaujantis (vairuotojas, prekybos agentas)	14	14
	Samdomas darbuotojas, dirbantis ne biure, o paslaugų sferoje (ligoninė, viešasis maitinimas, policininkas, gaisrininkas)	15	15
	Brigadininkas, meistras (prižiūrintis kitus)	16	16
	Kvalifikuotas darbininkas	17	17
	Nekvalifikuotas darbininkas	18	18
	Niekada nedirbo jokio apmokamo darbo		19

D25	Jūs gyvenate ... ?
-----	--------------------

(SKAITYTI)

(956)

Kaimo vietovėje, viename	1
Mažame miestelyje ar vidutinio dydžio mieste	2
Dideliame mieste	3
N / N	4

EB71.2 D25

NĖRA KLAUSIMŲ NUO D26 IKI D39

D40a	Gal galėtumėte pasakyti, kiek žmonių, 15 metų ir vyresnių, įskaitant ir Jus, gyvena Jūsų namų ūkyje?
------	--

(INT.: SKAITYTI - ĮRAŠYTI)

(957-958)

--	--

EB71.2 D40a

D40b	Kiek vaikų, jaunesnių nei 10 metų gyvena Jūsų namų ūkyje?
------	---

(INT.: SKAITYTI - ĮRAŠYTI)

(959-960)

--	--

EB71.2 D40b

D40c	Kiek vaikų, kurių amžius nuo 10 iki 14 metų, gyvena Jūsų namų ūkyje?
------	--

(INT.: SKAITYTI - ĮRAŠYTI)

(961-962)

--	--

D41	Jūs gimėte?
-----	--------------------

(RODYTI KORTELE- SKAITYTI-TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(963)

Lietuvoje	1
Kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje	2
Europoje, bet valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos narė	3
Azijoje, Afrikoje ar Lotynų Amerikoje	4
Šiaurės Amerikoje, Japonijoje ar Okeanijoje	5
Atsisakė (NESKAITYTI)	6

D42	Kuri iš pateiktų situacijų yra labiausiai tinkama Jums?
-----	---

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

	(964)
Jūsų motina ir tėvas gimė Lietuvoje	1
Vienas iš Jūsų tėvų gimė Lietuvoje, o kitas gimė kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje	2
Jūsų tėvas ir motina gimė kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje	3
Vienas iš Jūsų tėvų gimė Lietuvoje, o kitas gimė už Europos Sąjungos ribų	4
Jūsų tėvas ir motina gimė už Europos Sąjungos ribų	5
Vienas iš Jūsų tėvų gimė kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, o kitas gimė už Europos Sąjungos ribų	6
N/N (NESKAITYTI)	7

EB71.2 D42

D43a	Ar turite fiksuoto ryšio telefoną savo namų ūkyje?
------	--

D43b	Ar Jūs turite asmeninį mobilaus ryšio telefoną?
------	---

	(965)	(966)
	D43a	D43b
	Fiksuoto ryšio	Mobilaus ryšio
Taip	1	1
Ne	2	2

EB71.2 D43a D43b

D46	Kuriuos iš šių Jūs turite?
-----	----------------------------

(RODYTI KORTELĘ - SKAITYTI - GALIMI KELI ATSAKYMAI)

	(967-976)
Televizorių	1,
DVD grotuvą	2,
Muzikinį CD grotuvą	3,
Kompiuterį	4,
Interneto prieigą namuose	5,
Automobilį	6,
Butą / namą, už kurį jau baigėte mokėti	7,
Butą / namą, už kurį mokate įmokas	8,
Nė vieno (NESKAITYTI)	9,
N / N	10,

D60	Ar galėtumėte pasakyti, kad per praėjusius 12 mėnesių apmokėti savo sąskaitas mėnesio pabaigoje būdavo sunku ...?
-----	---

(RODYTI KORTELĘ – SKAITYTI - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(977)

Dažniausiai	1
Kartais	2
Beveik niekada/ niekada	3
Atsisakė (NESKAITYTI)	4

EB71.2 D60

D61	Toliau pateiktoje skalėje "1" pakopa reiškia „žemiausią lygį visuomenėje“, o "10" pakopa reiškia „aukščiausią lygį visuomenėje“. Ar galėtumėte pasakyti, kurioje pakopoje nurodytumėte save?
-----	--

(RODYTI KORTELĘ - TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(978-979)

1. Žemiausias lygis visuomenėje	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10. Aukščiausias lygis visuomenėje	10
Atsisakė (NESKAITYTI)	11

D62	Prašom pasakyti, ar...?
-----	-------------------------

(RODYTI KORTELĘ SU SKALE - VIENAS ATSAKYMAS EILUTĖJE)

	(SKAITYTI)	Kasdien / Beveik kasdien	Du ar tris kartus per savaitę	Mazdaug kartą per savaitę	Kartą arba du kartus per mėnesį	Rečiau	Niekada	Nėra interneto prieigos (SPONTANIS ATSAKYMAS)
--	------------	--------------------------	-------------------------------	---------------------------	---------------------------------	--------	---------	---

(980)

(981)

(982)

1	Jūs naudojotės internetu namie, savo name	1	2	3	4	5	6	7
2	Jūs naudojotės internetu darbo vietoje	1	2	3	4	5	6	7
3	Jūs naudojotės internetu kitur (mokykloje, universitete, interneto kavinėje ir pan.)	1	2	3	4	5	6	7

INTERVIU PROTOKOLAS	
P1	INTERVIU DATA
	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> (1003-1004) <div style="display: flex; border-bottom: 1px solid black; margin-bottom: 2px;"> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="flex-grow: 1;">DIENA</div> </div> </div> <div style="width: 45%;"> (1005-1006) <div style="display: flex; border-bottom: 1px solid black; margin-bottom: 2px;"> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="flex-grow: 1;">MĖNUO</div> </div> </div> </div>
EB71.2 P1	
P2	INTERVIU PRADŽIA
	<div style="border-bottom: 1px solid black; margin-bottom: 2px;">(INT.: NAUDOTI 24 VALANDŲ MATAVIMA)</div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> (1007-1008) <div style="display: flex; border-bottom: 1px solid black; margin-bottom: 2px;"> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="flex-grow: 1;">VALANDOS</div> </div> </div> <div style="width: 45%;"> (1009-1010) <div style="display: flex; border-bottom: 1px solid black; margin-bottom: 2px;"> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="flex-grow: 1;">MINUTĖS</div> </div> </div> </div>
EB71.2 P2	
P3	INTERVIU TRUKMĖ MINUTĖMIS
	(1011-1013) <div style="display: flex; border-bottom: 1px solid black; margin-bottom: 2px;"> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="flex-grow: 1;">MINUTĖS</div> </div>
EB71.2 P3	
P4	Asmenų, dalyvavusių interviu metu, skaičius (įskaitant interviuotoją).
	<div style="display: flex; justify-content: flex-end; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; flex-grow: 1; margin-right: 5px;">Du (interviuotojas ir respondentas)</div> <div style="text-align: right; margin-right: 10px;">(1014)</div> <div style="text-align: right;">1</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: flex-end; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; flex-grow: 1; margin-right: 5px;">Trys</div> <div style="text-align: right; margin-right: 10px;"></div> <div style="text-align: right;">2</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: flex-end; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; flex-grow: 1; margin-right: 5px;">Keturi</div> <div style="text-align: right; margin-right: 10px;"></div> <div style="text-align: right;">3</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: flex-end; align-items: center;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; flex-grow: 1; margin-right: 5px;">Penki ir daugiau</div> <div style="text-align: right; margin-right: 10px;"></div> <div style="text-align: right;">4</div> </div>
EB71.2 P4	
P5	Respondento bendradarbiavimas
	<div style="display: flex; justify-content: flex-end; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; flex-grow: 1; margin-right: 5px;">Puikus</div> <div style="text-align: right; margin-right: 10px;">(1015)</div> <div style="text-align: right;">1</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: flex-end; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; flex-grow: 1; margin-right: 5px;">Geras</div> <div style="text-align: right; margin-right: 10px;"></div> <div style="text-align: right;">2</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: flex-end; align-items: center; margin-bottom: 5px;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; flex-grow: 1; margin-right: 5px;">Vidutiniškas</div> <div style="text-align: right; margin-right: 10px;"></div> <div style="text-align: right;">3</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: flex-end; align-items: center;"> <div style="border-bottom: 1px solid black; flex-grow: 1; margin-right: 5px;">Menkas</div> <div style="text-align: right; margin-right: 10px;"></div> <div style="text-align: right;">4</div> </div>
EB71.2 P5	

P6	Vietovės dydis
	(TNS Gallup kodavimas)
	(1016-1017)
	<input type="text"/> <input type="text"/>
	EB71.2 P6
P7	Regionas
	(TNS Gallup kodavimas)
	(1018-1019)
	<input type="text"/> <input type="text"/>
	EB71.2 P7
P8	Pašto kodas
	(1020-1027)
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	EB71.2 P8
P9	Atrankos punkto numeris
	(1028-1035)
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	EB71.2 P9
P10	Interviuotojo numeris
	(1036-1043)
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	EB71.2 P10
P11	Svorio koeficientas
	(1044-1051)
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>